

NARVA 6. KOOLI ÕPPEKAVA

VEENE KEEL

I KOOLIASTE

Keele ja kirjanduspädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, see tähendab suutlikkus mõista eakohaseid ilukirjandustekste ja nende osatähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos ning tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku ja iseenda identiteedi alust; keeleteadlikkus ja oskus end vastavalt suhtlussituatsioonile ja keelekasutuseesmärkidele niisuuliselt kui ka kirjalikult väljendada; arusaamine, et lugemine teeb vaimselt rikkamaks.

Keele ja kirjanduse õpetamisega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahenditerinevates tegevusvaldkondades;
- 2) teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi osana;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ja saavutab õigekirjaoskuse;
- 4) suhtub keelesse teadlikult, väljendab oma mõtteid adekvaatselt ja selgelt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades kultuuris väljakujunenud keelekasutustavasid;
- 5) kuulab, loeb ja kirjutab mõtestatult eri liiki tekste ning esitab teavet kuulajatele eri viisidel;
- 6) kasutab asjakohaselt erinevaid suhtluskanaleid ning suudab leida, kriitiliselt hinnata ja kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- 7) väärtustab nii rahvuskirjandust kui ka teiste rahvaste kirjandust, nii oma rahva pärimuskultuuri ja traditsioone kui ka kultuurilist mitmekesisust;
- 8) loeb eakohast väärtkirjandust, kujundades kirjanduse kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning rikastades mõtte- ja tundemaailma, saades arenenud isikuks;
- 9) tajub kirjandusteost kui kunstiteost, mõistab teose sisu ning hindab selle kunstilisiväärtusi;
- 10) suudab kujundada ja väljendada oma isiklikku arvamust ning tunnustab ja arvestab teiste inimeste arvamust;
- 11) väärtustab ausust ja õiglust ning inimväärikat ja vastutustundelist käitumist;
- 12) oskab õppida, hangib teavet eri allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja käsiraamatuid.

Ainevaldkonna õppeained I kooliastmes

I kooliastmes keelt ja kirjandust (lugemine) õpetatakse lõimingus, üheainena „Vene Keel“. See lubab õpetamise algetapil, kui õpilasel pole piisavalt aineoskusi ja teadmisi, teostada kompleksset lähenemist õpetamisel: lugeda, kasutada lihtsamaid analüüsimeetodeid erinevatel lingvistilistel tasemetel.

Vene keele ja lugemise õpikud 1.-3.klassidele on õppevahendid I kooliastmes (vt „Füüsiline õpikesskond“, „Õppekirjandus“).

Vene keel — 19 tundi nädalas I kooliastmes.

Tundide arv klassiti

Õppeaine	Tundide arv nädalas		
	1.klass	2.klass	3.klass
Vene keel	7	6	6
Funktsionaalne lugemine (valikaine)		1	

1.klass	7 tundi	35 õppenädalat	245 tundi
2.klass	6 tundi	35 õppenädalat	210 tundi
3.klass	6 tundi	35 õppenädalat	210 tundi

Ainetsükli kirjeldus I kooliastmes

Keel on rahvuskultuuri ja rahvusliku identiteedi kandja. Keele valdamine kõnes ja kirjas on inimese mõtlemisvõime kujunemise, vaimse arengu ning sotsialiseerumise alus ja eeldus. Vene keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes.

Vene keel 1.-3.klassini – on õppeaine, mille õppimine arendab kõiki keelelisi oskusi (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine, õigekiri) ning teabe- tarbetekstide ja kirjandustekstide lugemise, reflekteerimise ja kirjutamise toel arendatakse õigekirja; kujundatakse esmaseid teadmisi foneetika, ortograafia, ortoopia, leksika, fraseoloogia, morfeemika ja grammatika valdkonnas. I kooliastmes vene keele õpetamine on peamiselt praktilise iseloomuga. Õppijad saavad algteadmisi keeles ja kirjanduses, õpivad rääkima õigesti, kirjutama, lugema ja kuulama tähelepanelikult, õppijal areneb oskus keskenduda ning huvi lugemise vastu.

Üldpädevuste kujundamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Keele- ja kirjandusõpetus arendavad kõlbelisi, esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriliste väärtuste arusaamist ilukirjanduse ja populaar-teadusliku kirjanduse kaudu. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa.

Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

Väärtuspädevuse kujundamisel antud ainetsükkel on tähtsal kohal mis on seotud kirjanduse spetsiifikaga kunstiainaena. Kirjandusõpetuses kujundatakse kõlbelisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriväärtuste mõistmist ilukirjandus- ja aimetekstide kaudu. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuurilisi väärtusi: keel on rahvuskultuurikandja, keele valdamine on inimese identiteedi oluline osa. Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Keele- ja kirjandustundides kasutatava paaris- ja rühmatöö käigus kujundatakse koostööoskust, julgustatakse oma arvamust välja ütleva, kaaslaste ideid tunnustama ja teistega arvestama, ühiseid seisukohti otsima. Eri laadi ülesannete kaudu kujundatakse oskust suhelda eetiliselt ja olusid arvestades nii suuliselt kui ka kirjalikult, nii vahetult kui ka veebikeskkonnas.

Enesemääratluspädevus

Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade.

Õpipädevus

Keele- ja kirjandustundides arendatakse kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.

Suhtluspädevus

Keele- ja kirjandustundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suhtluspartneri ja tema suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, suhtluspartneriga arvestamist ning sobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust. Õppetegevuse ja õppetekstide kaudu pannakse alus õpilaste diskuteerimis- ja väitlemis- ning tänapäevasele kirjaliku suhtlemise oskusele.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Vanemates tekstides kasutatud mõõtühikute teisendamise kaudu edendatakse arvutusoskust. Õpitakse eristama teaduslikku teavet ilukirjanduslikust ja populaarteaduslikust teabest ning kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekstide loomisel, korrigeerimisel ja esitamisel.

Ettevõtlikkuspädevus

Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamisega, nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöodes.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

Digipädevus

Digivandite kasutaja peab olema teadlik digikeskkonna ohtudest ning oskama kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti. Tähtis on suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnast nii õppides kui ka ümbritsevate inimestega suheldes.

Õppeaine lõiming teiste ainevaldkondadega

Ainevaldkonna õppeained toetavad teiste valdkonnapädevuste saavutamist. Keele- ja kirjandustundides arendavad õpilased oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust ning

suhtlusoskust, õpivad lugema ja mõistma eri liiki tekste, sh teabe- ja tarbetekste, arendavad kirjandustekste lugedes oma sõnavara ning avardavad maailmapilti; õpivad kirjutama eri tüüpi tekste (sh arvamust, referaati, juhendit), kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; õpivad koostama ning vormistama uurimistööd, kasutama allikaid ja viitama neile; harjuvad kasutama eri liiki sõnaraamatuid ning käsiraamatuid.

Arutlusoskust ning info hankimise, tõlgendamise ja kasutamise oskusi arendatakse nii keele ja kirjanduse tundides kui ka teiste ainete õppes, töötades sisult erinevate tekstidega, samuti diskussioonide ja väitluste kaudu. Lõimingut toetab elementaarsete õigekirjanõuete järgimine teiste ainevaldkondade tundides.

Võõrkeeled

Vene keele õpetuse kaudu arendatakse õpilaste kirjalikku ja suulist eneseväljendusoskust ning oskust arutleda, luua tekste ja neid aru saada. Võõrkeelte õppimisel on abiks vene keele tundides omandatud keelemõisted.

Omandatud võõrsõnad toetavad võõrkeelte õppimist.

Maailmakirjanduse autorite ja teostega tutvumine tekitab huvi võõrkeelte õppimist. Õpitavas võõrkeeles kirjutavate autorite teoste lugemine ja arutamine süvendab huvi selle keele maa ja kultuuri ning ka kirjanduse originaalkeeles lugemise vastu.

Matemaatika

Õppetekstide ja tekstiülesannete mõistmist soodustab vene keele ja kirjanduse tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimine toetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.

Loodusained

Loodusteaduslike õppe- ja teabetekstide mõistmine eeldab head lugemisoskust ja tööd tekstiga. Õppija peab õppima kirjutama kohanimesid (geograafiliste objektide nimesid), loodusnähtuste ja -objektide nimetusid õigesti. Loodusteemalised tekstid õppe- ja ilukirjanduses aitavad loodustundma õppida ja väärtustada. Loodusainetes omandatud sõnavara ning teadmised soodustavad omakorda kirjandusteoste looduskirjelduste mõistmist ja kujutluspiltide teket ning võimendavad seeläbi emotsionaalset mõju lugejale.

Sotsiaalsained

Ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs toetavad maailmapildi kujunemist, ajaloosündmuste mõistmist ning ühiskonnaelus ja inimsuhetes orienteerumist. Kirjandustekste valides ja käsitledes peetakse silmas ühiskonnas olulisi valdkondi: väärtused ja kõlblus; suhted kodus ja koolis; omakultuur ja kultuuriline mitmekesisus; kodanikuühiskond ja rahvussuhted. Keeletudides õpitakse riikide, ühenduste, organisatsioonide, ajalooliste isikute, ajaloosündmuste nimede õigekirja norme, mida ajaloo- ja ühiskonnatundides kinnistatakse konkreetsete näidete varal.

Kunstiained

Kunstiainete õpet toetab eeskätt kirjanduse kui kunstiaine õppimine. Kirjandusteoste analüüsseostatuna illustatsioonide vaatlusega soodustab kunsti väljendusvahendite eripära mõistmist. Reklaami terviklik käsitlemine keeleõppes eeldab ka visuaalsete komponentide eritlemist ja analüüsi, mida võiks teha koostöös kunstiõpetajaga.

Kirjandusteoste käsitlemise illustreerimisevastava ajastu muusikaga soodustab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning kunstilistest väljendusvahenditest. Kirjanduse ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laul, selle tekst ja esitamine.

Kehaline kasvatus

Meedia- ja kirjandustekstide valiku kaudu saadakse elukogemusi. Plakateid ja esitlusi koostades kujundatakse tervist väärtustavat eluhoiakut. Väitlustes propageeritakse tervislikku eluviisi ning dramatiseeringutes ja rollimängudes saab läbi mängida mitmesuguseid elulisi olukordi.

Tehnoloogia

Õppe- ja teabetekstide kaudu kujundatakse oskust hinnata tehnoloogia rakendamisega kaasnevaid võimalusi ja ohte, kasutada eetilisel nüüdisaegseid tehnoloogiaid oma õpi- töö- ning suhtluskeskkonna kujundamisel. Tehnilisi vahendeid kasutades järgida ohutus- ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid.

Läbivad teemad

Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainetes eesmärkide seadmisel, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel, lähtudes kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Eukestev õpe ja karjääriplaneerimine

Rollimängude, tekstide käsitlemise, arutelude ja loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Arendatakse suutlikkust kujundada oma arvamust, väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lahendada probleeme. Õppetegevus võimaldab õppijal kujundada eneseanalüüsiks vajalikku sõnavara, et analüüsida oma huvisid, võimeid, nii ainealaseid kui ka teisi oskusi ja teadmisi ning õppijat suunatakse kasutama eneseanalüüsi tulemusi oma tulevase haridustee ja tööelu planeerimisel.

Õppetegevus võimaldab töömailmaga ka vahetult kokku puutuda (nt õppekäigud ettevõttesse, ainevaldkonnga seotud ametite tutvustus).

Kujundatakse oskust koostada õpingute jätkamiseks ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente. Meediatekstide analüüsi kaudu juhitakse õpilasi märkama ühiskonnas oimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.

Ümbritsev keskkond ja jätkusuutlik areng. Tervis ja ohutus.

Teemakohaste tekstide abil, probleemiülesannete lahendamise ning suuliste ja kirjalike arutluste kaudu toetatakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseteks, vastutustundlikeks, keskkonnateadlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

Eri liiki tekstide käsitlemise kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.

Kultuuriline identiteet

Keele ja kirjanduse kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilastes arusaam endast, teadmine oma juurtest, eesti keele erikujudest (nt Mulgi, Võru, Setu, Kihnu murre). Emakeele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugu pidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast.

Teabekeskond

Erinevatest allikatest (sh internetist) teabe hankimine, selle kriitiline hindamine ja kasutamine on nii keele- ja õppeteemakohaste teadmiste laiendamise kui ka tekstiloome eelduseks.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna võimalusi, õpilasi suunatakse alternatiivseid lahendusi otsima, oma ideid ellu viima.

Väärtused ja kõlblus

Ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades pööratakse tähelepanu õpilaste kujunemisele kõlbelisteks isiksusteks, kes teavad ja tunnustavad üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi. Tekstide analüüsi abil kujundatakse julgust astuda välja taunimisväärsete tegude ja hoiakute vastu.

Läbivad teemad I kooliastmes

Läbivad teemad	Eesmärk	Kujundavad oskused	Õppesisu, näited ja meetodid
1. Väärtused ja kõlblus	Eesmärgiks on õpilaste saamine kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunnustab üldinimlikke väärtusi ja kõlbelisi põhimõtteid.	Õpilast suunatakse: 1) tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja etiketti; 2) analüüsima kõlbelisi norme ja väärtusi; 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma; 4) juhinduma oma käitumises neid põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel; 5) osalema kollektiivi (klassi) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ja neid järgima.	Teemat käsitletakse ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes. Antud tekstide põhjal koostatakse lihtsamaid teksteõpetaja juhendamisel. Erilist tähelepanu pööratakse iseenda analüüsimisele, käitumisnormide omandamisele ning klassikollektiivi kujundamisele, kus peetakse tähtsaks õiglust, ausust, hoolitsust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste ning rahvuse vastu, lubaduste täitmist, demokraatlikku osavõtmist.
2. Kultuuriline identiteet	Eesmärgiks on õpilaste saamine kultuuri tähtsustväärtustava inimeseks, kes tunneb kultuuri rolli inimese vaimulaadi ja hoiaku kujundamisel, kellel on arusaam kultuuride erinevustest ja kultuuriga põhjustatud elupraktikate	Õpilast suunatakse: 1) mõistma ennast kultuuri kandjana; 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana; 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingsusse; 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes	Teemat käsitletakse ilukirjandust ning kultuuriteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes. Antud tekstide põhjal koostatakse lihtsamaid tekste õpetaja juhendamisel. Õpilastel on vaja aidata mõista, et kombed ja traditsioonid on teatud kultuuri omased. Õppe- ja kasvatusena kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud

	omapärasusest, kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ja kultuurilisest aspektist on tolerantne ja koostööks valmis inimene.	ühest küljest õppeaines Vene keel õpetule ning seda üldistades, teisest küljest ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule. omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.	käitumisharjumusi, toetatakse uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurilist j selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.
3. Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine	Eesmärgiks on õpilaste saamine inimeseks, kes on valmis õppima elu jooksul, täitma erinevaid rolle muutavas õppe-, elu- ja töökeskkonnas, korraldama oma elu teadlikult vastu võetud otsuste kaudu.	Õpilast suunatakse: 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele. 2) Õpi- suhtlus-, koostöö- ja otsustamisoskuste ning teabega ümberkäimise oskusi arendamisele; 3) arendama oskust seada endale eesmärgid ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt; 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida; 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega.	Läbiva teema käsitlemine on seotud õppeaine „Vene keel“ sisuga, sest vene keele õppimine I kooliastmes on suunatud järgmiste oskuste arendamisele: <ul style="list-style-type: none"> • oskus õppida, • funktsionaalse lugemise oskus, • oskus väljendada oma mõtteid kirjalikult ja suuliselt, • lihtsate jutustavate ja kirjeldavate tekstide loomine, • suhtlus- ja koostööoskused, • kujundada ja väljendada oma arvamust, lahendada probleeme. Õppetegevuste abil õpilane kujundab ja õpib tundma ennast ja oma eelistusi õpitava õppeaine valdkonnas ning saab võimalusi arendada oma loovust. Tutvub erineva ametite ja elukutsetega. <u>Teemad:</u> <ul style="list-style-type: none"> • «Lähiümbruse töömaailm».

			<ul style="list-style-type: none"> • «Erinevad tegevusalad ja ametid, nende olulisus ja omavahelised seosed».
4. Keskkond ja jätkusuutlik areng	<p>Taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.</p>	<p>Õpilast suunatakse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest; 2) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust; 3) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklike keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele; 4) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi. 	<p>Õppeaine toetab antud suunda vastavate tekstide valikute ja analüüsimise abil, sh massimeedia tekstide abil ning antud tekstides esitatud probleemide arutlemise abil kirjalikus ja suulises vormis.</p> <p>Ilukirjandusliku tekstide analüüsimisel pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada.</p>
5. Tervis ja ohutus	<p>Taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma</p>	<p>Õpilast suunatakse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tervise valdkonnas: <ol style="list-style-type: none"> a) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele; b) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku 	<p>Teemat käsitletakse ilukirjandust ning tervise- ja ohutusteemalisi teabetekste lugedes ja analüüsid, nende üle arutledes. Antud tekstide põhjal koostatakse lihtsamaid tekste õpetaja juhendamisel.</p>

	<p>turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.</p>	<p>oskusi ning üldiseid sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;</p> <ol style="list-style-type: none"> a) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega; b) leidma ning kasutama usaldusväärset terviseteadet ja abiteenuseid; c) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele. <p>2) ohutuse valdkonnas:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikkutekkemehhanismi; b) vältima ohuolukordadesse sattumist; c) kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist; d) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda; e) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid; f) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusija vastutust. 	<p>Õppemeetoditest pannakse rõhk jutudele, aruteludele, rühmatööle, demonstratsioonidele, rollimängudele ja käitumise modelleerimisele.</p>
<p>6. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus</p>	<p>Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning</p>	<p>Õpilast suunatakse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusel 	<p>Koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemuse saamine. Seda saavutatakse õpilaste vabatahtliku tegevuse kaudu.</p>

	<p>vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.</p>	<p>põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivaltatut lahendamist;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama; 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi; 4) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides; 5) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusesse ja selles osalemisesse. 	
7. Teabekeskond	<p>Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.</p>	<p>Õpilast suunatakse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi; 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest; 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet; 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskondi; 5) arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust. 	<p>Antud läbiva teema käsitlemine õppeaines „Vene keel“ on seotud erinevatest allikatest info hankimise (sh internetist), info kriitilise analüüsimise ja selle kasutamisega nii keeleliste tadmiste laiendamiseks kui ka teksti loomiseks õpetaval teemal.</p> <p>Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisoskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti</p>

			analüüsile.
8. Tehnoloogia ja innovatsioon	Taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.	Õpilast suunatakse: 1) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks; 2) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides	Läbiva teema käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitatav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

Vene keele õpetusega õpilane:

- 1) teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi osana;
- 2) mõistab vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit erinevates tegevusvaldkondades; suhtub lugupidavalt teiste rahvaste keelde ja kultuuri;
- 3) tajub keeleoskust teadmiste omandamise alusena ja oma identiteedi olulise osana; kasutab keelt teadlikult;
- 4) omandab põhiteadmised keelest ning oskab neid igapäevaelus ja õppetöös kasutada, järgides venekirjakeele norme;
- 5) parandab õpetaja juhendamisel vene keele eneseväljendus- ja suhtlusvahendina, arvestades keelenome, suhtlusolukorda ja eesmäärke;
- 6) õpib õpetaja juhendamisel kasutada asjakohaselt erinevaid suhtluskanaleid ning leida, kriitiliselt hinnata ja sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;
- 7) loeb ja kuulab mõtestatult ning koostab lihtsamaid eri tüüpi tekste suuliselt ja kirjalikult;
- 8) arendab õpetaja juhendamisel oskust mõelda kriitiliselt, oskust arvamusi põhjendada ning suuliste ja kirjalike tekstide alusel iseseisvalt järeldusi teha;
- 9) kasutab õpetaja juhendamisel sõnaraamatuid (sh elektroonseid) ja käsiraamatuid oma teadmiste täiendamiseks.

Õpitulemused I kooliastmes

3 klassi lõpetaja:

- 1) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid;
- 2) oskab kirjeldada eset, olendit ja olukorda;
- 3) oskab jutustada endast, oma huvidest ja lähiümbruses toimunust;
- 4) loeb tekste selgelt, ladusalt, õigesti intoneerides ning vene keele hääldusnorme reegleid arvestades;
- 5) jutustab teksti ümber detailselt või lühidalt lihtsa plaani järgi, küsimustele vastates ja märksõnadele toetudes;
- 6) oskab määrata kuuldu teksti teemat ja põhiideed;
- 7) loeb iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid ning täidab neid;
- 8) kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;
- 9) eristab häälikut, silpi, foneetilist sõna ja lauset;
- 10) kirjutab õigesti õpitud ortogramme ja punktogramme;
- 11) koostab ja kirjutab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste;

- 12) saab aru erinevate žanride tekstidest, plaanist, tabelist, diagrammist ja kaardist;
- 13) suudab leida asjakohast teavet erinevatest allikatest ja kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;
- 14) kommenteerib erinevate õppeülesannete täitmist, arutleb neid rühmas/paaris.

Kuulamine

3 klassi lõpetaja:

- 1) oskab määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikust koostis, eristab täis- ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi, kaashäälikuid;
- 2) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe;
- 3) määrab lause grammatilise põhja ning sõnade seose lauses;
- 4) määrab sõnade kuuluvust sõnaliiki;
- 5) liigitab lauseid suhtluseesmärgi (võit-, küsi- ja käsklused) ning tundeväringu (hüüd- ja mittehüüdlused) põhjal, eristab lausetüüpe intonatsiooni järgi;
- 6) eristab kõnevorme (dialog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt, mõistatus, vanasõna);
- 7) eristab stiililt ja žanrilt erinevaid suulisi tekste;
- 8) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte, jätab meelde teksti sisu ning täidab õpetaja korraldusel tekstipõhiseid ülesandeid.

Rääkimine

3 klassi lõpetaja:

- 1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades правильно и четко произносит звуки / их сочетания в словах, соблюдая правила русской орфоэпии;
- 2) teab peast vene tähestikku;
- 3) seletab sõna tähendust iseseisvalt ja sõnastike abil;
- 4) koostab ja hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käskluseid;
- 5) arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta;
- 6) koostab lihtsaid jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste küsimuste, märksõnade ning lihtsa plaani abil;
- 7) jutustab ümber eri stiilis ja žanris tekste;
- 8) loeb peast luule- ja proosatekste.

Lugemine

Õpilane:

- 1) loeb tekste häälega silphaaval ja ladusalt;

- 2) täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid;
- 3) loeb iseseisvalt eri žanris tekste ning saab neist aru;
- 4) kasutab sihipäraselt raamatu tiitellehte ja viiteaparatuuri;
- 5) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- 6) teab nimetada lastekirjanikke.

Kirjutamine

Õpilane:

- 1) kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt;
- 2) vormistab grammatikaülesanded õigesti;
- 3) kirjutab etteütlemise järgi sõnu, lauseid ja lühemaid tekste õigesti;
- 4) kirjutab ümberjutustusi plaani ja märksõnade järgi;
- 5) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste ning vormistab need korrektselt;
- 6) oskab oma kirjalikke töid parandada.

Õppesisu I kooliastmes

Vene keele õpetamine I kooliastmes on peamiselt praktilise iseloomuga. Selle eesmärgiks on õpilastele esmaste teadmiste andmine vene keeles ja kirjanduses, õpetada õpilast rääkima õgesti, lugema, kirjutama, kuulama tähelepanelikult, arendada tähelepanu, huvi lugemise vastu. Õigekirja õpetamine I kooliastmes on tihedalt seotud lugemisoskuste arendamisega, seetõttu vene keele ainekava sisaldab ka algkoolis lugemiseks soovitatavate teemade loetelu.

1. Üldandmed vene keelest

Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend. Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. Tutvuminesõnastike tüüpidega.

2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia

Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud.

Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata

Tähtede *e, ё, ю, я* funktsioonid

Rõhk. Sõnarõhu rasked juhud. Intonatsioon ja loogiline rõhk.

3. Leksikoloogia ja fraseoloogia

Leksika ehk keele sõnavara. Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Ühe- ja

mitmetähenduslikud sõnad. Sõna otsene ja ülekantud tähendus.

Sünonüümid. Antonüümid. Mitmetähenduslikud sõnad. Homonüümid.

Fraseologismid. Vanasõnad, kõnekäänud

Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik.

4. Morfeemika (sõna koostis) ja morfoloogia (sõnamoodustus)

Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur, eesliide, suffiks, muutelõpp. Samatüvelised sõnad. Sõnatüvi. Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid.

5. Morfoloogia

Sõnaliigid, üldine iseloomustus.

Nimisõna

Nimisõna üldiseloomustus. Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad.

Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnad, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis.

Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem. Nimisõnade põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.

Omadussõna

Omadussõna üldiseloomustus. Omadussõna sugu, arv ning kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnagasooormis, arvus ja käändes. Omadussõnade põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.

Asesõna

Asesõna üldiseloomustus. Asesõna sõnaliikide süsteemis. Isikulised asesõnad kui sidususvahendid lauses jatekstis. Asesõnade põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.

Tegusõna

Tegusõna üldisloomustus. Tegevusnimi (infinitiiv) ja tegusõna isikulised vormid.

Tegusõna ajavormid. Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus. Tegusõnade pööramine minevikus. Tegusõnade põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.

Eessõna

Üldisloomustus

6. Süntaks ja tekst

Sõnaühend ja lause kui süntaktiline ühik.

Sõnaühend

Sõnaühendi põhisõna ja laiend.

Lause

Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus

Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi.

Liht- ja laiendatud laused. Lause kõrvalliikmed: täiend, sihitis, määrus.

Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid.

Tekst

Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus. Pealkiri, põhiidee, teksti plaan. Lõik.

Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend. Tekstide otsimine internetist.

Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õppekirjandusetekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid:

Kirjandusliku lugemise temaatika:

- Minu perekond.
- Mina ja minu pereliikmed.
- Otsi sõpra ja hoiu teda.
- Õppida on alati kasulik.
- Aastaajad.

- Loodusimedest fantastikani.
- Headusest, mis võidab kurjuse.
- Aususest ja õiglusest.
- Tõsiseks ja naljaga pooleks.

8. Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon

Ortogrammi mõiste. Väike- ja suurtähe kasutamine.

Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede *ʋ* ja *ʌ* kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede *ж*, *ч*, *ш*, *щ* ja *ц* järel.

He õigekiri tegusõnadega.

Eessõnade õigekiri.

Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus. Poolitamisreeglid.

Vene keele õppesisu jaotus tundide kaupa ja klassiti

Aine «Vene keel»

Teema	1.klass	2.klass	3.klass
Üldandmed vene keelest	3	4	4
Graafika. Foneetika. Ortoeepia	102	12	6
Leksikoloogia ja fraseoloogia	4	10	6
Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus	5	21	15
Morfoloogia	16	21	65
Süntaks ja tekst	30	27	23
Õigekiri: ortograafiaja interpunktsioon	51	45	21
Tekst. Kirjanduslik lugemine	34	70	70
Kokku	245	210	210

Ainekava klassiti

Vene keel. 1. klass (245 tundi)

1. Üldpädevuste kujundamine õppeaine „Vene Keel“ alusel Rõhuasetused

Pädevused	Kujundavad oskused	Õppesisu Õppetegevuse korraldamise meetodid ja vormid
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suhtlusväärtus – suhtlusväärtuse tajumineühiskonna elu tähtsa osana ning kultuuri põhielementina. • Ilu- ja harmooniaväärtus–vene keele ilu ja harmoonia, keele kujukate võimaluste tajumine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kõlbeliste, esteetilis-, emotsionaalsete, kultuuri- ja vaimuväärtuste kujundamine. • Isiksuse, kes saab ennast realiseerida muukeelses sotsiaalkultuurilises keskkonnas. <p><i>Eri rõhk on funktsionaalsel kirjaoskusel.</i></p>	<p>Üldandmed vene keelest.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keele roll inimeseelus. • Keel kui põhi suhtlusvahend. <p>Leksikoloogia ja fraseoloogia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sõna kui keele ühik • Sõna leksikaalne tähendus. <p>Morfeemika (sõnakoostis) ja (sõnamoodustus)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samatüvelised sõnad. <p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, vaim. • Vanasõnade ja kõnekäändude keelest ja kodumaast lugemine, analüüsimine ja pähe õppimine. • Erinevate rahvaste muinasjuttude lugemine, väliskirjanikute teoste lugemine, lavastamine ja illustreerimine.
<ul style="list-style-type: none"> • Ajaloolise kodumaa väärtus, identiteedi tunne– oma rahvusliku kuuluvuse tundmine, lugupidav suhtumine oma rahvusesse; huvi oma ajaloolise kodumaa, selle keele, kultuuri ja rahva elu vastu. 		<p>Tunnid-dramatiseeringud. Muuseumitunnid. Kooli keelte olümpiaadides, kirjandusviktoriinides osalemine.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kodanikutunde väärtus– enda tundmine eesti ühiskonna osana; Eestimaa kultuuri ja eesti keele õppimine, huvi Eesti riiki elu ja rahvase vastu. 		<p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eestimaast lihtsamate jutustavate ja kirjeldavate tekstide lugemine ja koostamine õpetaja juhendamisel, illustratsioonide, piltide Eesti linnade vaadetega vaatlemine, lausete koostamine nende alusel; tutvus riigi sümbolitega: riigilipp, rahvuslill – rukkilill, rahvuslind – pääsuke. • Eesti kõlblus- ja vaimuväärtusi edastavate muinasjutude, legendide, lugemine. • Vanasõnade ja kõnekäändude keelest ja kodumaast lugemine, analüüsimine ja pähe õppimine. <p>Lõimitud tunnid. Tunnid bilingvaalse õppimise elementidega- Muuseumitunnid. Ekskursioonid.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Headuse väärtus – enesetundmine maailmaosana, kus inimesed on omavahel seotud sh keele kaudu; kõlblikkuse normide tajumine (ole armuheitlik, käitu inimestega nii nagu sooviksid, et teised sinuga käituksid). 		<p>Текст.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude headusest lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Vene, eesti ja välismaa autorite teoste lugemine arvestades järgmiseid teemasid <p><u>Kirjandusliku lugemise</u> <u>temaatika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Headusest, mis võib ab kurjuse (ka õiglusest). • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. • Otsi sõpra ja hoia teda. • Õppida on alati kasulik. • Aususest ja õiglusest.

		<ul style="list-style-type: none"> • Tõsiseks ja naljaga pooleks. <p>Tunnid-konkurssid. Tunnid-viktoriinid.</p> <p>Joonistamine, meisterdamine, elementaarsete jutustavate kirjandite kirjutamine, luuletuste, mõistatuste koostamine jne õpetaja juhendamisel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Looduse väärtuspõhineb üldinimlikul eluväärtusel, enda tajumisel loodusemaailma osana ja mõistmisel, et inimeste elu sõltub loodusest. Armastus looduse vastu on hoidlik suhtumine loodusesse, kui inimese elukeskkonda ning selle ilu, harmoonia, ja täielikkuse tundmine. 		<p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude, rahvaennete aastaegadest lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Proosa- ja luuleteoste lugemine järgmisi teemasid arvestades: <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u> • Aastaajad. • Loodusimedest fantastikani. <p>Lõimitud tunnid. Tund-teekond. Muuseumitunnid. Raamatukogutunnid. Ekskursioonid.</p> <p>Oma hoidliku suhtumine loodusesse saab väljendada joonistuses, käsitöös, elementaarsetes jutustavates kirjandites, luuletuste, mõistatuste jne koostamises õpetaja juhendamisel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Perekonna väärtus. Perekonna tähtsuse inimese elus mõistmine; emotsionaalselt positiivse suhtumise 		<p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude perekonnast lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Proosa- ja luuleteoste lugemine järgmisi

<p>peresse, sugulastesse kujundamine ning vastastikuse vastutustunde, respekti vanade vastu, nende kõlblusideaalide vastu kujundamine.</p>		<p>teemasid arvestades: <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. <p>Tunnid-lavastused. Tunnid-konkurssid. Tunnid-viktoriinid.</p> <p>Joonistamine, meisterdamine, elementaarsete jutustavate kirjandite kirjutamine, luuletuste, mõistatuste koostamine jne õpetaja juhendamisel.</p>
<p>• Töö ja loomingu väärtus – töö rolli inimese elus mõistmine, korrastuse, sihikindluse, vastutustunde, iseseisvuse arendamine, lugupidava suhtumise töösse kujundamine.</p>		<p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude laiskust ja töökusest lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Proosa- ja luuleteoste lugemine järgmisi teemasid arvestades: <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u> • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. • Õppida on alati kasulik. • Aususest ja õiglusest. • Tõsiseks ja naljaga pooleks. <p>Vastastikune õppimine (ka töö paarides partnerite vahetamisega) ja koostöö väikestes rühmades. Perspektiiv-ennetava arengu tehnoloogia – omavaheline koostöö, püüdlus edule, kommenteeritud juhendamine. TRIZ – loomingu tehnoloogia. Joonistamine, meisterdamine, elementaarsete jutustavate</p>

		kirjandite kirjutamine, luuletuste, mõistatuste koostamine jne õpetaja juhendamisel.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus Lapse sotsiaalne areng toimub tänu konkreetsetele tegevustele, mis soodustavad tema iseseisvuse väljendamist teiste lastega koostööd tegemisel.	<ul style="list-style-type: none"> • Õpilase maailmapildi laiendamine • õpilase ettekujutuste inimeste omavahelistest suhetest laiendamine. 	Tekst- <ul style="list-style-type: none"> • Kirjanduslike teoste sõprusest, sõpradest, perekonnast, koolist, vastastikusest abist, käitumiskultuurist, nõrkade ja haigete kaismisest, respektidest vanade vastu lugemine ja arutlemine. <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. • Otsi sõpra ja hoia teda. • Õppida on alati kasulik. • Headusest, mis võidab kurjuse. • Tõsiseks ja naljaga pooleks. Mänguline õppimine. Kooperatiivne õppimine. Interaktiivne õppimine.
Enesemääratluspädevus	Adekvaatse enesehinnangu ja vastutustunde kujundamine: <ul style="list-style-type: none"> • õpilaste igapäevaelu probleemide arutamine vastavalt eale; • seisukohaprobleemsetesküsimustes kujundamine; • enesetunnetus. 	Oskusi kujundatakse õppeaasta jooksul õppeaine teemade alusel. <ul style="list-style-type: none"> • Kirjanduslike tekstide lugemine ja analüüsimine (<i>Tegelaste tegude käsitlemises õpilane teeb õigeid valikuid, seletab neid</i>) • Loovülesannete ja loovtööde taitmine. Kõneloovust arendatakse sõnadega mängude abil: <ul style="list-style-type: none"> - riimsõnade leidmine, - salmide ja mõistatuste koostamine õpetaja juhendamisel, - assotsiatiivsed mängud, - sõnamängud. (<i>Töö sõnaga rikastab sõnavara, kujundab sõna ilu ja täpsuse arusaamist</i>)

		<p>Õpilane kasutab loovalt keelevahendeid eri liiki tekstide koostamisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - muinasjutud, - jutud. <p><i>(Kõne muutub ilmekaks, laps hakkab tundma oma suuremaid võimalusi vestlemisel, küsimustele vastamisel).</i></p> <p>Loomingulise eneseväljenduse oskust kujundatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rollilugemisel, - lavastusel, - diafilmide tegemisel, - tekstide illustreerimisel, - improviseerimisel. <p>TRIZ tehnoloogia.</p> <p>Loomingulise aktiivsuse kujundamise tehnoloogia.</p> <p><i>(Loovülesannete täitmisel rühmatöös laps väljendab oma loomingulist potentsiaali, individuaalsust ning enesehinnangut).</i></p>
<p>Õpipädevus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lugemis- ja kuulamisoskuste arendamine; • Lühekeste eri liiki tekstide arusaamise õpetamine, nende analüüsimine (teema määramine, pealkirjastamine); • erinevatest allikatest teave hankimise oskuse arendamine õpetaja juhendamisel; • jutustavate tekstide koostamise õpetamine koostöös klassi ja õpetajaga; • omaarvamuse kujundamise ja väljendamise õpetamine; <p>õma õppimise planeerimisoskuse ja plaani järgimisoskuse arendamine:-</p> <ol style="list-style-type: none"> a) määrata ja sõnastada tunnieesmärgid õpetaja abil, b) sõnastadategevuste järjekorda, b) õppida töötama õpetaja poolt pakutud plaani järgi; r) lugeda ja täita iseseisvalt väikeseid ülesandeid ja juhendeid. 	<p>Oskusi kujundatakse õppeaasta jooksul õppeaine teemade alusel.</p> <p>Üldandmed vene keelest. Õigekiri.</p> <p>Sõnaraamat on teatmekirjanduse liik. Tutvus vene keele õigekirjutussõnaraamatuga. Töö sõnaraamatuga õpetaja juhendamisel.</p> <p>Leksikoloogia ja fraseoloogia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sõna kui keele ühik. Lesikaalne tähendus (Vene keele seletussõnaraamat) <p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad, kõnekäänud, jutt, luuletus, näidend, valmid. Tekstide otsing

		<p>internetist õpetaja juhendamisel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnadejakõnekäänd udetööstja õppimisestlugemine, analüüsiminejapäheõppimine. • Eri liiki tekstide lugemine arvestades järgmiseid teemasid <u>Kirjandusliku lugemise temaatika</u> • Õppida on alati kasulik. <p>Produktiivse lugemise tehnoloogia ja probleem-dialoogilise tehnoloogia. Isiksusele orienteeritud tehnoloogiad: eritasandilise õppimise tehnoloogia, kollektiivse vastastikuse õppimise tehnoloogia, koostöö tehnoloogia.</p>
Suhtluspädevus	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjaliku ja suulise suhtlemisoskuste kujundamine: <ul style="list-style-type: none"> a) oma mõtete väljendamine suuliselt ja kirjalikult (lase või lühikese teksti tasandil); б) oskus kuulata ja teiste inimeste kõnet aru saada; в) oskus tekste lugeda ilmekalt ja jutustada lühikest teksti ümber; г) esmaste teadmiste kujundamine foneetika, ortoepia, graafika, morfeemika, leksikoloogia, grammatika ja keele normi valdkonnas; nende kasutamise õppimine kõnetegevuses ja lingvistilise anälüüsi käigus. д) õigekirja õppimine eri liiki tekstide alusel.; • õige valiku tegemise oskuse kujundamine arvestades suhtluspartnerit: <ul style="list-style-type: none"> a) klassikaaslastegakokkuleppimiseoskustea rendamine(koos õpetajaga) käitumisnormidest ning neid järgida; б) paarides, rühmas töötamise oskuse arendamine; täita erinevaid rolle (liider, täitja). • oma arvamuse kujundamise ja väljendamise oskuse arendamine. 	<p>Kõike neid pädevusi kujundatakse kirjanduslike tekstidega töö alusel. Lugemisülesanded, küsimustele vastamine, loetud arutlemine, rollilugemine, tegelaste ja nende tegude võrdlemine soodustavad viisakakäitumisreeglite järgimist ja kõbeliste normide kujundamist. On kasulik täita ülesandeid rühmas ja paarides. Seega arendatakse koostöö oskusi.</p> <p>Produktiivse lugemise ning paaris- ja rühmatöö korraldamise tehnoloogiad.</p>
Matemaatika-,	• Matemaatikaoskuse omandamine	Eriti tähtis kujundada

loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus

(orienteerumine ruumis; arvutamine, kella ühikute tundmine: aasta, kuu, nädal, ööpäev, tund).

- Oskuse vaadelda sihipäraselt, leida ja kirjeldada erinevusi ja sarnasusi; oskuse võrrelda esemeid ja nähtusi, rühmitada neid ühe-kahe tunnuste alusel; lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot õpetaja juhendamisel.
- Keele vahendite korrektne kasutamine.
- Teabe teisendamine ühest vormist teise (otsene ja pöördklaster, skeem, tabel, võrdlev diagramm) õpetaja juhendamisel.
- Töö vormistamise oskuse arendamine, täpsus ja korralikus ülesannete täitmisel.
- Virtuaalkeskonna Miksike, internetressurside kasutamisoskuse arendamine õppefilmide vaatamiseks, tekstide otsimiseks; lihtsamate arvutiprogrammide ja nii koolis kui ka kodus kasutatavate tehniliste vahendite kasutamisoskuste arendamine (arvuti, teler) õpetaja juhendamisel.;

matemaatilist pädevust vene keele tundides õigekirja õpetamisel, kui esimese klassi õpilane määrab häälikuta järjekorda sõnas, loendab häälikuid ja tähti, määrab silpide arvu sõnades; koostab häälikute ja lausete skeeme, kirjutab tähtede ja muustrite elemente etteütlemise järgi, loeb tingimärke töövihikult. Edaspidi neid vilumusi kujundatakse nii kirjandulike kui ka teabetekstidega töö käigus kuulutused jne). Matemaatika pädevus on vaja vanasünade, kõnekäändude, kiirkõnade tajumisel. Arendavad mängud sõnadega tundides, huviringides, kooliolümpiaadidel ja kodus kujundavad matemaatilist pädevust. Lapsed õpivad esitama ppeülesannete tulemusierinevates vormides: skeemina, klasterina, tabelina, diagrammina.

Üldandmed vene keelest.

Õigekiri.

Sõnaraamat kui teatmeteose liik. Tutvus õigekeelsussõnaraamatuga. Orienteerumine sõnaraamatus õpetaja juhendamisel.

Graafika. Foneetika.

Ortoeepia.

-Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. -Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata

		<p>kaashäälilid.</p> <p>-Paaris- ja paaritud kaashäälilid: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata</p> <p>-Tähtede e, ë, io, ðfunktsioonid</p> <p>-Rõhk.</p> <p>Morfoloogia.</p> <p>Nimisõna.</p> <p>-Nimisõnade ainsus ja mitmus.</p> <p>Süntaks.</p> <p>Lause.</p> <p>-Lause kui kommunikatsiooniüksus ja süntaksi põhiüksus. Lause tunnused.</p> <p>Tekst.</p> <p>-Tekst kui kommunikatsiooniüksus.</p> <p>-Orienteerumine õpikus (sisukorras, tingmärkides) õpetaja juhendamisel.</p> <p>- internetist õppefilmide, tekstide otsing õpetaja abil.</p> <p>- virtuaalse õppekeskkonna Miksike kasutamine õpetaja juhendamisel.</p> <p>-lihtsamate õppeprogrammide kasutamine õpetaja juhendamisel.</p> <p>- Miksike keskkonnas interaktiivsete viktoriinide küsimustele vastamine jne.</p> <p>Õogekiri: ortograafia ja interpunktsioon.</p> <p>-Miksike keskkonnas trenazooride kasutamine õigekirjaoskuste kujundamiseks.</p>
<p>Digipädevus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Õpetamisel digitehnoloogiate kasutamine kiiresti muutavas maailmas (õpetaja abil). • Teabe otsing ja leidmine gigivahendite abil (õpetaja abil). • VirtuaalkeskonnaMiksike ja teiste internetressurside kasutamisoskuste 	<p>Graafika. Foneetika. Ortoopia.</p> <p>-Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälilidüsteem:</p>

	<p>arendamine kirjanduslike teoste otsimiseks ja lugemiseks, õppefilmide vaatamiseks; lihtsamate arvutiprogrammide ja nii koolis kui ka kodus kasutatavate tehniliste vahendite kasutamisoskuste arendamine (arvuti, projektor, teler, DVD-mängija).</p>	<p>rõhulised ja rõhutatud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata -Tähtede <i>e, ë, io, æ</i> funktsioonid -Rõhk.</p> <p>Leksika ja fraseoloogia.</p> <p>-Sõna kui keele ühik</p> <p>- Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad.</p> <p>Morfologia. Nimisõna -Nimisõna üldisloomustus. -Üld- ja pärisnimed. -Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. -Nimisõnade ainsus ja mitmus.</p> <p>Omadussõna. -Üldisloomustus</p> <p>Tegusõna. -Üldisloomustus.</p> <p>Süntaks. Lause. Lause kui süntaksi põhiline üksus ja minimaalne kommunikatiivne üksus.</p> <p>Tekst. -Tekstide, õppefilmide otsing internetist õpetaja abil. -Õppekeskkonna Miksike (ja teiste) kasutamine. -Lihtsamate õppeprogrammide kasutamine. -Õppekeskkonnas Miksike kirjanduse viktoriinide küsimustele vastamine.</p> <p>Õigekiri: ortograafia ja</p>
--	--	---

		interpunktsioon. -Miksike keskkonna trenazooride kasutamine ortograafia oskuste arendamisel.
Ettevõtlikuspädevus	<ul style="list-style-type: none"> • Projektses tegevuses osalemise oskuse arendamine õpetaja otsesel juhendamisel. Oskuste arendamine: <ul style="list-style-type: none"> a) näha probleeme (ülesanded :Vaata maailma teiste inimeste seisukohalt, Koosta juttu, kasutades antud lõppu jne); б) esitada hüpoteesi (ülesanded: Hakkame mõtlema koos, Leia situatsiooni põhjus, erinevate situatsiooniga seotud ülesanded); в) esitada küsimusi (mäng «Mõista, millest küsisime» jne); г) määrata teemat, püstitada ja täita eesmärgid; д) täiendada ja kasutada keele teadmisi erinevatest allikatest; е) korraldada koostööd; ж) vaadelda, võrrelda, leida sarnasusi ja erinevusi, rühmitada, uurida; lugeda skeeme, tabeleid, diagramme õpetaja juhendamisel; з) liigitama ja lahutama, kasutada sobivaid mõõtühikuid ja vahendeid vastavate eale ülesannete lahendamisel и) teha õpetaja ja klssi koostöö kokkuvõtteid. aktiivsuse ja algatusvõime arendamine	Oskusi kujundatakse õpetaja juhendamisel õppeaasta jooksul aine-teemade alusel. Proleem-arendavad tunnid. Tunnid-uuringud. Lapsel on palju kergem ja huvitavam õppida teemat iseseisvalt kui kasutada valmisreegleid. Vaatlemine ja uurimine on kasulikud tunnetustegevuse aktiveerijad. Uuringud on iseloomult loomingu- ja kujundavate õpetavate õpilaste olemasoleva iseseisvuse, kujundavate oskuste materjali valida ja gruppidega teha järeldusi. Vaatlemise ja uurimise tulemusel lapsed õpivad esitama erinevaid vorme kasutades: skeem, klaster, tabel, diagramm. Ettevalmistus lugemiseks toimub õpikute, töövihikute, näitlikute tabelite, esitluste abil.

2. Õppeaine „Vene keel” lõiming teiste ainevaldkondadega 1. klasis

Õppeaine „Vene keel” lõimingu kirjeldus on esitatud üldosas „Õppeaine lõiming teiste ainevaldkondadega”.

Ainevaldkonnad									Õppesisu
Võõrkeeled 1. Eesti keel. 2. Inglise keel.	Matemaatika	Loodusteaduse ained: Loodusõpetus.	Sotsiaalsed ained Inimeseõpetus.	Kunsti-esteetilised ained: 1. Muusika. 2. Kunst.		Tehnoloogiz tsükli ained: Tööõpetus.	Kehaline kasvatus		Vene keel 1.klass
+						+	+	1. Üldandmed vene keelest • Keele roll inimese elus. Keel kui põhine suhtlusvahend.	
+						+	+	2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia. • Tähestik. • Hääliku ja tähe suhe.	
								• Täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata.	
								• Tähtede e, ё, ю, я funktsioonid.	
								• Rõhk.	
								• Intonatsioon.	
+						+	+	3. Leksikoloogia ja fraseoloogia • Sõna kui keeletehnik. Sõna tähendus.	
+							+	4. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus. Tüvi. Samatüvelised sõnad.	
+							+	5. Morfoloogia Üldiseloostus, sõnaliigid.	
						+	+	• Nimisõna Üldiseloostus.	
								Pärisnimed.	
								Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad.	
								Nimisõnade ainsus ja mitmus.	
						+	+	• Omadussõna Üldiseloostus.	
						+	+	• Tegusõna Üldiseloostus.	
								• Eessõna Üldiseloostus.	
+						+	+	6. Süntaks • Lause kui süntaksi põhiühik.	

		+							Lause • Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. • Lausepõhitunnused.
									• Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid.
+		+	+		+	+	+	+	7. Tekst • Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus.
		+							• Teksti pealkiri, põhiidee. Lõik.
+			+		+	+	+	+	Kirjanduslik lugemine • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistus, vanasõnad, kõnekäänud, jutt, luuletus, näidend.
									• Tekstide otsimine internetist õpetaja juhendamisel.
+			+						Eri tüüpi ja žanri kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid.
									Kirjandusliku lugemise temaatika (1.klassis):
+					+	+	+	+	• Minu perekond. Mina ja minu pereliikmed.
+					+	+	+	+	• Otsi sõpra ja hoia teda..
+			+		+	+	+	+	• Õppida on alati kasulik.
+			+		+	+	+	+	• Aastaajad..
			+		+	+	+	+	• Loodusimedest fantastikani..
					+	+	+	+	• Headusest, mis võidab kurjuse, aususest ja õiglusest.
					+	+	+	+	• Tõsiselt ja naljaga pooleks.
+					+	+	+	+	8. Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon
			+						• Ortogrammi mõiste.
			+						• Väike ja suustähe kasutamine.
			+						• Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis.
			+						• Ь kasutamine.
			+						• Täishäälikute õigekiri tähtede ж, ч, ш, щ ja ц järel.
			+						• ЧК, ЧН õigekiri.
									• Eessõnade kirjutamine.
									• Poolitamisreeglid.
									• Interpunktsioon: kirjavahemärgid ja lause lõpus.

3. Läbivate temade käsitlemine 1. klassis

Läbivate temade kirjeldus on esitatud kooli ainekava üldosas „Läbivad teemad”.

Läbivad teemad								Õppesisu
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine								Vene keel 1.klass
Keskkond ja jätkusuutlik areng								
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus								
Kultuuriline identiteet								
Teabekeskond								
Tehnoloogia ja innovatsioon								
Tervis ja ohutus								
Väärtused ja kõlblus								
+			+	+				1. Üldteadmised vene keelest <ul style="list-style-type: none"> • Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend.
+								2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia. <ul style="list-style-type: none"> • Tähestik. • Täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. • Tähtede e, ё, ю, я funktsioonid. • Rõhk. • Intonatsioon.
+	+		+			+	+	3. Leksikoloogia ja fraseoloogia <ul style="list-style-type: none"> • Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus.
+								4. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus <ul style="list-style-type: none"> • Tsõnativi. Samatüvelised sõnad.
+								5. Morfoloogia Üld- ja pärisnimed. Üldiseloostus. Nimisõna Üldiseloostus. Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Omadussõna Üldiseloostus. <ul style="list-style-type: none"> • Tegussõna Üldiseloostus. • Eessõna Üldiseloostus.
+	+			+		+	+	6. Süntaks <ul style="list-style-type: none"> • Lause kui süntaksi põhiühik. Lause <ul style="list-style-type: none"> • Lausekuisüntaksipõhiühikjakuiminimaalne kommunikatiivne üksus. Lausepõhitunnused. • Lauseliigidsuhtluseesmärgijärgi: väit-, käsk- jaküsilased.

+	+	+	+	+		+	+	7. Tekst <ul style="list-style-type: none"> • Tekst kui kommunikatsioonitükk. Teksti sidusus. • Teksti pealkiri, põhiidee. Lõik. Kirjanduslik lugemine <ul style="list-style-type: none"> • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad, kõnekäänud, jutt, luuletus, näidend.. • Tekstide otsimine internetist õpetaja juhendamisel. Eri tüüpi ja žanri kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid.
								Kirjandusliku lugemise temaatika 1. klassis: <ul style="list-style-type: none"> • Minu perekond. Mina ja minu pereliikmed
		+				+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Otsi sõpra ja hoia teda.
+		+				+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Õppida on alati kasulik.
	+					+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Aastaajad.
	+					+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Loodusimedest fantastikani.
	+	+					+	<ul style="list-style-type: none"> • Headusest, mis võidab kurjuse, aususest ja õiglusest.
						+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Tõsiselt ja naljaga pooleks.
+								8. Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon <ul style="list-style-type: none"> • Ortogrammi mõiste • Väike- jasuurtähekasutamine. • Täis- jakaashäälikute õigekirisõna. • Ъ kasutamine. • Täishäälikute õigekiritähtede ж, ч, ш, щ ja ц järel. • ЧК, ЧН õigekiri. • Eessõnade õigekiri. • Poolitamisreeglid.. • Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus.

4. Õppe- ja kasvatuseesmärgid, õppesisu ja tulemused 1. klassis.

Vene keel (245 tundi)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Aine õppimise käigus õpilane:

- 1) Mõistab keele ja kõne olulisust inimeste elus, kasutab keelt teadlikult;
- 2) suhtub lugupidavalt teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ning oskab neid igapäevaelus ja õppetöös kasutada, järgides vene kirjakeele norme;
- 4) arendab õpetaja abil keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades väljakujunenud keelenorme, suhtlusolukorda ja -eesmärki;
- 5) õpib õpetaja juhendamisel asjakohaselt kasutama erinevaid suhtluskanaleid;
- 6) loeb ja kuulab mõtestatult vastavaid eale eri tüüpi tekste ning koostab elementaarseid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste suuliselt märksõnade, piltide ja küsimuste järgi;
- 7) osaleb probleemsete küsimuste arutlemises, väljendab oma arvamust, põhjendab seda, toetudes suulistele ja kirjalikele tekstidele;
- 8) kasutab sõnastikke, teatmeteoseid õpikus et täiendada oma vene keele teadmisi.

Õpitulemused

1.klassi lõpetaja:

- 1) eristab täis- ja kaashäälikud nii tugevas kui ka nõrgas positsioonis; eristama palataliseerimata ja palataliseeritud ning helituid ja helilisi kaashäälikuid;
- 2) õigesti ja selgelt hääldab kõiki vene keele häälikuid ning nende ühendeid, eristades rõhulisi ja rõhutuid silpe;
- 3) oskab kirjutama suutähti ja väiketähti, täheseoseid sõnades õigesti;
- 4) oskab määrata tähtede ja häälikute arvu sõnades;
- 5) määrab sõna piiri lauses, kujutab neid graafiliselt;
- 6) käitub vastavalt õpetaja suuliselt antud käsklustele;
- 7) tajub suulisi ja kirjalikke küsimisi, vastab küsimustele, kasutades kõnes ja kirjas nii lühi- kui ka tervislauseid;
- 8) elementaarselt kirjeldab olukorda, eset, olendit piltide, märksõnade, plaani järgi;
- 9) jutustab endast, oma huvidest ning oma lähiümbruses toimunust küsimuste järgi;
- 10) loeb vastavaid eale tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning vastavuses vene kirjakeele hääldusnormidega;
- 11) jutustab teksti ümber lihtsa plaani, süzeepiltide, märksõnade, küsimuste järgi ja vastab küsimustele teksti sisu puhul, mõtleb teksti lõppu;
- 12) määrab teksti teema;
- 13) loeb ja täidab ülesandeid vastavalt juhendile iseseisvalt või õpetaja abil; kasutab elementaarseid teadmisi foneetika, graafika, ortoepia, morfeemika, morfoloogia, süntaksi, ortograafia ja interpunktsiooni valdkondadest eri liiki õppeülesannete täitmisel;
- 14) kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti, järgib sõnade poolitusreegleid;
- 15) eristab kuulmise põhjal häälikut, silpi, foneetilist sõna ja lauset, kirjutab etteütluse järgi sõnu, sõnaühendeid, lihtsamaid lauseid, lühemaid tekste, mis on seotud õpitud reeglitega: suurtäht, Ъ, Ы, ЖИ / ШИ, ЧА / ЦА, ЧУ / ЦУ, ЧК / ЧН, veaohlike sõnade õigekiri;
- 16) koostab lihtsamaid kirjeldavaid ja jutustavaid tekste õpetaja abil (pildisarja, pildi, märksõnade, küsimuste järgi);
- 17) kirjutab õigesti järgides õpitud õigekirja reegleid (ortogrammide ja punktogrammide);
- 18) loeb mitmes zanris tekste ning saab aru tekstidest, tabelitest, diagrammidest, skeemidest;
- 19) leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, sõnastikust, teatmeteosest ja internetist; kasutab sõnastikke eakohaselt;
- 20) kommenteerib algoritmi järgi õppeülesannete täitmist, arutleb neid paaris.

Kuulamine

1.klassi lõpetaja:

- 1) eristab kuulmise põhjal häälikut, silpi, foneetilist sõna, lauset;
- 2) oskab määrata häälikute järjekorda sõnades, sõna häälikuse koostis, täis- ja kaashäälikud nii tugevas kui ka nõrgas positsioonis, palataliseerimata ja palataliseeritud ning helituid ja helilisi kaashäälikuid;
- 3) määrab foneetilise sõna piiri, liigendab sõna silpideks, eristab rõhutu ja rõhulise silpi;
- 4) eristab sõnu, mis on sotud esemete, tunnuste, tegevuste nimetamisega, eessõnu; määrab sõnade ja lausete piirid suulises tekstis, kujutab neid graafiliselt;

- 5) liigitab lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsilauseid) ning tundevärvingu põhjal;
- 6) oskab kuulata tähelepanelik lühikesi (eakohaseid) tekste õpetaja esitamisel; määrab teema, jätab sisu meelde, täidab põhilisi tekstiülesandeid õpetaja käsutusel;
- 7) eristab kuulmise põhjal mitmes žanris tekste (luuletus, jutt, muinasjutt, mõistatus, vanasõna, kõnekäänd);
- 8) oskab kuulata klassikaaslaste teateid ning käituda nendele vastavalt;
- 9) oskab kuulata klassikaaslaste lugemist, anda kuulnud infot hinnangut ülesanne põhjal õpetaja poolt pakutud skaala ja põhimõtete järgi.

Rääkimine

1.klassi lõpetaja:

- 1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades, vene ortoopia reegleid järgides;
- 2) teab vene tähestikku, nimetab tähti;
- 3) seletab sõnade tähendusi;
- 4) koostab ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid;
- 5) koostab õpetaja abil lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste süzeepiltide, märksõnade, küsimuste järgi;
- 6) edastab iseseisvalt loetud teksti sisu;
- 7) vastab küsimustele teksti sisu järgi;
- 8) mõtleb teksti lõppu;
- 9) jutustab pildiseeria või küsimuste abil
- 10) vestleb loetust, oma elus juhtunust, nähtust õpetaja poolt pakutud teemadel; arendab vestlust oma elu sündmustest;
- 11) esitab küsimusi, pöördub tänu, palvega;
- 12) väljendab oma mõtteid ja tundeid täislausega;
- 13) loeb peast luuletekste.

Lugemine

1.klassi lõpetaja:

- 1) tunneb vene tähestiku trüki- ja kirjatähti; tunneb hääliku ja tähe suhet (oskab suhestada hääliku tähega);
- 2) loeb ette adapteeritud tekste selgelt silphaaval ja sõnade kaupa (õigesti, ilma vigade ja tähtide vahetamiseta);
- 3) loeb õige intonatsiooniga, teeb pause;
- 4) saab aru ette loetust;
- 5) oskab vastata küsimustele teksti järgi;
- 6) täidab ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid;
- 7) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingimärgiseid paberilt ning arvutist;
- 10) loeb iseseisvalt mitmes žanris tekste ning saab neist aru (luuletus, jutt, muinasjutt, mõistatus, vanasõna);

- 8) kasutab tiitellehte sihipäraselt;
- 9) tunneb lastekirjanikke;
- 10) leiab õpetaja abil kirjanduslike tekste internetist, loeb neid.

Kirjutamine

1.klassi lõpetaja:

- 1) valdab kirjutamise õigeid võtteid;
- 2) oskab kirjutada suuri ja väikeseid kirjatähti ning seostada neid sõnas;
- 3) eristab tekstis lauseid, lausetes – sõnu;
- 4) kirjutab ümber trükitud või käsitsi kirjutatud tekste õigesti ja vigadeta tahvlilt, õpikust, vihikust, poolitamise ja kalligraafia reegleid järgides;
- 5) õigesti kasutab kirjavahemärke lausete lõpus;
- 6) täidab grammatikaülesandeid (kriipsutab alla, piirjoonestab, märkib, värvib);
- 7) eristab ja kirjutab sõnu, mis vastavad küsimustele *кто? что? какой? какая? какое? какие? что делает? что сделает? что делал? что сделал?* (õpetaja abil);
- 8) kirjutab etteütluse järgi sõnu, lühemaid lauseid, tekste õpitud ortogrammidega: suurtäht, Ё, Ъ, ЖИ / ШИ, ЧА / ЦА, ЧУ / ЦУ, ЧК / ЧН, sõnaraamatu sõnad;
- 9) kirjutab valikuliselt tähti, silpe, sõnaühendeid, sõnu, lauseid;
- 10) koostab ja kirjutab lihtsaid tekste küsimuste, märksõnade, piltide järgi eellettevalmistusega;
- 11) leiab vigu ja teeb vigade parandust.

Õppesisu 1. klassis

Vene keel (245 tundi)

Ettevalmistus- ja aabitsaperiood	7 tundi nädalas	18 nädalat	126 tundi
Aabitsajärgne periood	7 tundi nädalas	17 nädalat	119 tundi
Kokku			245 tundi

	Aabitsajärgne periood		
Vene keel (teadmised keelest)	5 tundi nädalas	17 nädalat	85 tundi
Tekst. Kirjanduslik lugemine	2 tundi nädalas	17 nädalat	34 tundi

Tundide jaotamine teemade ja perioodide kaupa

Õppeaine «Vene keel»

Teema	Ettevalmistus- ja aabitsaperiood	Aabitsajärgne periood	Tundide üldarv
Üldandmed vene keelest	1	2	3
Graafika, foneetika, ortoopia	82	20	102
Leksikoloogia ja fraseoloogia	2	2	4
Morfeemika (sõna koostis) ja morfoloogia	-	5	5
Morfoloogia	4	12	16
Süntaks ja tekst	21	9	30
õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon	16	35	51
Tekst. Kirjanduslik lugemine	-	34	34
Kokku	126	119	245

Ettevalmistus- ja aabitsaperiood

1. Üldandmed vene keelest (1 tund)

- Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend. Kirjalik ja suuline kõne.. (1 tund)

Peamised mõisted: keel on suhtlusvahend, kõne, suuline kõne, kirjalik kõne.

Õpilane:

- saab aru kõne tähtsust inimese elus;
- teab mõisteid: kõne, suuline kõne, kirjalik kõne;
- teab, et kõne on suuline ja kirjalik;

- eristab suulist ja kirjalikku kõnet, tunneb nende seoseid;
- teab, et kõne koosneb lausetest, lused – sõnadest, seostab mõisteid: kõne, lause, sõna ;
- tunneb õpetaja ja llassikaaslastega suhtlusreegleid;
- osaleb kollektiivses suulise suhtluses, kõnekäitumise norme järgides.

2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia (82tundi)

- Sõnade silpkoostris. Sõna jagamine silpideks.(2 tundi)
- Rõhk. Loogiline rõhk. Intonatsioon. (1 tund)
- Tähe ja hääliku suhe. Täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palatariseeritud ja palatariseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud. (69 tundi)
- Tähtede e, ё, ю, я funktsioonid (6 tundi)
- Ъkasutamine sõna keskel ja lõpus. (2 tundi)
- Tähestik. Suur- ja väiketäht. (2 tundi)

Põhilised mõisted: häälik, hääliku mudel (skeem), ühinemine, täht hääliku tingmärk), väiketäht, suurtäht, kirjatäht, trükitäht; kõne häälikud, sõna, sõnarõhk, rõhumärk, sõna tähendus, intonatsioon; hääliku vahetamine tähega ja vastupidi; tähestik (Aabits), tähestiku tähendus, täht ja tema koht tähestikus (järgnevus); täishäälikute tunnused (iseloomustus): täishäälik – rõhuline ja rõhutu; täishäälikute tunnused (iseloomustus); kaashäälik – palatariseerimata / palatariseeritud, helilised ja helitud, paaris- ja paaritu; alati palatariseerimata ([ж] и [ш]), alati palatariseeritud([ч'] и [щ']); kaashäälikud ([ж] и [ш], [ч'] и [щ']); tähed, mis märgivad kaashäälikuid, «kavalad tähed» E, Ё, Ю, Я (märgivad 2 häälikut, palatariseeritud); tähed palatalisatsiooni märkimiseks kirjas (ь, е, ё, и, ю, я); silp, avatud silp, kinnine silp, silpideks jagamine, rõhuline ja rõhutu silp, elisioon, elisiooni mudel (skeem); hääldamine, kirjutamine, sõna häälikuskeem.

Sõnastus: palatariseeritud kaashäälikute märkimine kirjas.

Õpilane:

- tunneb valdkonna põhilisi mõisteid;
- eristab kuulmise põhjal häälikut, silpi, foneetislist sõna;
- teab, et sõnad koosnevad silpidest, silbid- häälikutest, häälikuid märgistatakse tähtedega;
- saab aru erinevusi häälikute ja kõne häälikute vahel;
- tunneb sisumäärava tähtede ja silpide rolli sõnades;
- teab täis- ja kaashäälikute hääldamise eripärustest;
- oskab selgelt ja õigesti hääldada täis- ja kaashäälikuid; võrrelda ja eristada neid;
- teab, et tähed e, ё, ю, я väljendavad kaks häälikut [й'э], [й'о], [й'у], [й'а] sõna alguses ja pärast täishäälikut; teeb sõnade häälikuanalüüsi antud häälikutega; jagab sõnu häälikutega e, ё, ю, я silpideks;
- teab ja tunneb Ъja Ь funktsiooni; jagab sõnu tähtedega Ъja Ьsilpideks;
- teab palatariseeritud ja palatariseerimata häälikute funktsioonidest; palataliseerimise märkimisest kirjas tähtede ь, е, ё, ю, я abil;
- teab, et [ж] ja [ш] on alati palatariseerimata häälikud;
- teab, et [ч'] ja [щ'] on alati palataliseeritud häälikud;

- teab, et on helised ja helitu kaashäälikud;
- teab et kaashäälikud on paarilised: helitu ja helised, oskad neid paare nimetada;
- suhestab hääliku vastava tähega;
- määrab nimetatud hääliku kohta sõnas (alguses, keskel, lõpus);
- iseloomustab nimetatud häälikut (täis- või kaashäälik); nimetab hääliku tunnuisi;
- nimetab häälikute arvu ja järjekorda sõnas;
- modellerib häälikute järjekorda sõnas häälikuskeeme (värviliste skeeme) kasutades, seletab värvi valikku hääliku märkimiseks; oskab võrrelda oma mudelit näidisega; leiab ja parandab vigu häälikuanalüüsi tegemisel;
- teab häälikute tingmärke; analüüsib sõnade tähemudelied; suhestab tähemudelit sõnadega;
- valib sõnu nimetatud häälikuga;
- edastab õpetajaga pakutud intonatsioonihääliku näidist sõnas;
- saab aru sõnade nimetatavat funktsiooni; teab, et rõhu on seotud sõna sisuga;
- hääldab sõna rähutades hääliku intonatsiooni abil, toetudes õpetajaga antud variandile;
- määrab häälikute arvu sõnas, rõhulised ja rõhutu silbid;
- eristab rõhulist silpi;
- tunneb sõna häälikkoostis, seletab häälikuühendite[й'э], [й'о], [й'у], [й'а]funktsiooni, eelnevate täishäälikute palatalisatsiooni näitajat ning täishaaliku märgist;
- jagab sõnu silpideks ja seletab silpide arvu sõnas;
- võrdleb häälikkoostist sõnas: eristab samasuguseid ja erinevaid häälikuid;
- oskab koostada sõna mudelit (skeemi); умеет
- teab täis- ja kaashäälikute arvu vene keeles;
- tunneb vene tähestikku, tähtede arvu tähestikus;
- seletab, kus saab kasutada tähestiku teadmisi, nimetab tähti õigesti, paneb tähti õigesse järjekorda; määrab tähe järjekorda tähestikus, nimetab naabertähti, paneb pakutavaid sõnu tähestukulisse järjekorda;
- esristab suur- ja väiketähti;
- täidab ülesandeid õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt;
- kommenteerib ülesannete täitmist õpetaja juhendamisel;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;;
- osaleb õppedialoogis, hindab kommunikatiivse ülesande täitmist ja tulemust.

3. Leksikoloogia ja fraseoloogia (2 tundi)

- Sõna kui keeleühik. Leksikaalne tähendus. (2 tundi)

Põhimõisted: sõna ja selle tähendus, seletamine.

Õpilane:

- tunneb mõisteid: sõna, sõna tähendus, seletamine;
- mõistab sõna nimetava funktsiooni, sõna lause ja teksti erinevused;
- oskab võrrelda sõna ja sõna leksikaalset tähendust;
- seletab sõnatähendust, seletab sõnatähenduse ja rõhu seost;
- kirjeldab objekte elementaarselt: edastab selle välimised;

- seletab sõna leksikaalset tähendust konteksti alusel.

5. Morfoloogia (4 tundi)

- Nimisõna (ilma mõiste kasutamiseta). Üldiseloostus. (1 tund)
- Omadussõna (ilma mõiste kasutamiseta). Üldiseloostus. (1 tund)
- Tegusõna (ilma mõiste kasutamiseta). Üldiseloostus. (1 tund)
- Eessõna (ilma mõiste kasutamiseta). Üldiseloostus. (1 tund)

Põhilised mõisted: sõna, küsimused(кто? что?, какой? какая? какое? какие?, что делает? что делают?), eseme, tuunuse, tegevuse nimetavad sõnad, sõnagrupp, eessõna, eraldi kirjutamine, sõna mudel (skeem).

Õpilane:

- on ettekujutused eseme, omaduse, tegevuse nimetavast sõnadest;
- suhestab eseme, omaduse, tegevuse nimetavaid sõnu vastavate kõsimustega;
- määrab, mida sõna nimetab (eseme, omadus, tegevus), esitab küsimust;
- eristab eseme, omaduse, tegevuse nimetavaid sõnu üldtähenduse või küsimuse põhjal, koostab skeeme;
- leiab eseme, omaduse, tegevuse nimetavaid sõnu tekstist;
- täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda eseme, omaduse, tegevuse nimetavaid sõnu;
- nimetab eessõnu;
- tunneb eessõna rolli lauses;
- leiab eessõnu tekstist ja lausetest; märgistab neid skeemi abil;
- kirjutab eessõnu eraldi;
- täidab ülesandeid õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt;
- kommenteerib ülesannete täitmist õpetaja juhendamisel;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;
- osaleb õppedialogis, hindab kommunikatiivse ülesande täitmist ja tulemust.

6. Süntaks ja tekst (21 tund)

Lause (6 tundi)

- Lause kui süntaksi põhiühik ja minimaalne kommunikatiivne ühik. Lause põhitunnused (1 tund).
- Väit-, küsi- ja hüüdlause(5 tundi).

Põhimõisted: sõna, lause, lõpetatud mõte, sõnad on seotud sisu järgi, lausete tähendus (teavitus, küsimus), väit-, küsi-, hüüdlause, intonatsioon, mitthüüd- ja hüüdlause, lauseskeem.

Õpilane:

- tunneb suhteseost: kõne – lause – sõna, lause – tekst;
- eristab sõna, lauset, teksti;
- eristab sõnu kõnest; määrab kuulmise põhjal lause piiri kirjas;

- oskab märgistada lauset skeemi abil;
- määrab sõnade arvu lauses, kui õpetaja hääldab selgelt ja pausidega sõnade vahel; oskab koostada kuulnud lausete skeeme;
- valib lauset vastavalt skeemile;
- teab lause võrmistamisreegleid (suuretähe kasutamine lause alguses, kirjavahemärkide kasutamine lause lõpus vastavalt intonatsioonile ja suhtluseesmärgile; vormistab lauset kirjas õigesti;
- liigitab lauseid suhtluseesmärgi (väit-, hüüd- ja käsklauseid) põhjal nii kõnes kui ka kirjas; õpib lugeda ladusalt, õigesti ja ilmekalt;
- kirjutabümbert trüki- ja käsikirjalist teksti;
- saabarukirjalikestküsimustest, vastabkõsimustelekasutadeslühi- ja täislauseid;
- koostab ja kirjutab lauseid sõnedest, määrab sõnade seost kõsimuste abil;
- jagab lauseid sõnadeks;
- eristab lauseid tekstist;
- koostab lauset antud sõnega, lause edasise laiendamisega;
- täidab ülesandeid, milles tuleb valikuselt lugedasõnu, lauseid;
- täidab ülesandeid õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt;
- kommenteerib ülesannete täitmist õpetaja juhendamisel;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;
- osaleb õppediaaloois, hindab kommunikatiivse ülesande täitmist ja tulemust.

Tekst (15 tundi)

- Tekst kui kommunikatiivne üksus. Teksti sidusus. Pealkiri. (15 tundi)

Põhimõisted: tekst, teksti tunnused: terviklikkus, sidusus; teema, pealkiri.

Õpilane:

- teab teksti tunnuseid (teema, lausete järgnevus, pealkiri);
- mõistaberinevusilausegruppjatekstivahel; eristabtekstieraldilausest ja sõnadest; seletab erinevusi teksti, lause ja sõna vahel praktilisel tasemel;
- mõistab ja määrab teksti teemat (millest?) kuulmise põhjal; jätab teksti sisu meelde ja täidab põhilisi tekstiülesandeid õpetaja juhendamisel;
- määrab kuulmise põhjal lausete arvu tekstis, edastab teksti graafiliselt;
- loebtekstiteadlikult, määrab teksti teemat, suhestab teksti ja pealkirja, valib pealkirja;
- vastab küsimustele loetud teksti sisu põhjal;
- jutustablühikest teksti ümbersüzeepiltide, märksõnade, küsimuste alusel;
- määrab lausete arvu iseseisvalt loetud tekstis;
- kirjutabümbert trüki- ja käsikirjalist teksti vastavalt pakutud algorütmile ja hüdiennorme järgides;
- hoiab vestlust ülal oma elu sündmustest, loetud, nähtud teemal; jutustab endast, oma huvidest ja hobidest, lähiümbruses toimuvast; elementaarselt kirjeldab esemet, nähtust, situatsiooni;
- koostab jutte süzeepiltide järgi;
- täidab ülesandeid õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt;

- kommenteerib ülesannete täitmist õpetaja juhendamisel;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;
- osaleb õppediaaloois, hindab kommunikatiivse ülesande täitmist ja tulemust.

7. Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon (16 tundi)

- Suurtähe kasutamine lause alguses. Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus. (4 tundi)
- väike- ja suurtähe kasutamine. Suurtäht inimeste, loomade nimede kirjutamisel. (5 tundi)
- täishäälikute kirjutamine silpides: ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ. (4 tundi)
- ЧК, ЧН õigekiri.(2 tundi)
- Ьkasutamine.(1 tund)

Põhimõisted: reegel, õigekiri, väike- ja suurtäht, nimi, perekonnanimi, loomanimi; ühendid жи-ши, ча-ща, чу-щу, чк, чн; hääldamine, kirjutamine, Ь kaashääliku palatalisatsiooni näitaja; lause, kirjavahemärgid lause lõpus (punkt, küsi- ja hüüdmärk), loetelu, kirjavahemärgid loetelu puhul – koma; teksti ümberkirjutamine (kontroll), töö sõnaraamatuga, etteütlus.

Õpilane:

- teab kirjutamise hügieenireegleid;
- oskab kirjutada suur- ja väiketähti, seostada neid õigesti;
- õigesti kirjutab sõnu жи-ши, ча-ща, чу-щу, чк, чн ühenditega;
- teab suurtähe kasutamise reegleid kirjalikus kõnes; kirjutab õigesti pärisnimesid (inimeste nimed ja perekonnanimed, loomanimed);
- mõistab Ьfunktsiooni sõnas, õigesti kirjutab Ь tähega sõnu: sõna lõus ja keskel;
- kirjutav eesõnu eraldi, seletab õigekirja reeglit;
- teab lausevormistamise reegleid kirjalikus kõnes; kasutab suurtähti sõna alguses; vormistab lause lõppu õigesti;
- paneb kirjavahemärke õigesti sõnade loetelu puhul;
- kirjutab etteütlemise järgi tähti, silpe, sõnu, lauseid, lühimaid tekste, mis sisaldavad õpitud ortogramme ja punktogramme;
- kirjutab ümber trüki- ja käsikirjalist tekstivastavalt pakutud algorütmile ning hügieeninorme järgides; eristab lauseid tectis, sõnu – lauses;
- täidab grammatikaülesandeid teksti kohta (kriipsutab alla, piirjoonestab, märkib, värvib);
- täidab ülesandeid, milles tuleb valikuselt lugeda sõnu vastavalt õpitud reeglitele;
- kirjutab valikuselt tähti, silpe, sõnu, lauseid;
- teebenesekontrollinäidisejärgitehtud kirjaliku töö kontrollimisel;
- parandab oma kirjalikke täid;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust.

Aabitsajärgne periood

1. Üldandmed vene keelest (2 tundi)

- Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend. (1 tund)
- Keel ja kõne. Kõne liigid. (1 tund)

Pähimõisted: keel on suhtlusvahend, emakeel, võrkeel, kõne, kirjalik kõne, viisakas kõne, kõneliigid: kuulamine, rääkimine, kirjutamine.

Õpilane:

- teab, et igal rahvasel on oma keel (eest, saksa, inglise, itaalia, leedu jne), et kirjatark inimene peab valdama ka teist keelt;
- teab, et keel on inimeste peamine suhtlusvahend;
- teab, et kõne on suuline ja kirjalik;
- eristab suulist ja kirjalikku kõnet, tunneb nende seost;
- teab, et rääkimine ja kuulamine on suuline kõne, kirjutamine ja lugemine on kirjalik kõne;
- toob suulise ja kirjaliku kõne näiteid;
- oskab suhestada pilte kõnetegevuse eriliikidega;
- tunneb mõisteid: keel, venekeel, võrkeel; suuline kõne, kirjalik kõne; kõneliigid: lugemine, kirjutamine, kuulamine, rääkimine;
- teab, et kõne koosneb lausetest, laused – sõnadest; mõistab seost: kõne-lause-sõna;
- oskab määrata lausete arvu tekstis kuulmise põhjal ja lugemisel;
- tunneb viisakusvälendeid;
- oskab õpetajat kuulata ja kuulda, täita tema käsklusi;
- oskab kuulata klasiikaaslaste vastuseid ja reageerida nendele;
- vastab küsimustele õigesti;
- osaleb kollektiivses suhtlemises, kõnereegleid järgides.

2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia. (20tundi)

- häälikud ja tähed. Tähestik. (3 tundi)
- täis- ja kaashäälikud. (7tundi)
- silp. (3 tundi)
- rõhk. (1 tund)
- tähtede e, ё, ю, я funktsioonid (3tundi)
- palataliseeritud kaashäälikud. (2tundi)
- Ъ kasutamine palatariseerimiseks. (1tund)

Põhimõisted: häälik, häälikumudel (skeem), ühendid, täht (hääliku tingmärk), suur- ja väiketäht, kirjatäht, trükitäht; häälikud, sõna, sõnarähk, rähumärk, sõnatähendus, intonatsioon, sõna vahetamine tähega ja vastupidi; tähesti (Aabits), tähestiku tähendus, täht ja tema koht tähestikus (järjekord); kaashäälikute tunnused (iseloostus): kaashäälik – rõhurõhuline ja rõhutu; kaashäälikute tunnused (iseloostus); kaashäälik – palataliseeritud ja palatariseerimata, heline ja helitu, paaris- ja paaritu: alati palataliseerimata kaashäälikud ([ж] ja [ш]), alati palatariseeritud kaashäälikud ([ч] ja [щ]); kaashäälikud ([ж] и [ш], [ч] и [щ]); tähed („kavalad tähed“) E, Ё,

Ю, Я; tähed kaashäälikute palatariseerimiseks kirjas (ь, е, ё, и, ю, я); avatud silp, kinnine silp, sõna jagamine silpideks, rõhuline ja rõhutu silp, ühendatud silpid, ühendatud silpide mudel (skeem); häälda,one, kirjutamine, sõna häälikuskeem.

Sõnastamine: palatariseeritud häälikute märgistamine kirjas.

Õpilane:

- tunneb põhilisi valdkonnalasi mõisteid;
- oskab eristada kuulmise põhjal häälikut, silpi, foneetilist sõna;
- teab, et sõnad koosnevad silpidest, silbid – häälikutest, häälikuid märgistatakse tähega;
- mõistab häälikute ja kõnehäälikute vahelisterinevusi;
- oskab eristada häälikuid ja tähti;
- mõistab, et häälikute ja tähtede kasutamine sõnas on seotud sisuga;
- tunneb täis- ja kaashäälikute hääldamise eripärasusi;
- oskab hääldada täis- ja kaashäälikuid selgelt: eristada ja võrrelda neid;
- teab, et знает, tähed е, ё, ю, я väljendavad kaks häälikut [й'э], [й'о], [й'у], [й'а] sõna alguses ja pärast täishäälikut; teeb sõnade häälikuanalüüsi antud häälikutega; jagab sõnu häälikutega е, ё, ю, я silpideks;
- teab ja tunneb Ъ ja Ь funktsiooni; jagab sõnu tähtgeda Ъ ja Ь silpideks;
- teab palatariseeritud ja palatariseerimata häälikute funktsioonidest; palataliseerimise märkimisest kirjas tähtede ь, е, ё, ю, я abil;
- teab, et [ж] ja [ш] on alati palatariseerimata häälikud;
- teab, et [ч] ja [щ'] on alati palataliseeritud häälikud;
- teab, et on helised ja helitu kaashäälikud;
- teab et kaashäälikud on paarilised: helitu ja helised, oskab neid paare nimetada;
- suhestab hääliku vastava tähega;
- määrab nimetatud hääliku kohta sõnas (alguses, keskel, lõpus);
- iseloomustab nimetatud häälikut (täis- või kaashäälik); nimetab hääliku tunnusi;
- nimetab häälikute arvu ja järjekorda sõnas;
- modellerib häälikute järjekorda sõnas häälikuskeem (värviliste skeeme) kasutades, seletab värvi valikku hääliku märkimiseks; oskab võrrelda oma mudelit näidisega; leiab ja parandab vigu häälikuanalüüsi tegemisel;
- teab häälikute tingmärke; analüüsib sõnade tähemudeli; suhestab tähemudelit sõnadega;
- oskab valida sõnu nimetatud häälikuga;
- mõistab sõna nimetava funktsiooni; mõistab sõna sisu ja rõhu seost;
- oskab hääldada sõnu hääliku intonatsioonilise häälikutõstmisega ilma õpetaja näidisele toetuseta;
- oskab määrata silpide arvu sõnas, rõhulised ja rõhutud silbid;
- oskableidarõhulistsilpi;
- oskab jagada sõnu silpideks ja seletada silpide arvu sõnas;
- oskab võrrelda häälikuid, leida erinevaid ja samasuguseid häälikuid;
- oskab koostada sõna häälikumudelit;
- taebkaas- ja täishäälikute arvuvenekeeles;
- tunneb vene keele tähestikku, tähtede arvu;

- seletab, kus saab kasutada tähestiku teadmisi, nimetab tähti õigesti, paneb tähti õigesti järjekorda; määrab tähe järjekorda tähestikus, nimetab naabertähti, paneb pakutavaid sõnu tähestukulisse järjekorda;
- esristab suur- ja väiketähti;
- täidab ülesandeid õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt;
- kommenteerib ülesannete täitmist õpetaja juhendamisel;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;;
- osaleb õppedialoogis, hindab kommunikatiivse ülesande täitmist ja tulemust.
- osaleb probleemsete küsimuste arutelus, väljendab oma arvamust, põhjendab seda.

3. Leksikoloogia ja fraseoloogia(2 tundi)

- Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus.(1 tund)
- Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. (1 tund)

Põhimõisted: sõna, sõna leksikaalne tähendus, seletamine, ühetähenduslik sõna, mitmetähenduslik sõna, sõnad, mis nimetavad esemet, tunnust, tegevust.

Õpilane:

- teab mõisteid: sõna, sõna leksikaalne tähendus, seletamine, ühetähenduslik sõna, mitmetähenduslik sõna;
- tunneb sõna rolli keeles;
- mõistab sõna nimetatavat tähendust, selle eristused lausetest ja tekstist;
- oskab seostada sõna ja selle leksikaalset tähendust;
- seletab sõna leksikaalset tähendust; mõistab sõna sisu ja rõhu seost;
- kirjeldab objekti elementaarselt: edastab objekti väliseseloomustusi;
- seletab sõna leksikaalset tähendust kontekstile toetades;
- teab, kuidas kasutatakse kõnes mitmetähenduslikke sõnu;
- eristab ühe- ja mitmetähenduslikke sõnu.

4. Morfeemika (sõna koostis) ja morfoloogia(5tundi)

- Samatüvelised sõnad. Sõnatüvi. (5 tundi)

Põhimõisted: sõna leksikaalne tähendus, ühetüvelised sõnad, ühetüveliste sõnade rühm, juur, sõnavorm.

Õpilane:

- teab, et sõna juur on tähtis morfeem;
- teab, mis on ühetüvelised sõnad;
- tunneb mõistet „ühetüvelised sõnad”, leiab neid teiste sõnade hulgast, tunneb ühetüveliste sõnade tähtsamaid omadusi ;
- moodustab ühetüvelisi sõnu;
- toob ühetüveliste sõnade näiteid pakutud juurega (näiteks: слон, лес jne.);
- oskab eristada juurt ühetüvelistes sõnades;

- suhestab juurte kirjutamist ja hääldamist ühetüvilistes sõnades;
- eristab ühetüvelisi sõnu sama sõna vormidest;
- moodustab sõnavorme;
- täidab ülesandeid õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt;
- kommenteerib ülesannete täitmist õpetaja juhendamisel;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;;
- osaleb õppedialoogis, hindab kommunikatiivse ülesande täitmist ja tulemust.

5. morfoloogia(12 tundi)

- sõnaliikide üldiseloomustus. Sõnad, mis nimetavad esemeid, esemete tunnusi ja tegevusi. (1 tund)
- nimisõna (ilma mõiste kasutamiset). Üldiseloomustus. Elisolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. Pärisnimed. Ainsuse ja mitmuse vormid. (4tundi)
- omadussõna (ilma mõiste kasutamiset). Üldiseloomustus. (3tundi)
- tegusõna (ilma mõiste kasutamiset). Üldiseloomustus. (3tundi)
- eessõna (ilma mõiste kasutamiset). Üldiseloomustus. (1 tund)

Põhimõisted:sõna, küsimused(кто? что?, какой? какая? какое? какие?, что делает? что делают?), eseme, tuunuse, tegevuse nimetavad sõnad, pärisnimed, sõnade rühm, eessõna, eraldi kirjutamine, sõna mudel (skeem).

Õpilane:

- on ettekujutused eseme, omaduse, tegevuse nimetavast sõnadest;
- tunneb esemete nimetavate ja tunnuste ning tegevuste nimetavate sõnade erinevusi;
- suhestab eseme, omaduse, tegevuse nimetavaid sõnu vastavate küsimustega;
- rühmitab sõnu, esitab küsimusi;
- eristab eseme, omaduse, tegevuse nimetavaidsõnu üldtähenduse või küsimuse põhjal, koostab skeeme;
- täidab ülesandeid, milles tuleb valikuselt lugeda eseme, omaduse, tegevuse nimetavaid sõnu;
- nimetab eessõnu;
- leiab nimisõnu tekstist ja lausetest; kirjutab eessõnu eraldi;
- täidab nimisõnade valimisega seotud ülesandeid õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt;
- kommenteerib ülesannete täitmist õpetaja juhendamisel;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;
- osaleb õppedialoogis, hindab kommunikatiivse ülesande täitmist ja tulemust
- rühmitab sõnu üldise tähenduse ja kõsimuste järgi;
- toob esemeid, tunnusi, tegevusi nimetavate sõnade näiteid;
- leiab üleliigset sõna esemeid, tunnusi, tegevusi nimetavate sõnade reast;
- rühmitab sõnu leksikaalse tähenduse põhjal;
- kasutab õogesti nimisõnu, omadussõnu ja tegevussõnu kirjalikus ja suulises kõnes;
- eristabsõnu, mis vastavad *кто?* küsimustele sõnadest, mis vastavad *что?* küsimustele, toetadessõnade tähendusele;

- teab ja kasurab pärisnimesid;
- teab, kuidas kirjutatakse pärisnimed;
- teab ja kasutab esemeid nimetavate nimisõnade ainsuse ja mitmuse vorme;
- määrab nimisõnade ainsuse ja mitmuse vorme;
- kasutab kõnes antonüümse ja sünonüümse tunnusi märkivaid sõnu
- nimetab eessõnu;
- mõistab eessõna rolli lauses;
- leiab eessõnu tekstist ja lausetest;
- kirjutab eessõnu eraldi;
- täidab ülesandeid õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt;
- kommenteerib ülesannete täitmist õpetaja juhendamisel;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;
- osaleb õppedialogis, hindab kommunikatiivse ülesande täitmist ja tulemust.

6. Süntaks ja tekst (9 tundi)

Lause (4 tundi)

- Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne ühik. Lause põhitunnused. (1 tund)
- Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, hüüd- ja küsilauseid. (3 tundi)

Põhimõisted: sõna, lause, lõpetatud mõte, tähenduslikult seotud sõnad, lausete eesmärk (teatus, küsimus), jutustav lause, küsi-, hüüdlause, intonatsioon, hüüd- ja mittehüüdintonatsioon, lause skeem.

Õpilane:

- mõistab seoseid: kõne-lause-sõna-lause-tekst;
- oskab eristada sõna, lauset, teksti;
- oskab eristada lauseid kõnest: määrata lause piiri kuulmise põhjal; märgistada lause piiri kirjas;
- oskab märgistada laused skeemi abil;
- jskab määrata sõnade arvu lauses, kui õpetaja hääldab selgelt ja korrektselt paussidega sõnade vahel; koostab kuulnud lause skeemi;
- oskab valida vastavaid skeemile lauseid;
- tunneb lausete vormistamisreegleid kirjalikus kõnes (suurtähe kirjutamine lause alguses, kirjavahemärkide kasutamine sõna lõpus vastavalt intonatsioonile ja suhtluseesmärgile); oskab õigesti vormistada lauseid kirjas;
- eristab jutustavaid, küsi- hüüdlauseid kirjalikus ja suulises kõnes; õpib lugema teadlikult ja ilmekalt;
- kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;
- saab aru suulistest ja kirjalikutest küsimustest, vastab nendele, kasutades kõnes nii lühi- kui ka täislauseid;
- koostab lauseid sõnadest, kirjutab neid; leiab seoseid sõnade vahel küsimuste järgi;

- jagab lauseid sõnadeks;
- eristab lauseid tekstist;
- moodustab lauseid pakutud sõnaga, laiendab seda;
- täidab ülesandeid õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt;
- kommenteerib ülesannete täitmist õpetaja juhendamisel;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;
- parandab oma kirjalikke töid;

Tekst (5 tundi)

- Tekst kui kommunikatiivne ühik. Teksti sidusus. (3 tundi)
- Pealkiri, teksti põhimõte. Lõik. (2 tundi)

Põhimõisted: tekst, teksti tunnused: terviklikkus, lõpetatus, sidusus; teema, pealkiri, põhimõte, lõik.

Õpilane:

- tunneb teksti tunnusi (teema, lausete järjekord, pealkiri);
- mõistab lausete gruppi ja teksti vahelisi erinevusi; oskab eristada seotud teksti sõnadest ja lausetest; seletab erinevusi sõna, lause ja teksti vahel praktilisel tasemel;
- saab aru teemadest, nimetab teemat ja audioteksti põhimõtet (о чем?) (с какой целью? для чего? зачем?); jätab meelde teksti sisu ja täidab põhilisi tekstiülesandeid õpetaja käsklusel;
- oskab määrata kuulmise põhjal lausete arvu tekstis; kirjutada teksti graafiliselt;
- loeb teksti teadlikult, määrab teksti teemat ja põhimõtet (о чем? о ком?); oskab suhestada teksti ja pealkirja, valida pealkirja;
- vastab küsimustele loetud teksti sisu järgi;
- teeb lihtsamaid järeldusi tekstis sisaldava informatsiooni alusel;
- jutustab teksti ümber süzeepiltide, küsimuste järgi, märksõnadele toetudes;
- tunneb lause piiri tekstis; oskab määrata lausete arvu tekstis;
- kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;
- oskab jutustada endast, oma huvidest ja hobidest ning lähiümbruses toimuvast; oskab kirjeldada eset, olendit ja olukorda;
- koostab juttu süzeepiltide järgi;
- täidab ülesandeid õpetaja juhendamisel ja iseseisvalt;
- kommenteerib õppeülesannete täitmist õpetaja juhendamisel;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;
- parandab oma kirjalikke töid;

7. Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon (35 tundi)

- Ortogrammi mõiste. Suurtähe kasutamine lause alguses. Interpunktsioon: kirjavahemärgid sõna lõpus. (1 tund).
- Väike- ja suurtähe kasutamine. Suurtähe kasutamine inimeste ja loonimedes ning inimeste perekonnanimedes. (5 tundi)
- Täishäälikute kasutamine susisevate järel: ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ. ЧК, ЧН õigekirjutamine. (8 tundi)
- Ь kasutamine. (2 tundi)
- Poolitamisreeglid. (5 tundi)
- Täishäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis (elementaarsed juhtumid) – 6 tundi
- Heliliste ja helitute täishäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis (elementaarsed juhtumid) – 6 tundi
- Eessõnade kirjutamine. (2 tundi)

Põhimõisted: reegel, õigekiri, suur- ja väiketäht, pärisnimed, nimi, perekonnanimi, loomanimi, täheühendid жи-ши, ча-ща, чу-щу, чк, чн; häälik, täht, hääldamine, juur, täishääliku või kaashääliku tugev ja nõrk positsioon juurmorfeemis, rõhuline ja rõhutu täishäälik, ühetüvelised sõnad, sõnavorm, sõna leksikaalne tähendus, juurortogramm, kontroll ja kontrollitav sõna, sõnaraamatu sõna, rõhutatud täishäälikud, helilised ja helitud täishäälikud, Ь on kaashäälikute palatariseerimise näitaja, Ь kasutamine, sõnaraamat; lause, kirjavahemärgid sõna lõpus (punkt, küsi, hüüdmärk), loetelu, koma kasutamine loetelu puhul, poolitamisreeglid, poolitamismärk – mõttekriips; kontrollkirjutamine, sõnaraamatutöö, etteütlus.

Õpilane:

- tunneb hügieenireegleid kirjutamisel;
- oskab kirjutada vaike- ja suurtähti, ühendada neid sõnas;
- kasutab omandatud kalligraafilisi oskusi;
- mõistab, mis on ortogrammi;
- laiab õpitud ortogramme sõnadest; teab ortograafiareeglit;
- rühmitab sõnu vastavalt õpitud ortograafiareeglitele;
- oskab õigesti kirjutada sõnu silpidega: жи-ши, ча-ща, чу-щу ja tähtedega чк, чн;
- teab suurtähe kasutamise reegleid kirjalikus kõnes; oskab kirjutada õigesti pärisnimesid: inimeste nimed, perekonnanimed, loomanimed;
- mõistab Ь funktsiooni sõnas; oskab õigesti kirjutada sõnu Ь-ga sõna lõpus ja keskel;
- mõistab Ь ja ъ funktsiooni sõnas; kirjutab Ь ja ъ-ga sõnu õigesti; tunneb sõnade Ь ja ъ-ga poolitamisreegleid;
- teab, et juurmorfeemi sama sõna erinevates vormides kirjutatakse samamoodi;
- võrdleb samasuguseid täishäälikuid samatüvelistes sõnades;
- tunneb kontrollsõna valiku viise samatüvelise sõna leidmise või sõnavormi muutmise teel;
- leiab rõhutu täishäälikut sõna juurmorfeemis; leiab kontrollsõnu sõnade rõhutu täishäälikuga juurde; seletab rõhutu täishääliku kirjutamist juurmorfeemis;
- eristab kuulmise ja hääldamise põhjal paarilisi kaashäälikuid sõnade lõpus, teab, et helilist kaashäälikut sõnade lõpus hääldakse kui helitu, mõistab sõnade paariliste kaashäälikutega kirjutamiskontrolli vajadust; leiab paarilisi kaashäälikuid ja märgistab neid õigesti; tunneb

kontrollsõna leidmiseviise sõnavormimuutmise või ühetüvelise sõna valimise teel nii, et kontrollitava kaashääliku järel oleks täishäälik; valib kontrollsõnu sõnade paariliste kaashäälikutega sõna lõpus;

- oskab poolitada sõnu, poolitamisreegleid järgides;
- tunneb lause kirjutamise reegleid; piirustab lauseid õigesti, lause alguses kirjutab suurtähti, lause lõpus paneb punkti, hüüd- või küsimärki.
- õigesti paneb kirjavahemärke sõnade loetelu juhul;
- kirjutab etteütlemise järgi sõnu, lauseid ja lühemaid tekste, mis on seotud õpitud ortogrammide ja punktogrammide kasutamisega; loeb kirjutatud ja mõistab selle sisu;
- kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti vastavalt pakutud algorütmile ja hügieennorme järgides; oskab eristada lauseid tekstis ja sõnu lauses;
- täidab grammatikaülesandeid teksti kohta (kriipsutab alla, piirjoonestab, märkib, värvib);
- täidab ülesandeid, milles tuleb valikuselt lugeda õpitud reeglitega seotud sõnu;
- kirjutab valikuselt välja pakutud tähti, silpe, sõnu, lauseid;
- kontrollib kirjaliku töö täitmist ise näidise järgi;
- parandab oma kirjalikke töid;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;

8. Tekst. Kirjanduslik lugemine (34 tundi)

Tekstide mitmekesisus; mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, muinasjutt, juttu luuletus, valm, näidend ja nende iseärasused. Tekstide otsing inrentetist õpetaja juhendamisel.

Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid:

Kirjandusliku lugemise temaatika 1.klassis:

- Minu perekond
- Mina ja mu pereliikmed.
- Otsi sõpra ja hoia teda.
- Õppida on alati kasulik.
- Aastaajad.
- Loodusimedest fantastikani.
- Headusest, mis võidab kurjuse.
- Aususest ja õiglusest.
- Tõsiselt ja naljaga pooleks.

Töö raamatuga

- Ettekujutused raamatu elementidest: kaas, kaaneselg, tiitelleht, sisukord, lehed, illustatsioonid.

Tähtsamad andmed lastekirjanduse klassikutest seoses õpitud teostega.

Vene, eesti, väliskirjanduse eri žanris valitud teosed (autorid: A. Fet, A. Pleštšjejev, I. Surikov, L. Tolstoi, S. Maršak, K. Ušinski, N. Nosov, S. Mihhalkov, L. Pantelejev, G. Skrebitski, I. Sokolov-Mikitov, A. Pervik, E. Niit ja teised).

Praktiline tutvus järgmiste mõistedega:

- raamatu elemendid: kaas, kaaneselg, tiitelleht, sisukord, leht, illustratsioon.
- luuletus. Riim ja luuletuse tuju;
- jutustus. Jutu tegelased ja autor.
- kirjeldamine jutudes ja luuletustes;
- suuline rahvalooming. Muinasjutt, mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, laste laulumängud (poteška, zaklitska) kui rahvaluule žanrid.
- rahva ja kunst- (autori) muinasjutt.
- rahva ja kunstmuinasjutu tegelased;
- valm. Valmi tegelased. Moraal.
- Näidend ja näidendi einevused. Rollilugemine.
- Teose teema ja põhimõte.

Õpilane:

- kasutab tiitellehte ja sisukorda (õpetaja juhendamisel);
- tunneb mõnda lastekirjanikke;
- tunneb vene, eesti, väliskirjanike eri žanris teoseid;
- omandab mõisteid: autor, pealkiri, tegelane, sisu, kunstnik (illustreerija);
- kuulab tähelepanelikult vastavaid eale lühitekste õpetaja esitamisel; määrab teemat; jätab sisu meelde ja täidab testiülesandeid õpetaja käklusel;
- eristab kuulmise põhjal eri žanris tekste (luuletus, jutt, muinasjutt, mõistatus, vanasõna); teab õpitud vanasõnu ja kõnekäände, nende tähendusi;
- kuulab õpetaja ja kaaslaste eakohast teksti ning toimib saadud sõnumi kohaselt;
- kuulab klassikaaslaste ettelugemist, annab iseseisvaid hinnanguid õpetajaga pakutud skeemide ja põhimõtete alusel;
- loeb lüüri ladusalt jõukohase keerukusega teksti (selgelt ja täpselt);
- järgib õiget intonatsiooni lugemisel, teeb pause;
- omandab rollilugemist õpetaja juhendamisel;
- leiab tundmatu sõnade seletusi sõnaraamatust õpetaja abiga;
- loeb eakohast eri žanris ilukirjandust iseseisvalt (luuletus, jutt, muinasjutt, mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, valm);
- mõistab häälega lugedes loetu sisu;
- vastab teksti kohta käivatele küsimustele;
- täidab ülesandeid, milles tuleb valikusest lugeda sõnu, lauseid;
- nimetab teose peategelasi;
- iseloomustab tegelasi, nende tegusid õpetaja juhendamisel;
- annab edasi luuletuse, jutu, muinasjutu sisu (loodusest, eakaaslastest, headusest ja kurjusest; annab loetule hinnangu (tõsine, lõbus jne);
- mõtleb jutule sisu pealkirja, illustratsioonide, sõnade, eelnevate katkendite alusel;

- mõtleb jutule jätku;
- annab edasi loetud teksti sisu iseseisvalt;
- täidab tekstiülesandeid õpetaja käsklusel;
- kommenteerib ülesannete täitmist; arutab neid paarides;
- koostab lihtsamaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste süžee- ja märksõnade ja küsimuste järgi õpetaja abil;
- jutustab pildiseeria järgi või küsimuste toel;
- vestleb loetust, nähtust ja õpetaja poolt pakutud teemadel; peab kõnet oma elu sündmustest;
- esitab küsimusi, palub abi, tänab;
- väljendab oma mõtteid ja tundeid täislausetega;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, diagrammidest, tingmärkidest;
- leiab ilukirjanduslikku teksti internetist õpetaja abil; õpib pähe ja esitab luuletust peast;

5. Hindamine 1.klassis

Õpitud on kindlaks määratud kooliastmeti kahel tasemel: üldised õpitud ja õppevaldkondade õpitud.

Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitud. Hindamisel on võimalik arvestada ka õpilase individuaalseid iseärasusi. Sel juhul hinne väljendab õpilase individuaalset edasijõudmist õppekavas ettenähtud oskuste ja vilumuste omandamisel.

Õpitud hindamisel lähtutakse PRÕK ja teistes õigusaktides esitatud põhimõtetest.

Hoiakutele (nt huvitatus, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine, kokkulepitud reeglite järgimine) antakse hinnanguid.

Hindamise kriteeriumid ja viiepallüsteemist erinev hindamise korraldus täpsustakse kooli õppekavas.

Vene keele õppimise tulemusi kokku võtva hindamise vormiks võib olla kompleksne töö.

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
- 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist,
- 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

Esimeses klassis antakse **sõnalist** hinnangut.

Esimese klassi õpilastele hinnangute andmisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtlikku hindamist. Kokkuvõtlikuks hindamiseks kasutatakse sõnalisi kirjeldavaid hinnanguid, mis ei vaja numbrilist vastet, neid antakse mitte vähem kui 2 korda aastas. Kokkuvõtliku hinnega hinnatakse nõutavate õpitud saavutatust, teadmiste ja oskuste omandatust.

5.1. Kujundav hindamine 1.klassis

Vene keele tundides kasutatakse kujundavat hindamist.

Kujundav hindamine on info õpilaste arengu kohta süstemaatiline kogumine, selle info analüüsimine ja tagasiside andmine; on edasise õppeprotsessi planeerimise põhi.

Esimese klassi õpilaste edusammude näitaja on õpilase suhtumine õppimisse, tema hoolsus õpetaja ülesannete täitmisel, edasijõudmine teadmiste, oskuste, vilumuste omandamisel ja õppematerjali omandamise tase. Lapse tegevuse hinnangut 1. klassis antakse suuliselt, positiivse sõnumi kaudu. See aga annab võimaluse märgata ka lapse õppimise negatiivseid jooni ning suunata last edasisele tööle. Igal juhul hinnangut antakse heatahtliku tooniga.

Suulise hindamise eesmärgiks on:

- motiveerida õpilast sihikindlalt õppima;
- soodustada õpilase positiivse enesehinnangu arendamist;
- suunata õpetaja tegevust iga õppija õppimise protsessil ja iga õpilase võimaluste arendamisel;
- esitada kooli juhtkonnale, õpilasele, vanematele teavet õpilase edasijõudmise ja arengu kohta.

Hindamise vorme valides, õpetaja peab arvestama iga õpilase individuaalseid iseärasusi.

Õppeaasta jooksul õpetaja peab iga õpilasega kursuse materjali omandamise süstemaatilist arvet, valides arve pidamise vorme oma äranägemise järgi.

Kujundav hindamine on esitatud erinevates vormides:

1) Õpetaja hindamistegevus.

Kujundava hindamise dokumentatsiooni pidamine:

- jälgimislehed,
- individuaalsed edasijõudmislehed,
- diagnoosikaardid;
- õpilase portfoolio ja teised.

2) Õpilaste enesehindamine õpetajaga pakutud skaalade ja põhimõtete põhjal (enesekontroll ja enesehinnang).

- eri tüüpi klassitööde enesehindamine
- töö enesehindamine paaris
- teised vormid

3) Õpilaste vastastikune hindamistegevus (vastastikuine kontroll, eri liiki klssitööde vastastikune hindamine).

Vastastikusel hindamisel ja enesehindamisel on võimalik kasutada teadmiste omandamise kontrolli erinevaid vorme:

- 1) erinevad sümbolid,
- 2) joonlauad (G. Trukerman)

3) ja teised.

Vene keele tundides rakendavad kujundava hindamise variandid on esitatud kooli õppekavas (lisa 4).

5.2. 1. klassi õpilaste õppetulemuste hindamisnormid ja kriteeriumid vene keeles.

Lugemine

Lugemistehnika, loetud teksti sisu arusaamine. Luuletuse ilmekas lugemine.

Lugemist esimeses klassis hinnatakse alates teisest poolaastast.

Lugemisoskuse kõrgtase – õpilane loeb ladusalt, sõnade kaupa (raskeid sõnu – silpide kaupa), lugemistempo on umbes 30 sõna minutis (teine poolaasta), vastab õpetaja küsimustele õigesti, annab edasi süžeejutu, muinasjutu ja illustratsiooni teksti kohta sisu, teab luuletuse teksti hästi ja loeb seda peast ilmekalt.

Lugemisoskuse hea tase - teises poolaastas õpilane loeb ladusalt silpide kaupa, hakkab lugema sõnade kaupa (lugemistempo – 25-30 sõna minutis), lugemisel teeb 1-2 viga, jutustab ümber ja vastab õpetaja küsimustele õigesti, on üksikuid ebatäpsusi, teab peast luuletust, lugemisel teeb üksikuid vigu, parandab neid ise.

Lugemisoskuse keskmine tase – teises poolaastas loeb aeglaselt silpide kaupa (lugemistempo 20-24 sõna minutis), teeb 3-5 viga, mis on seadud tähe vahelejätmise, vahetamisega, teab luuletust peast kuid selle lugemisel on ebatäpsustusi.

Lugemisoskuse madal tase – õpilane loeb tähtede kaupa (lugemistempo vähem kui 20 sõna minutis), ei saa loetud sisust aru, ei vasta õpetaja küsimustele, peast lugemisel on rohkesti eksimusi ja suuri puudujääke, saab halvasti tekstist aru.

Kirjutamine

Kirjutamise maht vene keele tundides 1. klassis

Tunnis	kontrolletteütus
1 – poolaasta – 10 – 15 sõna	10 – 15 sõna
2 – poolaasta – 20 – 25 sõna	20 – 25 sõna

Kontrolltööde liigid: etteütus (sõnaraamatu-, tekstitöö), grammatiline ülesanne, kontrolläkirjutamine, test).

Etteütlus.

Etteütlus on vahend õpilaste õigekirja ja interpunktsioonioskuste ja vilumuuste kontrollimiseks.

Sõnaline hinnang „väga hea”- Etteütlust tehakse vaid õpitud materjali põhjal. Töö on veatu (ei ole õigekirja- ja puntuatsiooni vigu). 1 puudus peetakse võimalikuks: kirjavahemärgi puudumine sõna lõpus, kui järgmine lause algab suurtähega. Töö on kirjutatud korralikult, vastavalt kalligraafia nõudmistele.

Sõnaline hinnang „hea”- töös mitte rohkem kui 2 viga ja 1 parandus. Töö on korralik, kuid on olemas kalligraafilised puudused.

Sõnaline hinnang „rahuldav”- töös on 3-5 ortograafia viga. Töö on tehtud hooletu.

Sõnaline hinnang „puudulik”- töös on 5-7 ortograafiaviga, töö on korratu.

Sõnaline hinnang „nõrk”- töös on üle 8 ortograafiavea.

Etteütlemise veaks arvestatakse:

- ortograafiareeglite rikkumine sõnade kirjutamisel;
- tähtede vahelejäätmise ja vahetamine sõnades;
- sõnade vahetus;
- kirjavahemärkide puudumine (antud klassi kava piires);
- sõnade vale kirjutamine.

Tööde hindamisel ei arvestata veaks:

- vead veel õppimata interpunktsiooni- ja ortograafiareeglite osas;
- ühekorraline punkti vahelejätmine lause lõpus, kui järgmise lause esimene sõna on kirjutatud suurtähega;
- ühekorraline sõna vahetus kui mõtet ei moonuta);
- ühes sõnas korduvad tähed (например, «шкоола»);
- lõpuni kirjutamata sõna;
- kaks korda kirjutatud sõna.

Üheks veaks arvestatakse:

- kaks parandust;
- kaks punktsiooniviga;
- ühes sõnas korduvad vead.

Mittejämeiks veaks arvestatakse:

- ühes sõnas korduvad tähed;
- lõpuni kirjutamata sõna;
- sõna poolitamine (sõna esimene osa on kirjutatud ühel real aga teine osa puudub);
- kaks korda lauses kirjutatud sõna.

Grammatilised ja testiülesanded

Grammatiline analüüs on õpilastega õpitud grammatiliste reeglite arusaamise, lausete ja sõnade lihtsama analüüsi tegemise oskuse kontroll.

Sõnaline hinnang „väga hea” – kui õpilane sooritas õigesti 9/10 ülesannet.

Sõnaline hinnang „hea” – kui õpilane sooritas õigesti 3/4 ülesannet.

Sõnaline hinnang „rahuldav” – kui õpilane sooritas õigesti 1/2 ülesannet.

Sõnaline hinnang „puudulik” – kui õpilane ei sooritanud õigesti enamikku grammatilisi ülesandeid.

Sõnaline hinnang „nõrk” – kui õpilane ei sooritanud ainukestki ülesannet.

Testiülesanded – dünaamiline kontrollimise vorm, mille eesmärgiks on välja selgitada, kuidas õpilane oskab kasutada oma teadmisi ebastandardsetes õppeolukordades.

Testiülesannete hindamisel juhendatakse järgmisest protsendiskaalast:

90 - 100% - sõnaline hinnang „väga hea”

75 - 89% - sõnaline hinnang „hea”

50 - 74% - sõnaline hinnang „rahuldav”

25 - 49% - sõnaline hinnang „puudulik”

0 - 24% - sõnaline hinnang „nõrk”

Kontrollkirjutamine

Kontrollkirjutamine - ortograafiliste ja interpunktsioonireeglite omandamise, oskuste ja vilumuste kujundamise kontroll. Kontrollitakse ka trükiteksti ümberkirjutamise oskust, ortogrammide, lausepiiri leidmise, teksti osadeks jagamise, tekstiosa ära kirjutamise oskusi jne.

Tekstide maht ära kirjutamiseks 1.klassis:

I poolaasta - 10 – 18 sõna

II poolaasta – 20 – 30 sõna

Sõnaline hinnang „väga hea”

- kui töö on veatu, parandused puuduvad;
- Töö on kirjutatud korralikult, vastavalt kalligraafia nõudmistele.

Sõnaline hinnang „hea”

- Töös on 1 viga ja 1 parandus.

Sõnaline hinnang „rahuldav”

- Töös on 2 viga ja 1 parandus.

Sõnaline hinnang „puudulik”

- Töös on 3 viga ja 1-2 parandust.

Sõnaline hinnang „nõrk”

- Vigu on rohkem hinnangu „puudulik” panemiseks.

Ärakirjutamise vahele jäänud ortogrammidega vastavad etteütuse hindamise normidele.

Sõnavara- ja terminoloogiaetteütus

Sõnavara ja terminoloogia etteütus on seotud õpitud ortogrammidega, ebareeglipäraselt kirjutatavate sõnade kirjutamisega.

Sõnavaraetteütuse maht esimeses klassis on 6 – 8 sõna.

Sõnaline hinnang „väga hea”:

- Töös ei ole viga ja parandusi;
- Töö on kirjutatud korralikult; vastavalt kalligraafiareeglitele.

Sõnaline hinnang „hea”:

- Töös on 1 viga ja 1 parandus;

Sõnaline hinnang „rahuldav”:

- Töös on 2 viga ja 1 parandus.

Sõnaline hinnang „puudulik” :

- Töös on 3 viga ja 1-2 parandust.

Sõnaline hinnang „nõrk” :

- Vigu on rohkem hinnangu „puudulik” panemiseks.

6. Füüsiline õpikeskkond 1. klassis

1. Tegevusi viiakse läbi klassis, kus saab mööblit ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud, mis vajavad vaba ruumi) ning rühmatöök ja vestlusteks;
2. Vene keele õpetamisel kool võimaldab kasutada õpikuid, töövihikuid 1.klassile vastavalt põhikooli õppekavale ja õppekavas sätestatule.

Õppekirjandus

Klass	Kirjastus «KOOLIBRI»
1.klass	<ol style="list-style-type: none"> 1) Viktoria Frolenkova, Marina Gavrilova, Jelena Sivenkova, 2017 2) Viktoria Frolenkova, Marina Gavrilova Aabits. E-materjalid. Tallinn, 2012 3) Viktoria Frolenkova, Marina Gavrilova. Aabitsa töövihik. Tallinn, 2012 4) Viktoria Frolenkova, Marina Gavrilova. Uus käekirja harjutamise vihik. Tallinn, 2015 5) Viktoria Frolenkova, Marina Gavrilova, Jelena Sivenkova. Vene keel. 1. klass. Tallinn, 2013 6) Nadezda Parol, Jelena Sivenkova. Vene keel. Tallinn, 2014 7) Galina Dobroljubskaja, Ljudmila Fedorova. Svetljatsok. Lugemisõpik 1.klassile, Tallinn, 2013
	Kirjastus «AVITA»
1.klass	<ol style="list-style-type: none"> 1) B. Keller, J. Timoffejeva, K. Tsarip, P. Lukk-Toompere. Aabits. Tallinn, 2011. 2) J. Timoffejeva, J. Druzdik. Aabitsa töövihik. Tallinn, 2011. 3) J. Timoffejeva. Käekirja harjutamise vihik 1.klassile. 1.osa. Tallinn 2011. 4) J. Timoffejeva. Käekirja harjutamise vihik 1.klassile. 2.osa. Tallinn 2011. 5) J. Druzdik, J. Timoffejeva. Vene keel. Õpik 1.klassile. Tallinn, 2011. 6) J. Timoffejeva, K. Ross. Vene keel. Töövihik 1.klassile. Tallinn, 2013. 7) J. Timoffejeva. Vene keel. „Prover sebja” Kontrolltööde kogumik 1.klassile. Tallinn, 2012.

3. Koolis kasutatakse vene keele ortograafiliseid sõnaraamatuid algkoolile.
4. Vene keele tundides kasutatakse IKT-vahendeid:
  - DVD- mängija, teler;
  - interaktiivne tahvel;
  - personaalsed arvutid;
  - projektorid, ekraan;
  - personaalsed tahvelarvuti.

5. Tundides on loodud õppekeskkond, õppematerjalid ja vahendid, mis baseeruvad tänapäevatel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel, sh e-õnaraamatud.
6. Tunnid viiakse läbi arvutiklassis (vajadusel), kooliraamatukogus ja väljpool kooli.

Vene keel. 2.klass (210 tundi)

1. Üldpädevuste kujundamine õppeaine „Vene Keel“ alusel Rõhuasetused

Pädevused	Kujundavad oskused	Õppesisu. Õppetegevuse korraldamise meetodid ja vormid
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suhtlusväärtus. • Ilu- ja harmooniaväärtus. • Ajaloolise kodumaaväärtus– oma rahvusliku kuuluvuse tundmine, lugupidav suhtumine oma rahvusesse; vastutustunne oma keele arendamise eest; huvi oma ajaloolise kodumaa, selle keele, kultuuri ja rahva elu vastu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kõlbeliste, esteetilis-, emotsionaalsete, kultuuri- ja vaimuväärtuste kujundamine. • Isiksuse, kes saab ennast realiseerida muukeelses sotsiaalkultuurilises keskkonnas. <p><i>Eri rõhk on funktsionaalsel kirjaoskusel.</i></p>	<p>Üldandmed vene keelest</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keele roll inimese elus. • Keel kui põhi suhtlusvahend <p>Leksikoloogia ja fraseoloogia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leksika ehk keele sõnavara. • Sõna kui keele ühik. • Leksikaalne tähendus. • Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad • Sõna otsene ja ülekantud tähendus. • Fraseologismid. • Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid • Vanasõnad, kõnekäänud. • Sõnaraamatud: Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik, etümoloogia sõnaraamat, sõnavara ja kõnekäände seletusraamat, e-sõnaraamatud. <p>Morfeemika (sõna koostis) ja morfogia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samatüvelised sõnad. • Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid. <p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, vaim. • Vanasõnade ja kõnekäändude keelest ja kodumaast lugemine, analüüsimine ja pähe õppimine. • Erinevate rahvaste muinasjutude

		<p>lugemine, väliskirjanikute teoste lugemine, lavastamine ja illustreerimine.</p> <p>Tunnid-dramatiseeringud. Muuseumitunnid. Kooli keelte olümpiaadides, kirjandusviktoriinides osalemine.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kodanikutunde väärtus – enda tundmine eesti ühiskonna osana; Eestimaa kultuuri ja eesti keele õppimine, huvi Eesti riiki elu ja rahvase vastu. • Eestimaa multikultuurilise ühiskonna väärtus – enda tundmine eesti multikultuurilise ühiskonna osana, mille oleluseks ja edukäiguks on vaja rahu, koostöö, tolerantsus, lugupidav suhtumine kultuuride ja keelte mitmekesisusesse. 		<p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eestimaast lihtsamate jutustavate ja kirjeldavate tekstide lugemine ja koostamine õpetaja juhendamisel, illustratsioonide, piltide Eesti linnade vaadetega vaatlemine, lausete koostamine nende alusel; tutvus riigi sümbolitega: riigivapp, rahvuskivi – lubjakivi, • Eesti kõlblus- ja vaimuväärtusi edastavate muinasjutude, legendide, lugemine. • Vanasõnade ja kõnekäändude keelest ja kodumaast lugemine, analüüsimine ja pähe õppimine. <p>Lõimitud tunnid. Tunnid bilingvaalse õppimise elementidega- Muuseumitunnid. Ekskursioonid.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Headuse väärtus. 		<p>Tekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude headusest lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Vene-, eesti- ja välismaa autorite teoste lugemine arvestades järgmiseid teemasid <p><u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Headusest, mis võidab kurjuse (ka õiglusest). • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. • Otsi sõpra ja hoia teda. • Õppida on alati kasulik. • Aususest ja õiglusest.

		<ul style="list-style-type: none"> • Tõsiseks ja naljaga pooleks. <p>Tunnid-konkurssid. Tunnid-viktoriinid.</p> <p>Joonistamine, meisterdamine, elementaarsete jutustavate kirjandite kirjutamine, luuletuste, mõistatuste koostamine jne õpetaja juhendamisel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Looduse väärtus. 		<p>Tekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude, rahvaennete aastaegadest lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Proosa- ja luuleteoste lugemine järgmisi teemasid arvestades: <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u> • Aastaajad. • Loodusimedest fantastikani. <p>Lõimitud tunnid. Tund-teenid. Muuseumitunnid. Raamatukogutunnid. Ekskursioonid.</p> <p>Oma hoidliku suhtumine loodusesse saab väljendada joonistuses, käsitöös, elementaarsetes jutustavates kirjandites, luuletuste, mõistatuste jne koostamises õpetaja juhendamisel.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Perekonna väärtus. 		<p>Tekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude perekonnast lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Proosa- ja luuleteoste lugemine järgmisi teemasid arvestades: <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u> • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. <p>Tunnid-lavastused. Tunnid-konkurssid. Tunnid-viktoriinid.</p>

		Joonistamine, meisterdamine, elementaarsete jutustavate kirjandite kirjutamine, luuletuste, mõistatuste koostamine jne õpetaja juhendamisel.
<ul style="list-style-type: none"> • Töö ja loomingu väärtus. 		<p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude laiskust ja töökusest lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Proosa- ja luuleteoste lugemine järgmisi teemasid arvestades: <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u> • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. • Õppida on alati kasulik. • Aususest ja õiglusest. • Tõsiseks ja naljaga pooleks. <p>Vastastikune õppimine (ka töö paarides partnerite vahetamisega) ja koostöö väikestes rühmades. Perspektiiv-ennetava arengu tehnoloogia – omavaheline koostöö, püüdlus edule, kommenteeritud juhendamine. TRIZ – loomingu tehnoloogia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Joonistamine, meisterdamine, elementaarsete jutustavate kirjandite kirjutamine, luuletuste, mõistatuste koostamine jne õpetaja juhendamisel.
<ul style="list-style-type: none"> • Tõe väärtus – teadusliku tunnetuse väärtuse kui inimkonna kultuuri osa mõistmine, erinevate nähtuste mõistmine, seaduspärasuste kui sotsiaalsete nähtuste põhi arusaamine; teadmiste prioriteetsus, tõe seadmine, tunnetus kui väärtus. 		<p>Oskusi kujundatakse õppeaasta jooksul õppeaine temade alusel.</p> <p>Kooli- ja linnaprojektides, konkurssides, olümpiaadides, õpilaste konverentsidel osalemine.</p>
<p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus Lapse sotsiaalne areng toimub tänu konkreetsetele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Õpilaste maailmapildi laiendamine; • Õpilase ettekujutuste inimeste omavahelistest 	<p>Tekst-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjanduslike teoste sõprusest, sõpradest, perekonnast, koolist, vastastikusest abist,

<p>tegevustele, mis soodustavad tema iseseisvuse väljendamist teiste lastega koostööd tegemisel.</p>	<p>suhetest laiendamine.</p>	<p>käitumiskultuurist, nõrkade ja haigete kaismisest, respektidest vanade vastu lugemine ja arutlemine. <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. • Otsi sõpra ja hoia teda. • Õppida on alati kasulik. • Headusest, mis võidab kurjuse. • Tõsiseks ja naljaga pooleks. <p>Mänguline õppimine. Kooperatiivne õppimine. Interaktiivne õppimine.</p>
<p>Enesemääratluspädevu s</p>	<p>Adekvaatse enesehinnangu ja vastutustunde kujundamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpilaste igapäevaelu probleemide arutamine vastavalt eale; • seisukoha probleemsetes küsimustes kujundamine; • probleemide lahendamise viiside leidmine nii vene keele tundides kui ka lootöödel (õpetaja abil); • enesetunnetus 	<p>Oskusi kujundatakse õppeaasta jooksul õppeaine teemade alusel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjanduslike tekstide lugemine ja analüüsimine (<i>Tegelaste tegude käsitlemises õpilane teeb õigeid valikuid, seletab neid</i>) • Loovülesannete ja loovtööde taitmine. <p>Kõneloovust arendatakse sõnadega mängude abil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - riimsõnade leidmine, - salmide ja mõistatuste koostamine õpetaja juhendamisel, - assotsiatiivsed mängud, - sõnamängud. <p>(<i>Töö sõnaga rikastab sõnavara, kujundab sõna ilu ja täpsuse arusaamist</i>)</p> <p>Õpilane kasutab loovalt keelevahendeid eri liiki tekstide koostamisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - muinasjutud, - jutud, - olustikujutustused, - salmid. <p>(<i>Kõne muutub ilmekaks, laps hakkab tundma oma suuremaid võimalusi vestlemisel, küsimustele vastamisel</i>).</p> <p>Loomingulise eneseväljenduse oskust kujundatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rollilugemisel, - lavastusel, - diafilmide tegemisel, - tekstide illustreerimisel, - improviseerimisel.

		<p>TRIZ tehnoloogia. Loomingulise aktiivsuse kujundamise tehnoloogia. (Loovülesannete täitmisel rühmatöös laps väljendab oma loomingulist potentsiaali, individuaalsust ning enesehinnangut).</p>
<p>Õpipädevus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lugemis- ja kuulamisoskuste arendamine; • Lühikeste eri liiki tekstide arusaamise õpetamine, nende analüüsimine (teema määramine, pealkirjastamine); • erinevatest allikatest teave hankimise oskuse arendamine õpetaja juhendamisel; • jutustavate ja kirjeldavate tekstide koostamise õpetamine koostöös klassi ja õpetajaga; • oma arvamuse kujundamise ja väljendamise õpetamine; • teabe- ja tarvetekstide loomise ja arusaamise õpetamine: kuulutuste, täbelite lugemine, kutsete, õnnitluste kirjutamine, skeemide, diagrammide, klaasterite koostamine; • fakti ja arvamuse eristamisoskuse arendamine; • oma õppimise planeerimisoskuse ja plaani järgimisoskuse arendamine:- <p>a) määrata ja sõnastada tunnieesmärki õpetaja abil, b) sõnastada tegevust e järjekorda, c) õppida töötama õpetaja poolt pakutud plaani järgi; d) lugeda ja täita iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid.</p>	<p>Oskusi kujundatakse õppeaasta jooksul õppeaine teemade alusel.</p> <p>Üldandmed vene keelest. Sõnaraamat on teatmekirjanduse liik. Tutvus vene keele õigekirjutussõnaraamatuga. Töö sõnaraamatuga.</p> <p>Leksikoloogia ja fraseoloogia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sõna kui keele ühik. Lesikaalne tähendus; • Sõnaraamatud: Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik, etümolooogia sõnaraamat, sõnavara ja kõnekäände seletusraamat, e-sõnaraamatud. <p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad, kõnekäänud, jutt, kuulutus, õnnitus, luuletus, näidend, valmid. Tekstide otsing internetist. • Vanasõnade ja kõnekäändude tööst ja õppimisest lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Eri liiki tekstide loomine õpetaja juhendamisel; • Eri liiki tekstide lugemine arvestades järgmiseid teemasid <u>Kirjandusliku lugemise temaatika</u> • Õppida on alati kasulik. <p>Produktiivse lugemise tehnoloogia ja probleem-dialoogilise tehnoloogia. Isiksusele orienteeritud tehnoloogiad: eritasandilise</p>

		õppimise tehnoloogia, kollektiivse vastastikuse õppimise tehnoloogia, koostöö tehnoloogia.
Suhtluspädevus	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjaliku ja suulise suhtlemisoskuste kujundamine: <ul style="list-style-type: none"> a) oma mõtete väljendamine suuliselt ja kirjalikult (lase või lühikese teksti tasandil); b) oskus kuulata ja teiste inimeste kõnet aru saada; c) oskus tekste lugeda ilmekalt ja jutustada lühikest teksti ümber; d) esmaste teadmiste kujundamine foneetika, ortoepia, graafika, morfeemika, leksikoloogia, grammatika ja keele normi valdkonnas; nende kasutamise õppimine kõnetegevuses ja lingvistilise analüüsi käigus. e) õige kirja õppimine eri liiki tekstide alusel.; • õige valiku tegemise oskuse kujundamine arvestades suhtluspartnerit: <ul style="list-style-type: none"> B) klassikaaslastegakokkuleppimiseoskustearendamine (koos õpetajaga) käitumisnormidest ning neid järgida; r) paarides, rühmas töötamise oskuse arendamine; täita erinevaid rolle (liider, täitja). • oma arvamuse kujundamise ja väljendamise oskuse arendamine. 	<p>Kõike neid pädevusi kujundatakse kirjanduslike tekstidega tööalusel. Lugesülesanded, küsimustele vastamine, loetud arutlemine, rollilugemine, tegelaste ja nende tegude võrdlemine soodustavad viisakakäitumisreeglite järgimist ja kõlbeliste normide kujundamist. On kasulik täita ülesandeid rühmas ja paarides. Seega arendatakse koostöö oskusi.</p> <p>Produktiivse lugemise ning paaris- ja rühmatöö korraldamise tehnoloogiad.</p>
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	<ul style="list-style-type: none"> • Matemaatikaoskuse omandamine (orienteerumine ruumis; arvutamine, kellaühikute tundmine. • Oskuse vaadelda sihipäraselt, leida ja kirjeldada erinevusi ja sarnasusi; oskuse võrrelda esemeid ja nähtusi, rühmitada neid ühe-kahe tunnuste 	<p>Matemaatikavilumusi kujundatakse nii kirjandulike (jutud, poemid) kui ka teabetekstidega töökäigus kuulutused, kutsed, õnnitlused).</p> <p>Matemaatika pädevus on vaja vanasünade, kõnekäändude, kiirkõnade tajumisel, mõistatuste ära arvamisel, ristsõnade, reebuste lahendamisel. Arendavad mängud sõnadega tundides, huviringides,</p>

	<p>alusel; lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot õpetaja juhendamisel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keele vahendite korrektne kasutamine. • Teabe teisendamine ühest vormist teise (otsene ja klaster, skeem, tabel, võrdlev diagramm, plaan). • Töö vormistamise oskuse arendamine: täpsus ja korralikus ülesannete täitmisel. • Virtuaalkeskonna Miksike, internetressurside kasutamisoskuse arendamine õppefilmide vaatamiseks, tekstide otsimiseks; lihtsamate arvutiprogrammide ja nii koolis kui ka kodus kasutatavate tehniliste vahendite kasutamisoskuste arendamine (arvuti, teler, DVD-mängija). 	<p>kooliolümpiaadidel ja kodus kujundavad matemaatilist pädevust. Lapsed õpivad esitama õppeülesannete tulemusierinevates vormides: skeemina, klasterina, tabelina, diagrammina, lihtsama plaanina.</p> <p>Üldandmed vene keelest. Sõnaraamat kui teatmeteose liik. Tutvus sõnaraamatute liikidega. Orienteerumine sõnaraamatutes.</p> <p>Graafika. Foneetika. Ortoepia. -Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. - Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. -Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata -Tähtede <i>e, ě, ю, я</i> funktsioonid -Rõhk.</p> <p>Leksikoloogia ja fraseoloogia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leksika ehk keele sõnavara. • Sõna kui • Leksikaalne tähendus. • Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad • Sõna otsene ja ülekantud tähendus. • Fraseologismid. • Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid • Vanasõnad, kõnekäänud. <p>Sõnaraamatud: Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik jne</p> <p>Morfoloogia. Nimisõna. -Nimisõnade ainsus ja mitmus, - nimisõnade käänamine.</p> <p>Omadussõna Omadussõna arv. Omadussõna</p>
--	---	--

		<p>ühildumine nimisõnaga arvus. Omadussõna sugu. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis.</p> <p>Tegusõna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tegusõna ainsus ja mitmus. • Tegusõna ajavormid. <p>Süntaks.</p> <p>-Lause kui süntaksi üksus.</p> <p>Lause</p> <p>-Lause kui süntaksi põhiüksus ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused.</p> <p>Tekst</p> <p>-Tekst kui kommunikatsiooniüksus.</p> <p>- Teksti plaan. Lõik.</p> <p>-Orienteerumine õpikus (sisukorras, tingmärkides) õpetaja juhendamisel.</p> <p>- Internetist õppefilmide, tekstide otsing õpetaja abil.</p> <p>- Virtuaalse õppekeskkonna Miksike kasutamine õpetaja juhendamisel.</p> <p>-Lihtsamate õppeprogrammide kasutamine õpetaja juhendamisel.</p> <p>- Miksike keskkonnas interaktiivsete viktoriinide küsimustele vastamine jne.</p> <p>Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon.</p> <p>- Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis (rõhutud täishäälikud, paarilised kaashäälikud, hääldamatud kaashäälikud, paarilised kaashäälikud).</p> <p>-Miksike keskkonnas trenzooride kasutamine õigekirjaoskuste kujundamiseks.</p>
<p>Digipädevus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Õpetamisel digitehnoloogiatega kasutamine kiiresti muutavas maailmas (õpetaja abil). • Teabe otsing ja leidmine gigivahendite abil (õpetaja abil). 	<p>Üldandmed vene keelest</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. Orienteerimine e-sõnaraamatutes. <p>Graafika. Foneetika. Ortoepia.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • VirtuaalkeskonnaMiksike ja teiste internetressurside kasutamisoskuste arendamine kirjanduslikute teoste otsimiseks ja lugemiseks, õppefilmide vaatamiseks; lihtsamate arvutiprogrammide ja nii koolis kui ka kodus kasutatavate tehniliste vahendite kasutamisoskuste arendamine (arvuti, projektor, teler, DVD-mängija). 	<p>-Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata</p> <p>-Tähtede <i>e, ë, ю, я</i> funktsioonid</p> <p>-Rõhk.</p> <p>Leksika ja fraseoloogia.</p> <p>-Sõna kui keele ühik. Leksikaalne tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad.</p> <p>- Leksika ehk keele sõnavara.</p> <p>- Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad.</p> <p>- Sünonüümid. Antonüümid</p> <p>- Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik jne.</p> <p>Morfologia.</p> <p>Nimisõna</p> <p>- Nimisõnade ainsus ja mitmus.</p> <p>- Nimisõnade käänamine.</p> <p>Omadussõna.</p> <p>-</p> <p>Tegusõna.</p> <p>-Üldiseloomustus.</p> <p>Omadussõna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omadussõna sugu, arv. • Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis ja arvus. <p>Tegusõna.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tegusõna ainsus ja mitmus. • Tegusõna ajavormid. <p>Süntaks.</p> <p>Lause.</p> <p>Lause kui süntaksi üksus.</p> <p>Lause</p> <p>Lause kui süntaksi põhiüksus ja minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused.</p> <p>Tekst.</p>
--	---	---

		<p>-Lihtsamate testide täitmine arvutil. -Tekstide, õppefilmide otsing internetist. -Õppekeskkonna Miksike (ja teiste) kasutamine. -Lihtsamate õppeprogrammide kasutamine. -Õppekeskkonnas Miksike kirjanduse viktoriinide küsimustele vastamine.</p> <p>Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon. -Miksike ja teiste keskkondade keskkonna trenazooride kasutamine ortograafia oskuste arendamisel.</p>
<p>Ettevõtlikkuspädevus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Projektses tegevuses osalemise oskuse arendamine õpetaja otsesel juhendamisel. <p>Oskuste arendamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> к) näha probleeme; л) esitada hüpoteesi; м) esitada küsimusi; н) määrata teemat, püstitada ja täita eesmärgid; о) täiendada ja kasutada keele teadmisi erinevatest aliikatest; п) korraldada koostööd; р) vaadelda, võrrelda, leida sarnasusi ja erinevusi, rühmitada, uurida; lugeda skeeme, tabeleid, diagramme; с) liigitama ja lahutama, kasutada sobivaid mõõtühikuid ja vahendeid vastavate eale ülesannete lahendamisel т) teha õpetaja ja klssi koostöö kokkuvõtteid. <ul style="list-style-type: none"> • aktiivsuse ja algatusvõime arendamine 	<p>Oskusi kujundatakse õpetaja juhendamisel õppeaasta jooksul ainetemate alusel.</p> <p>Proleem-arendavad tunnid. Tunnid-uuringud.</p> <p>Lapsel on palju kergem ja huvitavam õppida teemat iseseisvalt kui kasutada valmisreegleid. Vaatlemine ja uurimine on kasulikud tunnetustegevuse aktiveerijad. Uuringud on iseloomult loomingulised, õpetavad õpilasi olema iseseisvad, kujundavad oskusi materjali valida ja gruppeerida, teha järeldusi. Vaatlemise ja uurimise tulemusi lapsed õpivad esitama erinevaid vorme kasutades: skeem, klaster, tabel, diagramm. Ettevalmistus lugemiseks toimub õpikute, töövihikute, näitlikute tabelite, esitluste abil.</p>

2. Õppeaine „Vene keel” lõiming teiste ainevaldkondadega 2. klasis

Õppeaine „Vene keel” lõimingu kirjeldus on esitatud üldosas „Õppeaine lõiming teiste ainevaldkondadega”.

Ainevaldkonnad								Õppesisu
Võõrkeeled: 1. Eesti keel 2. Inglise keel	Matemaatika	Loodusteaduse ained: Loodusõpetus	Sotsiaalsed ained: Inimeseõpetus	Kunsti-esteetilised ained 1. Muusika 2. Kunst		Tehnoloogia tsükli ained: Tööõpetus	Kehaline kasvatus	Vene keel 2.klass
+			+				+	1 Üldandmed vene keelest <ul style="list-style-type: none"> • Keele roll inimese elus. Keel kui põhine suhtlusvahend • Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. Tutvus sõnaraamatute tüüpidega.
+							+	2. Graafika. Foneetika. Ortoeopia. <ul style="list-style-type: none"> • Tähestik. • Täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. • Tähtede <i>e, ë, ю, я funktsioonid</i> • Rõhk. • Intonatsioon.
+							+	3. Leksikoloogia ja freseoloogia <ul style="list-style-type: none"> • Keksika ehk keele sõnavara. • Sõna kui keeleühik. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. • Sõna otsene ja ülekantud tähendus. • Sünonüümid. • Antonüümid. • Homonüümid. • Fraseologismid. Vanasõnad, kõnekäänud. • Sõnaraamatud: Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik ja teised
+							+	4. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus <ul style="list-style-type: none"> • Morfeem kui keeleühik. • Morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp. • Samatüvelised sõnad. • Sõnatüvi. • Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid.
+							+	5. Morfoloogia Sõnaliigid.

				+	+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Nimisõna Üldisloomustus.
			+	+	+	+		+	Üld- ja pärisnimed.
			+						Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad.
				+					Nimisõnade sugu.
		+							Nomisõnade ainsus ja mitmus.
		+							Nimisõnade käänamine.
									<u>Nimisõnade põhilised süntaktilised funktsioonid lauses.</u>
				+	+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Omadussõna Üldisloomustus.
		+		+					Sugu, ainsus ja mitmus..
		+		+					Omadussõnade ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes.
									<u>Omadussõnade põhilised süntaktilised funktsioonid lauses.</u>
				+	+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Tegusõna Üldisloomustus.
		+							Tegusõna ainsus ja mitmus.
		+		+					Tegusõna ajavormid.
									<u>Tegusõnade põhilised süntaktilised funktsioonid lauses.</u>
									<ul style="list-style-type: none"> • Eessõna Üldisloomustus.
+		+	+	+	+	+	+	+	6. Sõntaks
		+	+						<ul style="list-style-type: none"> • <u>Lause kui sõntaksi ühik.</u> Lause
		+	+						<ul style="list-style-type: none"> • Lause kui sõntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus Lause põhitunnused.
									<ul style="list-style-type: none"> • Lause pealiikmed.
									<ul style="list-style-type: none"> • Liht- ja laiendatud laused.
									<ul style="list-style-type: none"> • Lause kõrvalliikmed (üldine mõiste)
									<ul style="list-style-type: none"> • Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid.
									<ul style="list-style-type: none"> • Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid.
+		+	+	+	+	+	+	+	7. Tekst
		+	+	+	+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus.
		+							<ul style="list-style-type: none"> • Pealkiri, põhiidee, teksti plaan. Lõik.
+			+	+	+	+	+	+	Kirjanduslik lugemine
			+	+	+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus teadaanne, õnnesoov, kutse.
				+					<ul style="list-style-type: none"> • Tekstide otsimine internetist.

+			+	+	+	+	+	+	Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid:
									Kirjandusliku lugemise temaatika (2.klassis):
+				+	+	+	+	+	• Mina ja mu perekonda.
+				+	+	+	+	+	• Otsi sõpra ja hoiu teda.
+			+	+	+	+	+	+	• Õppida on alati kasulik.
+			+	+	+	+	+	+	• Aastaajad.
			+		+	+	+	+	• Looduimedest fantastikani.
				+	+	+	+	+	• Headusest, mis võidab kurjuse. • Aususest ja õiglusest.
				+	+	+	+	+	• Tõsiselt ja naljaga pooleks.
+				+	+	+	+	+	8. Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon
			+						• Väike- ja suurtähe kasutamine.
			+						• Täishäälikute õigekiri tähtede ж, ч, ш, щ ja ц järel.
			+						• ЧК, ЧН, НЧ, НЩ, ЩН õigekiri.
		+	+						• Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis (rõhutu ja rõhulised, paaritu ja paarilised, helilised ja helitud).
			+						• ъ ja ъ kasutamine.
									• Eessõnade kasutamine.
									• Poolitamisreeglid.
									• Intrpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus.

3. Läbivate teemade käsitlemine 2. klassis

Läbivate teemade kirjeldus on esitatud kooli ainekava üldosas „Läbivad teemad“

Läbivad teemad							Õppesisu	
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Keskfond ja jätkusuutlik areng	Kodanikujalgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogia ja innovatsioon	Turvalisus ja ohutus	Väärtused ja kõlblus	Vene keel 2.klass
+			+	+			+	1. Üldandmed vene keelest <ul style="list-style-type: none"> • Keele roll inimese elus. Keel kui põhine suhtlusvahend • Sõnastik kui teatmeteose liik. Tutvus sõnaraamatute tüüpidega.
+								2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia. <ul style="list-style-type: none"> • Tähestik. • Hääliku ja tähe suhe. Täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Соотношение звука и буквы. • Tähtede <i>e, ё, ю, я</i> funktsioonid. • Rõhk. • Intonatsioon.
+	+	+	+			+	+	3. Leksikoloogia ja fraseoloogia Leksika ehk keele sõnavara. <ul style="list-style-type: none"> • Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad.. • Sõna otsene ja ülekantud tähendus. • Sünonüümid. • Antonüümid. • Homonüümid. • Fraseologismid. Vanasõnad, kõnekäänud. • Sõnaraamatud: Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik ja teised.
+				+				4. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus. <ul style="list-style-type: none"> • Morfeem kui keeleühik • Morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp. • Samatüvelised sõnad. • Sõnatüv. • Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid.
+								5. Morfologia Sõnaliigid. Üldiseloostus <ul style="list-style-type: none"> • Nimisõna Nimisõna üldiseloostus. Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid

							<p>esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnade käänamine. Nimisõna põhilised süntaktilised omadused lauses.</p> <p>Omadussõna Omadussõna üldiseloostus. Omadussõna sugu, arv ning kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes.</p> <p>Omadussõna põhilised süntaktilised omadused lauses.</p> <p>• Tegusõna Üldiseloostus. Tegusõnade ajavormid. Tegusõnade ainsus ja mitmus. Tegusõna põhilised süntaktilised omadused lauses.</p> <p>• Eessõna Üldiseloostus.</p>	
+	+	+	+	+		+	+	<p>6. süntaks</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lause kui süntaksi põhiühik. • Lause • Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus Lause põhitunnused • Lause pealiikmed.. • Liht- ja laiendatud laused. • Lause kõrvalliikmed (üldine mõiste). • Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. • Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid.
+	+	+	+	+		+	+	<p>7. Tekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekst kui kommunikatsioonüksus. Teksti sidusus.. • Pealkiri, põhiidee, teksti plaan. Lõik. <p>Kirjanduslik lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäändud, jutustus, luuletus, näidend, teadaanne, õnnesoov, kutse. • Tekstide otsimine internetist. <p>Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid:</p>
								<p>Kirjandusliku lugemise temaatika 2.klassis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minu perekond. Mina ja mu perekond.
		+				+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Otsi sõpra ja hoia teda.
+		+				+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Õppida on alati kasulik.
	+					+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Aastaajad.
	+					+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Loodusimedest fantastikani.
	+	+					+	<ul style="list-style-type: none"> • Headusest, mis võidab kurjuse. Aususest ja õiglusest.
						+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Tõsiselt ja naljaga pooleks..
+								<p>8. Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Väike- ja suurtähe. • Täishäälikute õigekiri tähtede ж, ч, ш, щ ja ц järel. • ЧК, ЧН, НЧ, ШЦ, ЦН õigekiri. • Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfemis (rõhutu täishäälikud, paarilised kaashäälikud, hääletu kaashäälikud). • ъ и ъ kasutamine. • Eessõnade õigekiri. • Poolitamisreeglid. • Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus.

4. Õppe- ja kasvatusesmärgid, õppesisu ja õpitulemused 2. klassis

Vene keel (210 tundi)

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Aine õppimise käigus õpilane:

- 1) Mõistab keele ja kõne olulisust inimeste elus, jälgib kõne omapärasust, analüüsib seda, kasutab keelt teadlikult;
- 2) suhtub lugupidavalt teiste rahvaste keeltesse ja kultuuridesse;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ning oskab neid igapäevaelus ja õppetöös kasutada, järgides vene kirjakeele norme;
- 4) arendab õpetaja abil keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades väljakujunenud keelenorme, suhtlusolukorda ja -eesmärki;
- 5) õpib õpetaja juhendamisel asjakohaselt kasutama erinevaid suhtluskanaleid ning leidma ja kasutama sihipäraselt medias ja internetis pakutavat teavet ;
- 6) loeb ja kuulab mõtestatult vastavaid eale eri tüüpi tekste ning koostab elementaarseid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste suuliselt märksõnade, piltide, küsimuste ja plaani järgi;
- 7) õpib (õpetaja abil) mõtelda kriitiliselt, väljendama oma arvamust, põhjendama seda, toetudes suulistele ja kirjalikele tekstidele;
- 8) kasutab sõnastikke, (sh e-sõnastikke) teatmeteoseid õpikus ja interneti, et täiendada oma vene keele teadmisi.

Õpitulemused

2.klassi lõpetaja:

- 1) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid;
- 2) kirjeldab olukorda, eset, olendit piltide, märksõnade, plaani järgi;
- 3) jutustab endast, oma huvidest ning oma lähiümbruses toimunud küsimuste järgi;
- 4) loeb vastavaid eale tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning vastavuses vene kirjakeele hääldusnormidega;
- 5) jutustab teksti ümber lihtsa plaani, süzeepiltide, märksõnade, küsimuste järgi ja vastab küsimustele teksti sisu puhul;
- 6) määrab teksti teema ja põhiideed;
- 7) loeb ja täidab ülesandeid vastavalt juhendile iseseisvalt või õpetaja abil; kasutab elementaarseid teadmisi foneetika, graafika, ortoepia, morfeemika, morfoloogia, süntaksi, ortograafia ja interpunktsiooni valdkondadest eri liiki õppeülesannete täitmisel;
- 8) kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;

- 9) eristab kuulmise põhjal häälikut, silpi, foneetilist sõna ja lauset, kirjutab etteütlu järgi sõnu, sõnaühendeid, lihtsamaid lauseid, lühemaid tekste, mis on seotud õpitud ortogrammide ja punktogrammidega;
- 10) koostab lihtsamaid kirjeldavaid ja jutustavaid tekste (pildisarja, pildi, märksõnade, küsimuste järgi) eelneva ettevalmistamisega;
- 11) koostab ja kirjutab elementaarseid tekste arutlemise elementidega näidise järgi või õpetaja juhendamisel;
- 12) koostab tekste kirjalikus vormis (kuulutused, kutse, õnnesoov) ,näidise järgi või õpetaja juhendamisel;
- 13) kirjutab ümberjutustusi küsimuste ja märksõnade järgi;
- 14) kirjutab õigesti õpitud ortogramme ja punktogramme;
- 15) saab aru lihtsast plaanist, tabelist, diagrammist ja kaardist;
- 16) leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, sõnastikust, teatmeteosest ja internetist; kasutab sõnastikke eakohaselt;
- 17) kommenteerib algoritmi järgi õppeülesannete täitmist, arutleb neid paaris/rühmas.

Kuulamine

2.klassi lõpetaja:

- 11) eristab kuulmise põhjal häälikut, silpi, foneetilist sõna, lauset;
- 12) oskab määrata häälikute järjekorda sõnades, sõna häälikuse koostis, täis- ja kaashäälikud nii tugevas kui ka nõrgas positsioonis, palataliseerimata ja palataliseeritud ning helituid ja helilisi kaashäälikuid;
- 13) määrab foneetilise sõna piiri, liigendab sõna silpideks, eristab rõhutu ja rõhulise silpi;
- 14) määrab lause grammatilise põhja;
- 15) määrab sõnaliigid (nimisõna, omadussõna, tegusõna, eessõna),
- 16) liigitab lauseid suhtlusesmärgi (väit-, küsi- ja käsklused) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlused) põhjal, eristab lausetüpe intonatsiooni järgi;
- 17) eristab kõnevorme (dialoog, monoloog), kõnetüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt), mõistatus, vanasõna);
- 18) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte, jätab meelde teksti sisu ning täidab õpetaja korraldusel tekstipõhiseid ülesandeid;
- 19) oskab kuulata klassikaaslaste ja õpetaja teateid ning käituda vastavalt nendele;
- 20) oskab kuulata klassikaaslaste lugemist, anda kuulatud infot hinnangut ülesanne põhjal;
- 21) tajub audiotekstide sisu kriitiliselt.

Rääkimine

2.klassi lõpetaja:

- 14) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades, vene ortoopia reegleid järgides;

- 15) teab vene tähestikku, nimetab tähti;
- 16) seletab ühe- ja mitmetähenduslike sõnade tähendusi, iseseisvalt ja sõnaraamatu abil, leiab sünonüüme, antonüüme, homonüüme sõnade reast ja tekstist;
- 17) koostab ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid;
- 18) vestleb loetust, oma elus juhtunust, nähtust õpetaja poolt pakutud teemadel; arendab vestlust oma elu sündmustest;
- 19) koostab õpetaja abil lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste süžeepiltide, märksõnade, küsimuste, lihtsa plaani abil;
- 20) võrdleb nähtusi, esemeid, sündmusi, tegelasi, oskab liigitada neid 1-2 tunnuste alusel;
- 21) jutustab pildiseeria või küsimuste abil, mõtleb teksti algu ja lõppu;
- 22) oskab väljendada oma mõtteid korrektselt erinevates suhtlussituatsioonides: küsida, paluda, tänada, vabandada;
- 23) väljendab oma mõtteid ja tundeid täisausega;
- 24) edastab iseseisvalt loetud teksti, filmi, etenduse sisu;
- 25) väljendab ja seletab oma arvamust;
- 26) väljendab oma suhtumist korrektselt, kuulab jutukaaslast püüab jõuda ühisele arvamusele;
- 27) loeb peast luule- ja proosatekste.

Lugemine

2.klassi lõpetaja:

- 1) loeb ette eale vastavaid tekste ladusalt, selgelt (raskeid sõnu-silphaaval), teadlikult, ilmekalt; ise parandab vigu;
- 2) eristab tekstis lauseid suhtluseesmärgi põhjal, loeb õige intonatsiooniga;
- 3) loeb rollide kaupa;
- 4) saab aru ette ja endamisi loetust ;
- 5) määrab teksti tüüpe (jutustav, kirjeldav, arutlev tekst);
- 6) oskab vastata küsimustele teksti järgi ning lihtsamatele probleemküsimustele;
- 7) täidab ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid;
- 8) oskab jagada teksti mõtteosadeks, koostada lihtsama plaani loetud põhjal;
- 9) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist, saab neist aru;
- 10) loeb iseseisvalt eri žanris tekste ning saab neist aru;
- 11) leiab iseseisvalt teabetekstist vastusi konkreetsetele küsimustele, tegutseb vastavalt juhendile;
- 12) loeb iseseisvalt mitmes žanris tekste ning saab neist aru (luuletus, jutt, muinasjutt, mõistatus, vanasõna);
- 13) kasutab raamatu tiitellehte, sisukorda, viiteid sihipäraselt;
- 14) tunneb lastekirjanikke;
- 15) leiab õpetaja abil kirjanduslike tekste internetist, loeb neid.

Kirjutamine

2.klassi lõpetaja:

- 1) oskab kirjutada suuri ja väikeseid kirjatähti ning seostada neid sõnas; jälgib proportsioone (ühtlane kirjarida);
- 2) kirjutab ümber tahvlilt ja õpikust, väldib tähtede kaupa kirjutamist;
- 3) kirjutab etteütlu järgi sõnu, lühemaid lauseid, tekste õpitud ortogrammide ja punktogrammidega;
- 4) koostab tekste kirjalikus vormis (teadaanne, kutse, õnnesoov) näidise järgi või õpetaja juhendamisel;
- 5) kirjutab ümberjutustusi (tekstlähedased) küsimuste ja tugisõnade toel;
- 6) mõtleb jutu algu ja lõppu;
- 7) väljendab oma mõtteid täislausetega loovtööde, detailste ümberjutustuste kirjutamisel, jutu täiendamisel (algu ja lõpu mõtlemisel);
- 8) jälgib teksti ehitust (teksti algus, põhiosa, lõpp);
- 9) oskab kirjutada sõnu sõnühenditega ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ, ЧК, ЧН, ШН, НЧ, НЩ; rõhutatud täishäälikutega (lihtsad juhtumid); paariliste kaashäälikutega; Ъ и Ь sõna lõpus ja keskel);
- 10) oskab kirjutada suurtähe lause alguse, inimeste nimedes, perekonnanimedes, isanimedes, loomanimedes, kohanimedes;
- 11) oskab kasutada ortograafiasõnaraamatut;
- 12) paneb kirjavahemärke õigesti väit-, küsi-, hüüdlause lõpus;
- 13) oskab eristada ühetüvelisi sõnu ja sõnavorme; moodustada tegusõnade, nimisõnade, omadussõnade vorme;
- 14) oskab teha häälikuanalüüsi;
- 15) oskab teha morfoloogilist analüüsi;
- 16) oskab määrata lause grammatilise põhja;
- 17) vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti;
- 18) vormistab vajalikku teavet vihikus, päevikus korralikult ja selgelt;
- 1) parandab vigu korralikult;

Õppesisu 2. klassis

Vene keel (210 tundi)

1. Üldandmed vene keelest (4 tundi)

- Keele roll inimeste elus. Keel kui pähisuhtlusvahend. Suuline kõne (kuulamine, rääkimine) ja kirjalik kõne (lugemine, kirjutamine). (1 tund)
- Kõne- ja suhtlemiskultuur. (1 tund)
- Dialoog ja monoloog. (1 tund)
- Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. Tutvumine sõnastike tüüpidega. (1 tund)

Põhimõisted: keel kui suhtlusvahend, kõne, suuline kõne (kuulamine, rääkimine), kirjalik kõne (lugemine, kirjutamine), jutukaaslased, suhtlemine, suhlemiseesmärk, zestid, miimika, kõnekultuur, viisakuväljendid: tänamine, hüvastijätmine, teretamine, viisakus, kultuurkäitumine, monoloog, dialoog, vestlus, repliik, autorisõnad, kahekõne eesmärk, vene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, vene keele homonüümide sõnastik, fraseoloogiasõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletusõnaraamat, ortograafiasõnastik, e-sõnastikud.

Õpilane:

- Tunneb valdkonna põhimõisteid;
- teab, et kõne on suuline ja kirjalik; eristab suulise ja kirjaliku kõne liike;
- saab aru kõne ja keele tähtsust inimese elus;
- teab, et kahekõne on argikeele vorm;
- tunneb dialoogiteksti tunnusi, dialoogi moodustamise reegleid; eristab dialoogiosalejate repliike;
- kuulab ja saab aru repliikide teavest;
- vormistab kirjas dialoogi õigesti; parandab vigu korralikult;
- teeb dialoogi ja monoloogi vahet, osaleb õppedialoogis;
- saab aru kõnesituatsioonist, õpib adekvaatselt valida suulise kõne vahendeid, viisakuväljendeid vastavalt kõnesituatsioonile;
- eristab koolis, kodus ja õues suhtlemiseripärasid; tuttavate ja võõrastega, sugulaste ja sõpradega, eakaaslaste ja täiskasvanute ning väikelastega;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastutest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest;
- on ettekujutusi keeleliste sõnaraamatute tüüpidest: vene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, vene keele homonüümide sõnastik, fraseoloogiasõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletusõnaraamat, ortograafiasõnastik, e-sõnastikud;
- jälgib kirjalikus ja suulises kõnes õpitud kirjakeele (ortograafia, interpunktsiooni, leksika, ortoepilisi, morfoloogia) norme.

2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia. (12 tundi)

- Tähe ja hääliku suhe. Häälikute mõtte eristav funktsioon. (1 tund)
- Tähestik. Sõnastikud ja nende kasutamine. (2 tundi)
- Täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palatariseeritud ja palatariseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud. Kaas- ja täishääliku mõtte eristav funktsioon; (2 tundi)
- Tähtede е, ё, ю, я funktsioonid. Е, Ё, Ю, Я sõna alguses, Ъ ja Ь järel, täishäälikute järel. (2 tundi)
- Paaris- ja paaritud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. a Tähtede ъ, е, ё, ю, я funktsioonid. (1 tund)

- Rõhk. Täishääliku kui sõlbimoodustaja roll sõnas. Sõna jagamine silpideks, rõhutatud silbi leidmine. Intonatsioon. (2 tundi)
- Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud. (1 tund)
- Häälikuanalüüs. Analüüsi kord. (1 tund)

Põhimõisted:

häälik, häälikumudel (skeem), ühendid, täht (hääliku tingmärk), suur- ja väiketäht, kirjatäht, trükitäht; häälikud, sõna, sõnarähk, rähumärk, sõnatähendus, intonatsioon, sõna vahetamine tähega ja vastupidi; tähesti (Aabits), tähestiku tähendus, täht ja tema koht tähestikus (järjekord); kaashäälikute tunnused (iseloomustus): kaashäälik – rõhurõhuline ja rõhutu; kaashäälikute tunnused (iseloomustus); kaashäälik – palataliseeritud ja palatariseerimata, heline ja helitu, paaris- ja paaritu: alati palataliseerimata kaashäälikud ([ж] ja [ш]), alati palatariseeritud kaashäälikud ([ч'] ja [щ']); kaashäälikud ([ж] и [ш], [ч'] и [щ']); tähed („kavalad tähed“) E, Ё, Ю, Я; tähed kaashäälikute palatariseerimiseks kirjas (ь, е, ё, и, ю, я); sõna jagamine silpideks, sõna foneetiline transkriptsioon, häälikuanalüüs, sõna häälikuanalüüsi kord.

Sõnastus: kaashäälikute palatariseerimise märgistamine kirjas.

Õpilane:

- oskab eristada kuulmise põhjal häälikut, silpi, foneetilist sõna;
- teab, et sõnad koosnevad silpidest, silbid – häälikutest, häälikuid märgistatakse tähega;
- mõistab häälikute ja kõnehäälikute vahelist erinevusi;
- oskab eristada häälikuid ja tähti;
- mõistab, et häälikute ja tähtede kasutamine sõnas on seotud sisuga;
- tunneb täis- ja kaashäälikute hääldamise eripärasusi;
- tunneb häälikute tingmärke; jälgib sõnade häälikumudeleid, analüüsib neid; teab vene transkriptsiooni elementaarseid reegleid; transkribeerib sõnu, mille hääldamine ja kirjutamine on sarnane/erinev; transkribeerib sõnu vene ortograafiareegleid järgides.
- tunneb vene keele tähestikku, tähtede arvu;
- seletab, kus saab kasutada tähestiku teadmisi, nimetab tähti õigesti, paneb tähti õigesse järjekorda; määrab tähe järjekorda tähestikus, nimetab naabertähti, paneb pakutavaid sõnu tähestukulisse järjekorda
- oskab hääldada täis- ja kaashäälikuid selgelt: eristada ja võrrelda neid; seletada täis- ja kaashääliku rolli sõnas;
- teab, et знает, tähed е, ё, ю, я väljendavad kaks häälikut [й'э], [й'о], [й'у], [й'а] sõna alguses ja pärast täishäälikut; teeb sõnade häälikuanalüüsi antud häälikutega; jagab sõnu häälikutega е, ё, ю, я silpideks;
- teab ja tunneb б ja Ъ funktsiooni; jagab sõnu tähtgeda б ja Ъ silpideks;
- teab kaashäälikute ja täishäälikute arvu vene tähestikus;
- teab palatariseeritud ja palatariseerimata häälikute olemasolust; palataliseerimise märkimisest kirjas tähtede ь, е, ё, ю, я abil;
- teab sõna silpideks jagamise poolitamiseks erinevusest ja sarnasusest; oskab jagada sõnu silpideks poolitamise jaoks;
- teab, et [ж] ja [ш] on alati palatariseerimata häälikud;

- teab, et [ʎ] ja [ɯʎ] on alati palataliseeritud häälikud;
- teab, et on helised ja helitu kaashäälikud;
- oskab määrata silpide arvu, rõhitud ja rõhulised silbid sõnas;
- oskab iseloomustada kaas- ja täishäälikuid;
- tunneb häälikuanalüüsi korda; oskab teha häälikuanalüüsi, võrrelda häälikukoosseisu sõnades, eristada sarnaseid ja erinevaid häälikuid;
- mõistab sõna nimetava funktsiooni; mõistab sõna sisu ja rõhu seost;
-
- teab et kaashäälikud on paarilised: helitu ja helised, oskab neid paare nimetada;
- suhestab hääliku vastava tähega;
- määrab nimetatud hääliku kohta sõnas (alguses, keskel, lõpus);
- iseloomustab nimetatud häälikut (täis- või kaashäälik); nimetab hääliku tunnusi;
- nimetab häälikute arvu ja järjekorda sõnas;
- loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt;
- täidab grammatilisi ülesandeid õigesti;
- kommenteerib ülesannete täitmist vastavalt algoritmile, arutleb neid rühmas/paaris;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastutest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;

3. Leksikoloogia ja fraseoloogia (10 tundi)

- Leksika ehk keele sõnavara. Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Rõhk ja sõna tähendus. Vene keele seletussõnastik. (1 tund)
- Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. Vene keele seletussõnastik. (1 tund)
- Sõna otsene ja ülekantud tähendus. Vene keele seletussõnastik. (1 tund)
- Fraseologismid. Vene keele fraseologismide sõnastik. (1 tund)
- Sünonüümid. Vene keele sünonüümide sõnastik. (2 tundi)
- Antonüümid. Vene keele antonüümide sõnastik. (2 tundi)
- Homonüümid. Vene keele seletussõnastik. (1 tund)
- Vanasõnad, kõnekäänud. Vene keele vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnastik. (1 tund)

Põhimõisted: leksika, sõna ja selle tähendus, rõhk, sõna leksikaalne tähendus, seletus, ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad, sõna otsene ja ülekantud tähendus, sünonüümid (lähedase tähendusega sõnad), antonüümid (vastandtähendusega sõnad), homonüümid, fraseologismid (sõnade pidev ühend), vanasõnad ja kõnekäänud, seletussõnastik, fraseoloogiasõnastik, sünonüümide sõnastik, antonüümide sõnastik, etimoloogiasõnastik, vene keele vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnastikud, e-sõnaraamat.

Õpilane :

- teab mõisteid: sõna, sõna leksikaalne tähendus, seletamine ühetähenduslik sõna, mitmetähenduslik sõna, sõna otsene ja ülekantud tähendus, homonüümid, fraseologismid

(sõnade pidev ühendus), vanasõnad, kõnekäänud, sünonüümid (lähedase tähendusega sõnad), antonüümid (vastandtäheendusega sõnad) ;

- tunneb sõna kui leksika põhiüksust, sõnarolli keeles;
- mõistab sõna nimetatavat tähendust, selle eristused lausetest ja tekstist;
- on tutvunud seletus-, etimoloogia-, fraseoloogiasõnastikuga ning vene keele vanasõnade ja kõnekäändude, sünonüümide ja antonüümide sõnastikutega, nende eripärasustega;
- oskab seostada sõna ja selle leksikaalset tähendust;
- oskab seletada sõna leksikaalset tähendust iseseisvalt ja sõnastiku abil, mõistab sõna sisu ja rõhu seost, kirjeldab objekti elementaarselt: edastab objekti välisesiloomustusi; seletab sõna leksikaalset tähendust kontekstile toetades;
- eristab ühe- ja mitmetähenduslikke sõnu oskab sõna ühe- või mitmetähenduslikkust seletada;
- eristab sõnu otseses ja ülekantud tähenduses;
- eristab homonüüme (lihtsad juhtumid);
- tunneb õpitud fraseologisme, vanasõnu ja kõnekäände;
- eristab fraseologisme, vanasõnu ja kõnekäände; oskab seletada fraseologismide, vanasõnade ja kõnekäändude tähendusi iseseisvalt ja sõnastiku abil;
- eristab ja valib sünonüüme ja antonüüme;
- toob sünonüümide, antonüümide, homonüümide, fraseologismide, vanasõnade ja kõnekäändude, ühe- ja mitmetähenduslike sõnade, sõnade otsese või ülekantud tähendusega näiteid;
- koostab lauseid pakutud homonüümide, fraseologismide, ühe- ja mitmetähenduslike sõnade, otsese või ülekantud tähendusega sõnadega.
- kasutab õpitud sünonüüme, antonüüme, homonüüme, fraseologisme, vanasõnu ja kõnekäände, ühe- ja mitmetähenduslike sõnu, otsese või ülekantud tähendusega sõnu õigesti nii suulisel kui ka kirjalikus kõnes;
- töötab iseseisvalt: loeb ja täidab ülesandeid, tegutseb vastavalt juhendile.
- kommenteerib ülesannete täitmist vastavalt algoritmile, arutleb neid rühmas/paaris;
- loeb ja saab aru pabelil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest;
- täidab grammatilisi ülesandeid õigesti;
- parandab oma kirjalikke töid.

4. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus (21 tund)

- Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur. Samatüvelised sõnad. Ühetüveliste sõnade ja homonüümsete tüvedega sõnade erinevused (ilma terminoloogiata). Kaashäälikute vaheldus sõna juures. (3 tundi)
- Rasked sõnad (üldine ettekujutus). (1 tund)
- Sõnamuutemorfeemid. Morfeemide liigid: muutelõpp (esemeid, omadusi, tegevusi nimetatavates sõnades). Sõnade lõpu õigekiri. Sõna tüvi. (4 tundi)
- Sõnamoodustusmorfeemid. Morfeemide liigid: sufiks. Sufiksides tähendus: hellitusliide, augmentatiivne sufiks, sufiks loomadepoegade nimetamiseks, sufiks inimeste elukutsete nimetamiseks. Samatüveliste sõnade moodustamine sufiksides abil. (5 tundi)

- Sõnade sufiksidega *-ук, -ек* õigekiri. (1 tund)
- Sõnade sufiksiga *-н* õigekiri. *HH* sõnades sufiksiga *-H*. (1 tund)
- Sõnamoodustusmorfeemid. Morfeemide liigid: eesliide. Täis- ja kaashäälikud eesliidetes: *до-, по-, под-, про-, от-, о-; за-, на-, над-; с-, в-; об-, ом-, над-, под-*. Eessõnade ja eesliidete eristamine. (5 tundi)
- Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid. Sõna morfoloogilise koostise analüüs. Sõnamoodustussõnastik. (1 tund)

Põhimõisted: sõna leksikaalne tähendus, ühetüvelised sõnad (sugulassõnad), sugulassõnade rühm, sõnavorm, kaashäälikute vaheldus sõna juures; morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp; sufiksides tähendus (hellitusliide, augmentatiivne sufiks) eesliidete tähendused (läheduse ja kauguse tähendus); uute sõnade moodustamine, sõna morfoloogiline koostis, sõna morfoloogilise koostise analüüs (algoritm), sõna skeem, sõnamoodustussõnastik.

Õpilane:

- teab, mis on sõna juur, sugulassõnad;
- tunneb mõiste „sugulassõnad” tähendust, leiab sugulassõnu teiste sõnade hulgast, eristab sugulassõnade (samatüveliste) tunnusi;
- eristab, võrdleb samatüvelisi sõnu ja sünonüüme, homonüümsete juurtega sõnu, samatüvelisi sõnu ja ühe sõna vorme;
- oskab moodustada samatüvelisi sõnu;
- oskab määrata juure erinevates, sugulassõnades ning vahelduva kaashäälikutega sõnades;
- suhestab juurte kirjutamist ja hääldamist sugulassõnades; teab juure ühesugusest kirjutamisest samatüvelistes sõnades;
- teab ja saab aru, et muutelõpp on muutuv sõnaosa, selle roll on lause sõnade seostamine;
- teab, et on olemas sõnad ilma muutelõputa, sõnad juurmorfeemiga.
- oskab moodustada nimisõna, omadussõna, tegusõna vorme, märgistada sõna tüve ja muutelõppu;
- teab, et sufiks on tähtis sõnaosa;
- teab sufiksi rollist sõna sisu määramisel, saab aru ülesannetes antud sufiksides tähendusest; leiab ja märgistab õpitud sufikseid;
- kirjutab sõnu õpitud sufiksides õigesti, sh sufiksides *-ИК, -ЕК* ja *-H*, seletades ortogramme;
- teab, et eesliide on tähtis sõnaosa, saab aru eesliite rollist uute sõnade moodustamisel; leiab ja märgistab eesliiteid, määrab eesliite tähenduse;
- teab, kuidas eristada eesliidet ja eessõna;
- oskab eristada eesliidet eessõnast;
- kirjutab sõnu õpitud eesliidetega õigesti, eristab sõnade hääldamist ja kirjutamist, seletab ortogramme;
- tunneb morfoloogilise analüüsi algoritmi, samatüveliste sõnade leidmise võtteid, uute sõnamoodustusviise eesliidete ja sufiksides abil;
- arutleb morfoloogilise analüüsi algoritmi, planeerib õppetegevusi sõna morfoloogilise koostise määramisel;
- töötab „Sõna morfoloogiline analüüs” meelepeaga iseseisvalt;

- oskab teha morfoloogilist analüüsi, moodustada samatüvelisi sõnu eesliidete ja sufiksede abil, suhestada sõna ja selle skeemi;
- analüüsib, koostab morfoloogilise analüüsi mudeleid ja valib sõnu vastavalt koostatud mudelile;
- sõnastab ja tunneb mõisteid: samatüvelised sõnad, juur, muutelõpp, sõnatüvi, eesliide, sufiks;
- suudab töötada iseseisvalt;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest;
- täidab grammatilisi ülesandeid õigesti;
- parandab oma kirjalikke töid, leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastutest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastutest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;

5. Morfoloogia (21 tund)

- Sõnaliigid, üldiseloomustus. (1 tund)

Põhimõisted: sõnaliik, sõna, küsimused, eseme, eseme tunnus, tegevus, sõnade rühm, üldtäendus (eseme, tunnus, tegevus), üldised küsimused, eessõna.

Õpilane:

- suhestab eseme, tunnuse, tegevuse nimetavaid sõnu vastavate küsimustega;
- määrab, mida nimetab sõna (eseme, tunnus, tegevus), esitab küsimusi;
- rühmitab sõnu üldise tähenduse ja küsimuste järgi;
- rühmitab sõnaliike leksikaalse tähenduse ja küsimuse põhjal (eseme, tunnus, tegevus); toob esemeid, tunnusi, tegevusi nimetavate sõnade näiteid;
- loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile ;
- täidab ülesandeid, milles tuleb valikuselt lugeda eseme, omaduse, tegevuse nimetavaid sõnu;
- leiab üleliigset sõna esemeid, tunnusi, tegevusi nimetavate sõnade reast;
- leiab tekstist eseme, tunnuse ja tegevuse nimetavaid sõnu;
- kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb neid paaris/rühmas;
- vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti, parandab oma kirjalikke töid; leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastutest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest.

Nimisõna (9 tundi)

- Nimisõna üldiseloomustus. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. Nimisõna põhilised süntaktilised tunnused lauses. (2 tundi)

- Üld- ja pärisnimed. (2 tundi)
- Nimisõnade ainsus ja mitmus. (1 tund)
- Nimisõnade sugu. (2 tundi)
- Nimisõnade käänamine. Vene keele nimisõnade käänete süsteem (kolm tüüpi). (2 tundi)

Õpilane:

- teab ja määrab nimisõna mõned grammatilised tunnused: elusolendit või elutuid esemeid märkivad nimisõnad, üld- või pärisnimi, ainsus või mitmus, sugu, kääne;
- leiab nimisõnu tekstist ning teiste sõnaliikide hulgast;
- täidab ülesandeid, milles tuleb valikuselt lugeda nimisõnu;
- leiab üleliigset sõna nimisõnade reast;
- toob üld- ja pärisnimede näited;
- tunneb pärisnimede kirjutamisreegleid;
- teab, et nimisõnad esinevad nii ainsuses kui ka mitmuses, ainsuse ja mitmuse näitaja on muutelõpp;
- eristab ainsuses ja mitmuses nimisõnu, moodustab mitmuse ainsusest ja ainsuse mitmusest;
- teab, et nimisõnad võivad olla mees-, nais- ja kesksõost;
- teab mees-, nais- ja kesksõos nimisõnade algvormi lõpud;
- teab, kuidas määrata nimisõna sugu algvormis (Nim., ainsus) ning nimisõna mitmuses;
- tunneb, milleks on vaja määrata nimisõna sugu;
- tunneb nimisõnade käänamise tunnuseid; 1, 2, ja 3-käände tunnuseid; nimisõnade muutelõpusüsteemi;
- teab algvormis nimisõna käände määramise algoritmi (Nim., ainsus) ning nimisõna mitmuses;
- rühmitab nimisõnu vastavalt soole, arvule, käändele ning nimisõnade teistele grammatilistele tunnustele (Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad);
- teab ja määrab nimisõna rolli lauses (alus või kõrvalliige);
- mõistab nimisõnade tähtsust kõnes;
- kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb neid paaris/rühmas;
- vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti;
- loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile, parandab oma kirjalikke töid;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastutest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest.

Omadussõna (5 tundi)

- Omadussõna üldiseloostus. (1 tund)
- Omadussõna sugu. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis. (2 tundi)
- Omadussõna arv. Omadussõna ühildumine nimisõnaga arvus. (2 tundi)

Õpilane:

- teab ja määrab omadussõna mõned grammatilised tunnused: arv, sugu;
- toob omadussõnade näited;

- leiab üleliigset sõna omadussõnade reast;
- leiab omadussõnu tekstist ning teiste sõnaliikide hulgast;
- mõistab omadussõna sõltuvust nimisõnast;
- leiab tekstist omadussõna, mis on ühildatud nimisõnaga;
- esitab küsimusi nimisõnalt omadussõnale; seletab seost nimisõna ja omadussõna vahel;
- määrab nimisõna, millega ühildab omadussõna;
- teab mis küsimustele vastab nais-, mees- ja kesksõo omadussõna; (mees. – *какой?*, nais. – *какая?*, kesk. – *какое?*);
- teab nais-, mees- ja kesksõo omadussõnade muutelõppe; (mees. *-ой, -ый, -ий*; nais. *-ая, -яя*; kesk. *-ое, -ее*);
- võrdleb rõhutuid ja rõhutu nais-, mees- ja kesksõo omadussõnade muutelõppe, teeb elementaarseid kokkuvõtteid, kontrollib ennst õpiku alusel.
- teab, mis küsimustele vastavad ainsuses ja mitmuses omadussõnad (ains. – *какой? какая? какое?*; mitm. – *какие?*);
- teab ainsuses ja mitmuses omadussõnade muutelõppe (ains. *-ой, -ый, -ий, -ая, -яя, -ое, -ее*; mitm. *-ые, -ие*);
- teab, kuidas määrata omadussõna sugu ja arvu;
- määrab omadussõna arvu ja sugu (ainsuses), toetades nimisõnadega ühildumisele ning nende grammatiliste tunnuste teadmistele;
- teab omadussõnade muutelupude kirjutamise algoritmi:
- paneb omadussõnu üigesse arvu- või soovormi;
- kirjutab omadussõna (nimetavas) muutelõppu õigesti, toetades näidisele;
- mõistab omadussõnade tähtsus kõnes;
- kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb neid paaris/rühmas;
- vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti;
- loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile, parandab oma kirjalikke töid;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastutest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest.

Tegusõna (5 tundi)

- Tegusõna üldiseloostus. Tegusõna põhilised süntaktilised funktsioonid lauses.. (1 tund)
- Tegusõna ajavormid. (2 tundi)
- Tegusõnade ainsus ja mitmus.. (2 tundi)

Õpilane:

- esitab tegusõnale küsimusi, leiab tegusõnu teiste sõnaliikide hulgast lausest, tekstist;
- toob tegusõnade näited;
- teab ja määrab tegusõnade mõned grammatilised tunnused: arv, ainsus, mitmus;
- teab olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnade olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnadele;
- esitab küsimusi olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnadele;
- eristab tegusõna ajavorme;

- esitab küsimusi ainsuses ja mitmuses tegusõnadele, määrab küsimuste abil tegusõna arvu;
- rühmitab tegusõnu küsimuste, aja, arvu järgi;
- mõistab tegusõnade tähtsus kõnes;
- teab ja määrab tegusõna rolli lauses (öeldis), märgistab graafiliselt;
- kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb neid paaris/rühmas;
- vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti;
- loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile, parandab oma kirjalikke töid;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastutest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest.

Eesõna(1 tund)

- Üldiseloostus.

Põhimõisted: eessõna on sõnaliik, eesliide on sõnaosa; kokku- ja lahkukirjutamine;

Õpilane:

- nimetab eesõnu;
- mõitab eessõna rolli lauses;
- leiab eessõnu tekstist, eristab neid eesliidetest;
- võrdleb eessõnu ja eesliiteid, leiab sarnasusi ja erinevusi;
- oskab valida eessõnu lause mõte edatamiseks;
- määrab lauses nimisõna mille alla käib eessõna;
- oskab kirjutada eesõnu sõnadest lahku;
- kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb neid paaris/rühmas;
- vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti;
- loeb ja täidab ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile, parandab oma kirjalikke töid;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest.
- parandab oma kirjalikke töid:
- kasutab eessõnu kõnes õigesti.

6. Süntaks ja tekst (27 tundi)

Lause (9 tundi)

- Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus Lause põhitunnused. (1 tund)
- Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. (3 tundi)
- Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid. (1 tund)
- Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. Lause kõrvalliikmed (üldandmed), (2 tundi)
- Liht- ja laiendatud laused. (2 tundi)

Põhimõisted: sõna, lause, lõpetatud mõte, tähenduslikult seotud sõnad, lause pealiikmed. lause grammatiline põhi, alus, öeldis, lause kõrvalliikmed; lausete eesmärk (teadaanne, küsimus, käsu andmine), viit-, küsi-, hüüdlauseid, intonatsioon, hüüd- ja mittehüüdlauseid, liht- ja laiendatud laused, grammatilise põhja leidmine, lause laiendamine, lause skeem, lause iseloomustus.

Õpilane:

- mõistab erinevused lause ja sõnade vahel; oskab eristada lauset sõnade gruppist;
- iseloomustab sõna, lauset, teksti õpitud meterjali piires;
- seletab sõna, lause ja teksti vahelisi erinevusi praktilisel tasemel, toetades õpikus ja vihikus antud ülesannetele;
- teab lausete vormistamisreegleid kirjas (suurtähe kasutamine lause alguses, kirjavahemärkide kasutamine sõna lõpus vastavalt intonatsioonile ja suhtluseesmärgile); vormistab lauset õigesti;
- teab Lauseliigid tundevärvingu ja suhtluseesmärgi järgi, vormistab lauselõppu õigesti vastavalt intonatsioonile ja suhtluseesmärgile; analüüsib lauset suhtluseesmärgi ja tundevärvingu järgi, omandab teadliku ja ilmeka lugemise oskusi;
- oskab määrata lauseliigi suhtluseesmärgi järgi (väit-, käsk- ja küsilauseid) ja tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid; eristada lauseliike intonatsiooni järgi;
- saab aru kirjalikest ja suulistest küsimustest; vastab küsimustele, kasutades nii liht- kui ka laiendatud lauseid;
- teab liht- ja laiendatud lausetest, oskab neid eristada;
- oskab määrata lauseliike kõrvalliikmete järgi;
- oskab koostada ja kirjutada lauset sõnadest, määrata sõnade seosed küsimuste järgi ning määrata grammatilised ja leksikaalsed seosed sõnade vahel (lause koostamisel);
- oskab jagada lauset sõnadeks;
- oskab määrata lausepiirid tekstis;
- oskab koostada teksti lausetest (määrata loogilised seosed lausete vahel teksti koostamisel; leida teksti algust, põhiosa ja lõppu), oskab määrata teksti põhiidee ja toetada sellele pealkirja valimisel;
- teab, mis küsimustele vastab alus ja öeldis, eristab alust ja öeldist;
- teab tegevuste järjekorda pealiikmete märgistamisel;
- oskab leida liht- ja laiendatud lausetest grammatilist põhja (lause pealiikmeid), märgistada alust ja öeldist õigesti;
- kasutab termineid: alus ja üeldis, lause pealiikmed, lause grammatiline põhi;
- teab, mis sõnaliigiks on alus (nimisõna), öeldis (tegusõna), mida nad tähendavad ja mis küsimustele vastavad;
- oskab laiendada, täpsustada teavet, mis on edastatud lause pealiikmete abil;
- teab lihtlause süntaktilise analüüsi korda õpitud materjali raames ning skeemile toetudes;
- teeb lihtlause süntaktilist analüüsi skeemi toel või õpetaja abil;
- loeb ja täidab juhendeid iseseisvalt;
- täidab ülesandeid, millises tuleb valikusest lugeda sõnu, lauseid;
- vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti;
- kirjutab vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile; kommenteerib ülesannete täitmist, arutleb neid rühmas/paaris;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;

- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidesest, tööraamatust;
- parandab oma kirjalikke töid.

Tekst (18 tundi)

- Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus. (1 tund)
- Teksti pealkiri. (1 tund)
- Teksti põhiidee. (1tund)
- Teksti pealkiri ja põhiidee. (1 tund)
- Teksti ülesehitus. Lõik . Teksti plaan (tava; nimetav, küsimus). (4 tundi)
- Tekstide tüübid: jutustus, kirjeldus, arutlus). (1 tund)
- Teksti tüüp: jutustav (oma elu sündmustest, nähtust). (2 tundi)
- Teksti tüüp: kirjeldus (inimeste, loomade, esemete kirjeldus). (2 tundi)
- Teksti tüüp: arutlus (loetutest). (1 tund)
- Testide tüübid. Tekstide eristamine (jutustus, kirjeldus, arutlus). (1 tund)
- Tekstide mitmekesisus: teadaanne. Tekstide otsimine internetist. (1 tund)
- Tekstide mitmekesisus: kutse. Tekstide otsimine internetist. (1 tund)
- Tekstide mitmekesisus: õnnesoov. Tekstide otsimine internetist. (1 tund)

Põhimõisted: tekst, teksti tunnused; tervilikkus, lõpetatus, sidusus; teema ja põhiidee, pealkiri; teksti osad: algus, põhiosa, lõpp; lõik, suurtäht; deformeerunud tekst; teksti koostamine pakutud osada abil; teksti jägamine mõteosadeks; teksti plaan, teksti tüübid: jutustus, kirjeldus, arutlus; pildi reproduktsioon, ühendavad sõnad, võtisõnad ja väljendid; kunstilise väljendusrikkuse võted: võrdlemine, isikustamine, epiteet; ümberütlus, kirjand; teadaanne, kutse, õnnesoov, pöördumine.

Õpilane:

- tunneb teksti tunnuseid (teema, põhimõte, osade järgnevus, pealkiri); teksti ülesehitust (sissejuhatus, põhiosa, kokkuvõte), lihtsa plaani koostamise võtteid, teksti paranduse võtteid;
- mõistab erinevusi lausete gruppi ja teksti vahel; eristab teksti eraldi lausetest ja sõnadest; seletab erinevusi teksti, lause ja sõa vahel praktilisel tasemel;
- mõistab ja määrab audioteksti teemat (millest?) ja põhimõtet (mille jaoks?) kuulmise põhjal; jätab teksti sisu meelde ja täidab põhilisi tekstiülesandeid õpetaja käsklusele;
- loeb tekstiteadlikult, määrab teksti teemat, suhestab teksti ja pealkirja, valib pealkirja;
- jagab teksti osadeks, eristades algust, põhiosa, lõppu); määrab osade järgnevuse tekstis;
- kostab plaani (tava ja küsimustejärgse);
- taastab deformeeritud teksti: eristab lauseid terviktekstist, koostab teksti lausetest/deformeeritud lausetest, lühendatud lausetest; suudab töötada iseseisvalt;
- kirjutab ümber trüki- ja käsikirjalist teksti kalligraafiliselt õigesti;
- teab tekstide tüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus);
- teab, mis küsimusele vastab jutustustekst (mida teeb?), kirjeldustekst (missugune?), arutlustekst (miks?);
- teab jutus-, kirjeldus-, arutlusteksti struktuuri; nendes tekstides kasutavaid seose- ja keelevahendeid;

- eristab elementaarsed jutus-, kirjeldus-, arutlusteksti;
- koostab jutus-, kirjeldus-, arutlusteksti pakutud teemale pildi, süžeeplottide järgi ning tava- või küsumustejärgse plaani, märksõnade toel; eristab teksti osi ning seletab osade eristamist;
- jutustab lühikest teksti lihtsa plaani, märksõnade, küsimuste alusel; õpib kirjutama ümberjutustust;
- hoiab vestlust ülal oma elu sündmustest, loetud, nähtud teemal; jutustab endast, oma huvidest ja hobidest, lähiümbruses toimuvast; kirjeldab esemet, nähtust, situatsiooni; õpib kirjutama lühikest kirjandit;
- oskab määrata leksikaalsed ja grammatilised seosed sõnade vahel lause koostamisel, ning loogilised seosed teksti koostamisel;
- vormistab kirjeldis-, jutustustekste korrektselt, eristab iga tekstiosa suurtähe abil;
- tunneb tekstide mitmekesisust (teadaanne, õnnesoov, kutse), nende struktuuri;
- oskab koostada kuulutust, kutset, õnnesoovi näidise järgi;
- kommenteerib ülesannete täitmist; arutleb neid paaris/rühmas;
- leiab õpetaja abil vajalikku teavet õpikust, kirjanäidese, tööraamatust; kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;

7. Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon (45 tundi)

- Suurtähe kasutamine lause alguses. Interpunktsioon: kirjavahemärgid sõna lõpus. (1 tund).
- Ortogrammi mõiste. Väike- ja suurtähe kasutamine. Suurtähe kasutamine inimeste ja loomanimedes, muinasjutu tegelaste nimedes, inimeste perekonnanimedes ja isanimedes, kohanimedes (4tundi);
- *Ь* kasutamine sõna lõpus ja keskel; (1 tund)
- Täishäälikute kasutamine susisevate järel: ЖИ-ШИ, ЧА-ЩА, ЧУ-ЩУ (3 tundi)
- *ЧК, ЧН, НЧ, НИЦ, ШН*. õigekiri. (2 tundi)
- Poolitamisreeglid. (3 tundi)
- Täishäälikute ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis (25 tundi):
  - rõhutud täishäälikud (7 tundi),
  - paarilised kaashäälikud (7 tundi),
  - helitud kaashäälikud (7 tundi),
  - kaksikkonsonandid (4 tundi).
- Sõnaraamat kui teatmeteose liik, Vene keele ortograafiasõnastik ja selle kasutamine (4 tundi);
- *ѣ* ja *ѐ* kasutamine (4 tundi);
- eessõnade kirjutamine. (2 tundi).

Põhimõisted: ortogramm, reegel, õigekiri, pärisnimed, suur- ja väiketäht, poolitamisreeglid, poolitamine; sisisevad kaashäälikud, täheühendid *жу-шш, ча-щч, чу-щч, чк, чн, шн, нч, ниц*; häälik, täht, hääldamine, kirjutamine, transkriptsioon, juur, täishääliku või kaashääliku tugev ja nõrk positsioon juurmorfeemis, rõhuline ja rõhutu täishäälik, ühetüvelised sõnad, sõnavorm, sõna leksikaalne tähendus, juurortogramm, kontroll ja kontrollitav sõna, veaohlik sõna, paarilised helilised ja helitud kaashäälikud, rõhutud täishäälikud, kaksikkonsonandid, *ь* (kaashäälik ei sulandu täishäälikuga), ortograafiasõnastik, ortogramm sõna eesliies, sufiks; *ѣ*

(kaashäälik ei sulandu täishäälikuga); eesliide ja eessõna, kokku- ja lahkukirjutamine, kirjavahemärgid sõna lõpus (punkt, küsi, hüüdmärk), loetelu, koma kasutamine loetelu puhul, , poolitamismärk – mõttekriips; kontrollkirjutamine, sõnaraamatutöö, etteütlus.

Õpilane:

- mõistab mis on ortogramm, seletab mõiste „ortogramm” tähendust; kasutab terminit „ortogramm”; leiab õpitud ortogramme sõnadest; sõnastab ortograafiareeglit;
- rühmitab sõnu vastavalt õpitud ortograafiareeglitele;
- oskab õigesti kirjutada sõnu silpidega: жи-ши, ча-ща, чу-щу ja tähtedega чк, чн, щн, нч, нщ;
- teab suurtähe kasutamise reegleid kirjalikus kõnes; oskab kirjutada õigesti pärisnimesid: inimeste nimed, perekonnanimed, isanimed, loomanimed, tänava- jõe- linnanimed jne ;
- teab alementaarseid poolitamise reegleid, saab aru sõna silpideks jagamise ja poolitamise vahel erinevusest, oskab jagada sõnu silpideks poolitamise jaoks;
- mõistab Ъ funktsiooni sõnas; oskab õigesti kirjutada sõnu Ъ-ga sõna lõpus ja keskel; kasutab sõnade Ъ-ga poolitamise reeglit;
- eristab Ъ ja ъ-ga sõnu, mõistab Ъ ja ъ funktsiooni sõnas; kirjutab Ъ ja ъ-ga sõnu õigesti; tunneb sõnade Ъ ja ъ-ga poolitamise reegleid, seletab Ъ ja ъ kirjutamist, kasutab sõnade Ъ ja ъ-ga poolitamise reegleid;
- teab, et juurmorfeem sama sõna erinevates vormides ja ühetüvelistes sõnades kirjutatakse samamoodi;
- võrdleb samasuguseid kaas- ja täishäälikuid samatüvelistes sõnades ja sama sõna vormides, kontroll- ja kontrollitavas sõnas;
- teab kontrollsõna valimise viise sõnavormi muutmise või samatüvelise sõna leidmise teel;
- leiab rõhutu täishäälikut sõna juurmorfeemis; leiab kontrollsõnu sõnade rõhutu täishäälikuga juurde; seletab rõhutu täishääliku kirjutamist juurmorfeemis;
- eristab kuulmise ja hääldamise põhjal paarilisi kaashäälikuid sõnade lõpus, teab, et helilist kaashäälikut sõnade lõpus hääldakse kui helitu, mõistab sõnade paariliste kaashäälikutega kirjutamiskontrolli vajadust; leiab paarilisi kaashäälikuid ja märgistab neid õigesti; tunneb kontrollsõna leidmise viise sõnavormimuutmise või ühetüvelise sõna valimise teel nii, et kontrollitava kaashääliku järel oleks täishäälik; valib kontrollsõnu sõnade paariliste kaashäälikutega sõna lõpus ka keskel;
- tunneb helituid kaashäälikuid sõna juurmorfeemis (л, д, т, в); eristab sõnu helitu kaashäälikuga; oskab leida sõnadest helituid kaashäälikuid ja märgistada neid õigesti; oskab leida kontrollsõnu helitu täirhäälikuga sõnatüves;
- jälgib kaksikkonsonantidega sõnu hääldamist ja kirjutamist; oskab õigesti kirjutada sõnu kaksikkonsonantidega (õpitud materjali piires); kasutab kaksikkonsonantidega sõnade poolitamise reegleid;
- kasutab „Ortograafilist sõnastikku”, omandab raskemate ortogrammide kirjutamisoskusi, oskab õigesti kirjutada õpitud veaohlikuid sõnu;
- eristab eesliidet eesõnadest; teab eesõnade lahkukirjutamisest, seletab õigekirja reeglit;
- tunneb lause kirjutamise reegleid; lause alguses kirjutab suurtähti, lause lõpus paneb kirjavahemärki vastavalt lause tundevärvingule ja suhtluseesmärgile;

- mõistab kirjavahemõrkide funktsioone, õigesti paneb kirjavahemärke sõnade loetelu juhul;
- oskab korralikult ja korrekselt kirjutada sõnu, lauseid ja õpitud ortogramme ja punktogramme sisaldavaid lühikesi tekste etteütlemise järgi (35 – 45 sõnu);
- kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;
- loeb ja täidab ülesandeid ja juhendeid iseseisvalt;
- täidab ülesandeid, milles tuleb valikusest lugeda õpitud reeglitega seotud sõnu;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, diagrammidest, tingmärkidest;
- kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb neid paaris/rühmas;
- vormistab grammatilisi ülesandeid õigesti;
- kirjutab vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistab seda korrekselt;
- teeb täidetud kirjaliku töö vastastikuse ja enesekontrolli;
- parandab oma kirjalikke töid.
- oskab kirjutada vaike- ja suurtähti, ühendada neid sõnas;
- kasutab omandatud kalligraafilisi oskusi;
- leiab õpitud ortogramme sõnadest; teab ortograafiareeglit;

7. Tekst. Kirjanduslik lugemine (70 tundi)

Tekstide mitmekesisus; mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, liisusalm, mäng, laul, muinasjutt, legend, poeem, jutustus, luuletus, valm, teadusartikkel ja nende iseärasused. Tekstide otsing inrentetist.

Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid:

Kirjandusliku lugemise temaatika 2.klassis:

- Minu perekond
- Mina ja mu pereliikmed.
- Otsi sõpra ja hoiu teda.
- Õppida on alati kasulik.
- Aastaajad.
- Loodusimedest fantastikani.
- Headusest, mis võidab kurjuse.
- Aususest ja õiglusest.
- Tõsiselt ja naljaga pooleks.

Töö raamatuga

- Ettekujutused raamatu elementidest: kaas, kaaneselg, köide, tiitelleht, eessõna, sisukord, lehed, viited ja illustratsioonid;
- algteadmised kataloogist. Raamatute otsimine raamatukogust kataloogi abil õpetaja juhendamisel;
- ettekujutus eesti ja vene ajakirjandusest. Eesti ajakirjad lastele «Täheke» ja «Hea Laps» (trükitud ja elektroonsed). Vene lasteajakirjad Eestis.

Tähtsamad andmed lastekirjanduse klassikutest seoses õpitud teostega.

Vene, eesti, väliskirjanduse eri zanris valitud teosed (autorid: A. Puškin, N. Nekrassov, K. Balmont, I. Krõlov, V. Odojevski, V. Dal, V. Bianki, I. Sokolov-Mikitov, N. Sladkov, A. Kuprin, K. Ušinski, S. Maršak, N. Nosov, V. Dragunski, V. Ossejeva, B. Zahhoder, E. Švarts, E. Raud, A. Pervik, A. Lindgren ja teised).

Praktiline tutvus järgmiste mõistedega:

- raamatu elemendid: kaas, kaaneselg, köide, tiitelleht, eessõna, sisukord, leht, viide, illustratsioon. Kataloog.
- Autor, kirjanik, luuletaja, helilooja, kunstnik, illustreerija. Andmed autorist. Autor-jutustaja.
- Kunstiteos, teose nimetus.
- Huumor, humoristlikud teosed (luuletused, muinasjutud, jutud).
- Teose teema, põhiidee, teksti osad, teksti plaan, lõik, fragment, katkend, tugisõnad; ilmekas lugemine, helijäljendus, rollilugemine, intonatsioon (hüüd- ja mittehüüd), poolal häälel lugemine, lugemine lõikude kaupa, ümberjutustamine, peast lugemine, dramatiseering.
- Dialoog ja monoloog. Diskussioon, arutele, probleem.
- Jutustus-, kirjeldus, arutlustekst.
- Klaster, võrdlev diagramm, tabel jne.
- Suuline rahvalooming (folkloor), rahvas. Muinasjutt, mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, kiirkõne, liisusalm, mäng, laul, luiskelugu, rahvamuinasjutt (loomadest, ime-, olustikumuinajutud), legend, nende eripärasused. Muinasjutu alg, lõpp, kolmekordsed kordused. Väljamõeldis. Rahvamuinasjutud: vene, eesti, välismuinasjutud. Muinasjutud luiskelood, muinasjutud-mõistatused.

Praktiline tutvus järgmiste mõistedega:

- luuletus. Riim ja luuletuse tuju;
- jutustus. Jutu tegelased ja autor.
- kirjeldamine jutudes ja luuletustes;
- laste laulumängud kui rahvaluule žanrid.
- rahva ja kunst- (autori) muinasjutt.
- rahva ja kunstmuinasjutu tegelased;
- valm. Valmi tegelased. Moraal.

- Näidend ja näidendi erinevused. Rollilugemine.
- Teose teema ja põhimõte.
- Autorimuinasjutt (proosa- ja luulevormis); jutustus-muinasjutt. Muinasjutu ja jutustuse erinevused.
- Jutustus, jutustuse tunnused. Kunstiteoste keel, kunstiteoste ja teadusjutustuse erinevused.
- Loodusjutustus, kirjanik-naturalist.
- Pikem lugu ja jutustuse erinevused. Teoseplaan: jutustuse osad. Sisukord, osade nimetused.
- Luuletus (autori mõtet, meeleolu, intonatsioonid, keele kasutamise eripärasused). Riim, rütm ja meeleolu luuletuses.
- Luuletused loodusest, looduse kirjeldus, portree, natüürmort, pildi reproduktsioon.
- Valm (moralistlik luuletus), moraal. Valmide tegelased. Valmide keel.
- Poeem (pikk või keskmine luuletus)
- Rahva- ja kunstmuinasjutude tegelased. Imetegelane ja sündmused. Humoristlikute teoste tegelased. Peategelane, tegelane, kuju. Tegelaste tegud, nende põhjused. Tegelaste tegudele hinnangu andmine. Tegelase iseloom, kuidas kirjanik loob tegelase iseloomu: tegelase portree, tema kõned (mida ja kuidas tegelane räägib), käitumine, tegelase mõtet; autori suhtumine tegelasse. Peategelase kirjeldus. Autoridega väljamõeldud muinasjutude tegelased. Tegelane-jutustaja.
- Rahvamuinasjutude keel. Autorimuinasjutude ja luuletuste keel (kirjeldus, sõnade kasutamine). Humoristlikute muinasjutude ja luuletuste keel.
- Kunstilise väljendusrikkuse viisid: võrdlemine, isikustamine, epiteet.

Õpilane:

- Kasutab tiitelhte, eessõna, sisukorda, viiteid;
- tunneb lastekirjanikke;
- tunneb vene, eesti, väliskirjanike eri liiki ja zanris valitud teoseid;
- omandabjärgmisi mõisteid: autor, pealkiri, tegelane, sisu, kunstnik (illustreerija), viide;
- loeb lühikesi teaduslikke artikleid õppekirjandusest ja saab neist aru; leiab iseseisvalt informatiivsetest tekstidest vastuseid konkreetsetele küsimustele ja tegutseb vastavalt juhendile;
- loeb jõukohase keerukusega teksti ladusalt, selgelt ja täpselt (raskemaid sõnu –silpide kaupa); parandab oma vigu iseseisvalt; eristab tekstist lauseid vastavalt suhluseemärgile; edastab teksti sisu intonatsiooni abil;
- loeb rollide kaupa, oskab märgistada lühikest teksti (leiab ja märgistab, tegelaste- ja autorisõnad ning leiab ja kriipsutab alla neid sõnu, mis tähistavad tegelaste repliikide intonatsiooni);
- eristab ühe- ja kahekõnet; различает
- eristab tekstide liike: jutustus, kirjeldus, arutlus;
- loeb eri zanris tekste (mõistatused, vanasõnad, kõnekäänud, kiirkõned, liisusalvid, mängud, laulud, muinasjutud, legendid, poemid, jutustused, pikemad jutustused, luuletused, valmid) ja saab neist aru;
- mõistab ettelõetud või poole häälega loetud sisu;
- vastab teksti kohta käivatele küsimustele, ning lihtsamatele probleemsetele küsimustele;
- täidab ülesandeid, milles tuleb valikuselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstiosi;

- eristab teose pea- ja kõrvaltegelasi;
- iseloomustab tegelasi; koostab klastereid, sinkveine, võrdlevaid diagramme;
- annab edasi luuletuse, jutu, muinasjutu sisu ; oskab määrata selle iripärasused (loodusest, eakaaslastest, headusest ja kurjusest, tõsine, lõbus jne);
- mõtleb jutule sisu pealkirja, illustratsioonide, sõnade, eelnevate katkendite alusel;
- osab jagada teksti mõteosadeks, koostada plaani (tava- ja küsimusjärgse) loetud alusel;
- oskab ümberjutustada eri zanris tekste lihtsama plaani/märksõnade/küsimuste järgi;
- koostab suulisi ja kirjalikke küsimusi loetud põhjal;
- peab kõnet oma elu sündmustest , loetust, nähtust;
- mõtleb jutule algu või lõppu;
- väljendab oma mõtteid ja tundeid täislausetega loovtööde kirjutamisel, ümberjutustamisel, teksti täiendamisel (lõpu või algu mõtlemisel);
- täidab tekstiülesandeid õpetaja käsklusel;
- kommenteerib ülesannete täitmist; arutab neid paarides/rühmas;
- orienteerub mahuka sisuga teostes;
- teab tekstide liike: kuulutus, õnnesoov, kutse, nende eripärasusi;
- loeb ja saab aru paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, diagrammidest, tingmärkidest;
- leiab tekste internetist õpetaja abil;
- õpib pähe ja esitab luule- või proosateksti peast ilmekalt;

5. Hindamine 2. klassis

Õpitulemused on kindlaks määratud kooliastmeti kahel tasemel: üldised õpitulemused ja õppevaldkondade õpitulemused.

Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Hindamisel on võimalik arvestada ka õpilase individuaalseid iseärasusi. Sel juhul hinne väljendab õpilase individuaalset edasijõudmist õppekavas ettenähtud oskuste ja vilumuste omandamisel.

Õpitulemuste hindamisel lähtutakse PRÕK ja teistes õigusaktides esitatud põhimõtetest.

Hoiakutele (nt huvitatus, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine, kokkulepitud reeglite järgimine) antakse hinnanguid.

Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus täpsustakse kooli õppekavas.

Vene keele õppimise tulemusi kokku võtva hindamise vormiks võib olla kompleksne töö.

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,

- 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist,
- 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

Loovtööde hindamisel võib virgutada õpilast lisahindega tema töö esteetilise aspekti eest.

Teise klassi õpilastele hinnangute andmisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtlikku hindamist. Kokkuvõtlikuks hindamiseks kasutatakse numbrilisi hinnanguid.

5.1. Kujundav hindamine 2.klassis

Vene keele tundides kasutatakse kujundavat hindamist.

Kujundav hindamine on esitatud erinevates vormides:

1) Õpetaja hindamistegevus.

- Kujundava hindamise dokumentatsiooni pidamine:
- jälgimislehed,
- individuaalsed edasijõudmislehed,
- diagnoosikaardid;
- õpilase portfoolio ja teised.

2) Õpilaste enesehindamine õpetajaga pakutud skaalade ja põhimõtete põhjal (enesekontroll ja enesehinnang).

- eri tüüpe kodutööde enesehindamine
- eri tüüpi klassitööde enesehindamine
- paaris/rühmas töö enesehindamine
- õpitud teemadel kontrollitööde tulemuste enesehindamine
- enesehindamine õppeperioodi tulemuste alusel ja teised vormid

3) Õpilaste vastastikune hindamistegevus (vastastikune kontroll, eri liiki klassitööde ja kodutööde vastastikune hindamine).

Vastastikusel hindamisel ja enesehindamisel on võimalik kasutada teadmiste omandamise kontrolli erinevaid vorme:

- 4) sümbolid;
- 5) ülesannete täitmise tulemuste tabel;
- 6) mini ülevaade (tunni lõpus);
- 7) enesehindamise ja enesekontrolli lehed (täidetakse teema/valdkonna õppimise lõpus, veerandi, aasta lõpus ja teised;

Vene keele tundides rakendavad kujundava hindamise variandid on esitatud kooli õppekavas (lisa 4).

5.2. 2. klassi õpilaste õppetulemuste hindamisnormid ja kriteeriumid vene keeles.

Lugemine

Lugemistehnika, loetud teksti sisu arusaamine. Luuletuse ilmekas lugemine.

Hinne "5":

- õpilane saab aru loetud teksti sisust aru, loeb õigesti, sõnade kaupa, lugemistempo – umbes 40 sõna minutis (esimene poolaasta), umbes 50 sõna (teine poolaasta);
- paneb rõhu õigesti, jälgib intonatsiooni vastavalt kirjavahemärkidele lausete lõpus;
- vastab õpetaja küsimustele õigesti, annab edasi süžeejutu, muinasjutu ja illustratsiooni teksti kohta sisu;
- teab luuletuse teksti hästi ja loeb seda peast ilmekalt.

Hinne "4":

- õpilane saab aru loetud teksti sisust aru, loeb õigesti sõnade kaupa (raskemaid sõnu – silpide kaupa); lugemistempo – 35 - 40 sõna minutis (esimene poolaasta), 40 - 50 sõna (teine poolaasta);
- lugemisel teeb 1-2 viga (sõnade kordamine, sõnade vahetamine jne), õiget intonatsiooni sõna lõpus jälgides;
- jutustab teksti ümber õigesti, on üksikuid kõnebatäpsusi, parandab neid ise või õpetaja abil;
- teab peast luuletust, lugemisel teeb üksikuid vigu, parandab neid ise.

Hinne "3":

- saab aru loetud teksti sisust ainult õpetaja küsimuste abil; lugemistempo – 30-34 sõna minutis (esimene poolaasta), 40-44 sõna (teine poolaasta);
- teeb 3-5 viga, mis on seadud sõnade ja häälikute vahelejätmise, vahetamisega, ei tee pause sõnade ja lausete vahel, teksti ümber jutustamisel ei jälgi järgnevust, teeb kõnevigu, parandab neid ainult õpetaja abil;
- teab luuletust peast kuid selle lugemisel on ebatäpsustusi.

Hinne "2":

- õpilane loeb silpide kaupa, lugemistempo vähem kui 30 sõna (esimene poolaasta) ja vähem kui 40 sõna (teine poolaasta);
- ei saa loetud sisust aru;
- ei vasta õpetaja küsimustele;
- edastab loetud teksti osaliselt;

- teksti peast lugemisel ei jälgi järgnevust;

Hinne "1":

- õpilane ei loe silpide kaupa;
- ei saa lugeda peast lühikest luuletust.

Eelnevalt ettevalmistatud teksti lugemine

Eelmiselt ettevalmistatud teksti lugemistempo on 20-30 sõna rohkem võrreldes tundmatu teksti lugemisega.

Hinne "5":

- õpilane loeb õigesti, sõnade kaupa, loeb eri žanris tekste;
- tajub teksti sisu;
- oskab määrata teksti tüüpi, žanri, leida tõendeid;
- oskab jagada teksti struktuuriliselt tähtsadeks osadeks.

Hinne "4":

- loeb õigesti, sõnade kaupa, kuid vähem ilmekalt;
- saab aru tähtsamat teksti sisust;
- oskab määrata teksti tüüpi, žanri, kuid pole alati leiab tõendeid;
- tunneb raskusi teksti jagamisel struktuuriliselt tähtsadeks osadeks.

Hinne "3":

- loeb konarlikult, ilmetult;
- saab üldjoontes tekstist aru;
- ei oska määrata teksti tüüpi ja žanri;
- pole alati jagab teksti struktuuriliselt tähtsadeks osadeks;

Hinne "2":

- loeb aeglaselt, ei jägi intonatsioonilisi norme;
- saab halvasti tekstist aru;
- ei saa määrata teksti tüüpi ja žanri;
- ei oska jagada teksti struktuuriliselt tähtsadeks osadeks;

Hinne "1":

- loeb suurte raskustega;
- ei saa aru loetust;
- ei oska määrata teksti tüüpi ja žanri;
- ei pööra tähelepanu teksti struktuurile.

Luuletuse ilmekas lugemine

Luuletuse ilmekase lugemise hindamisel võetakse aluseks:

1. Sõnade loogiline rõhutamine.
2. Pauside tegemine.
3. Tempo õige valik.
4. Vajaliku intonatsiooni jälgimine.
5. Vigadeta lugemine.

Hinne «5» - kõik nõuded on täidetud.

Hinne «4»- 1-2 nõuet on jäänud täitmata.

Hinne«3» - 3 nõuetes on tehtud vigu;

Hinne «2» - rohkem kui 3 nõuetes on tehtud vigu.

Rollilugemine

Nõuded rollilugemisele:

1. Oma sõnade õigeaegne lugemine.
2. Sobiva intonatsiooni valimine.
3. Vigadeta lugemine.
4. Ilmekas lugemine.

Hinne «5»- kõik nõuded on täidetud.

Hinne «4»- 1 nõue on jäänud täitmata.

Hinne «3»- 2 nõuetes on tehtud vigu.

Hinne «2»- 3 nõuetes on tehtud vigu.

Kirjutamine

Kirjutamise maht vene keele tundides 2. klassis

Tunnis

1 – poolaasta – 30 – 35 sõna

2 – poolaasta – 40 – 45 sõna

Kontrolletteütlus

30 – 35 sõna

40 – 45 sõna

Kuulmisetteütlus

Orienteeriv sõnade arv lausetes

September	4 sõna
Oktoober	4-5 sõna
November	5 sõna
Detsember	5 sõna
Jaanuar	5-6 sõna
Veebruar	5-6 sõna
Märts	6 sõna
Aprill	6 sõna
Mai	6-7 sõna

Kontrolltööde liigid: etteütlus (sõnaraamatu-, tekstitöö), grammatiline ülesanne, kontroll ärakirjutamine, test).

Etteütlus.

Etteütlus on vahend õpilaste õigekirja ja interpunktsioonioskuste ja vilumuuste kontrollimiseks.

Hinne „5”- töös ei ole interpunktsiooni- ja ortograafiavigu. 1 puudus peetakse võimalikuks: kirjavahemärgi puudumine sõna lõpus, kui järgmine lause algab suurtähega. Töö on kirjutatud korralikult, vastavalt kalligraafia nõudmistele.

Hinne „4”- töös mitte rohkem kui 2 viga ja 1 parandus. Töö on korralik, kuid on olemas kalligraafilised puudused.

Hinne „3”- töös on 3-5 ortograafia viga. Töö on tehtud hooletu.

Hinne „2”- töös on üle 5 ortograafiavea, töö on korratu.

Hinne „1”- töös on üle 8 ortograafiavea.

Etteütlemise veaks arvestatakse:

- ortograafiareeglite rikkumine sõnade kirjutamisel;
- tähtede vahelejätmine ja vahetamine sõnades;
- sõnade vahetus;
- kirjavahemärkide puudumine (antud klassi kava piires);
- sõnade vale kirjutamine.

Tööde hindamisel ei arvestata veaks:

- vead veel õppimata interpuntsiooni- ja ortograafiareeglite osas;
- ühekorraline punkti vahelejätmine lause lõpus, kui järgmise lause esimene sõna on kirjutatud suurtähega;
- ühekorraline sõna vahetus kui mõtet ei moonuta);
- ühes sõnas korduvad tähed (например, «шкоола»);
- lõpuni kirjutamata sõna;
- kaks korda kirjutatud sõna.

Üheks veaks arvestatakse:

- kaks parandust;
- kaks punktsiooniviga;
- ühes sõnas korduvad vead.

Mittejämeks veaks arvestatakse:

- ühes sõnas korduvad tähed;
- lõpuni kirjutamata sõna;
- sõna poolitamine (sõna esimene osa on kirjutatud ühel real aga teine osa puudub);
- kaks korda lauses kirjutatud sõna.

Grammatilised ja testiülesanded

Grammatiline analüüs on õpilastega õpitud grammatiliste reeglite arusaamise, lausete ja sõnade lihtsama analüüsi tegemise oskuse kontroll.

Hinne „5” – kui õpilane sooritas õigesti 9/10 ülesannet.

Hinne „4” – kui õpilane sooritas õigesti 3/4 ülesannet.

Hinne „3” – kui õpilane sooritas õigesti 1/2 ülesannet.

Hinne „2” – kui õpilane ei sooritanud õigesti enamikku grammatilisi ülesandeid.

Hinne „1” – kui õpilane ei sooritanud ainukestki ülesannet.

Testiülesanded – dünaamiline kontrollimise vorm, mille eesmärgiks on välja selgitada, kuidas õpilane oskab kasutada oma teadmisi ebastandardsetes õppeolukordades.

Testiülesannete hindamisel juhindutakse järgmisest protsendiskaalast:

90 - 100% - hinne „5”

75 - 89% - hinne „4”

50 - 74% - hinne „3”

25 - 49% - hinne „2”

0 - 24% - hinne „1”

Kontrollkirjutamine

Kontrollkirjutamine - ortograafiliste ja interpunktsioonireeglite omandamise, oskuste ja vilumuste kujundamise kontroll. Kontrollitakse ka trükiteksti ümberkirjutamise oskust, ortogrammide, lausepiiri leidmise, teksti osadeks jagamise, tekstiosa ära kirjutamise oskusi jne.

Tekstide maht ära kirjutamiseks 2. klassis:

I poolaasta – 35 - 40 sõna

II poolaasta – 40 – 50 sõna

Hinne „5”

- kui töö on veatu, parandused puuduvad;
- Töö on kirjutatud korralikult, vastavalt kalligraafia nõudmistele.

Hinne „4”

- Töös on 1 viga ja 1 parandus.

Hinne „3”

- Töös on 2 viga ja 1 parandus.

Hinne „2”

- Töös on 3 viga ja 1-2 parandust.

Hinne „1”

- Vigu on rohkem hinnangu „puudulik” panemiseks.

Ärakirjutamise vahele jäänud ortogrammidega vastavad etteütluise hindamise normidele.

Sõnavara- ja terminoloogiaetteütluise

Sõnavara ja terminoloogia etteütluise on seotud õpitud ortogrammidega, ebareeglipäraselt kirjutatavate sõnade kirjutamisega, neid tuleb meelde jätta.

Sõnavaraetteütluise maht teises klassis on 10 – 12 sõna.

Hinne „5”:

- Töös ei ole viga ja parandusi;
- Töö on kirjutatud korralikult; vastavalt kalligraafiaareeglitele.

Hinne „4”:

- Töös on 1 viga ja 1 parandus;

Hinne „3”:

- Töös on 2 viga ja 1 parandus.

Hinne „2” :

- Töös on 3 viga ja 1-2 parandust.

Hinne „1” :

- Vigu on rohkem hinnangu „puudulik” panemiseks.

Ümberjutustused

Ümberjutustused I kooliastmes kasutatakse õppetöödena (kontrollümberjutustused viiakse läbi alates II kooliastmest), seepärast mitterahuldavat hinnangut ei pea panna ning klassipäevikusse kanda. Tehtud töö analüüsimise kokkuvõteks antakse suulist hinnangut, mis kajastab töö positiivseid ja negatiivseid jooni ning vigade ja puudutuste kõrvaldamise viise.

Ümberjutustamise abil kontrollitakse: kirjakõne kujundamist, teksti arusaamise ja edasiandmise (ilma tähtsate momentide vahelejätamiseta) oskuse arendamist, kirjaliku ümberjutustuse vormistamise oskust (emakeele reegleid jälgides). Ümberjutustusele antakse mitte vähem kui 1 tund.

Teises klassis õpilased kirjutavad ümberjutustusi:

- küsimuste ja märksõnade toel (ilma märksõnadeta);
- lihtsa valmisplaani ja märksõnade toel (ilma märksõnadeta);
- lihtsa kollektiivselt koostatud plaani ja märksõnade toel (ilma märksõnadeta).

Ümberjutustuste liigid 2. klassis

1) mahu järgi:

- tekstilähedane (põhjalik).

2) sisu järgi:

- täistekst,
- lisaülesandega.

3) struktuuri järgi:

- jutustus;
- kirjeldus.

4) vormi järgi:

- nägemis-/ tahvlilt ärakirjutamine
- kuulmisümberjutustus/etteütlemise järgi

Tekstide maht ümberjutustusteks: 40-60 sõna.

I veerand – 40 – 45 sõna

II veerand – 45 – 50 sõna

III veerand – 50 – 55 sõna

IV veerand – 55 – 60 sõna

Ümberjutustuse hindamiskaala

<p style="text-align: center;">Sisu</p> <p>(kuidas on edastatud autoriteksti sisu – täielikult, ilma moonutusteta, tähtsate sündmuste, põhiosa vahelejätmiseta)</p>	<p style="text-align: center;">Teksti ülesehitus</p> <p>(loogilisus, osade järjekord, lõikude eristamine)</p>	<p style="text-align: center;">Lausete ülesehitus, sõnade järjekorra jälgimine, teksti sõnavara</p> <p>(sõnade õiges tähenduses kasutamine)</p>	<p style="text-align: center;">Interpunktsioon ja ortograafia</p>
<p style="text-align: center;">20 palli</p> <p>Teksti sisu on edastatud terviklikult, ilma moonutusteta.</p>	<p style="text-align: center;">5 palli</p> <p>Autoriteks on edastatud järjekindlalt, täpselt. Tekstiosad on eristatud õigesti.</p>	<p style="text-align: center;">5 palli</p> <p>Laused on koostatud õigesti, sõnad on kasutatud vastavalt nende tähendusele. Ei ole faktilisi vigu. Sõnavara on rikkas, kirjalik kõne on õige (on võimalik 1 kõneebatapsus).</p>	<p style="text-align: center;">10 palli</p> <p>Interpunktsiooni- ja ortograafiavigu ei ole. On võimalik 1 ebatäpsus või 1-2 parandust.</p>
<p style="text-align: center;">15 palli</p> <p>Teksti sisu on edastatud õigesti (ilma tähtsade osade vahelejätmiseta). On olemas teksti ebaolulisi moonutusi (mitte rohkem kui 2).</p>	<p style="text-align: center;">4 palli</p> <p>Atori tekst on edastatud täpselt, kuid on olemas ebatäpsustusi sündmuste järjekorras ja teksti osade eristamisel. Teksti struktuur on õige.</p>	<p style="text-align: center;">4 palli</p> <p>Lause koostamisel ja sõnade kasutamisel pole suuri puudujääke. On olemas kõne- ja faktilisi ebatäpsustusi (mitte rohkem kui 2-3).</p>	<p style="text-align: center;">8 palli</p> <p>On 1-3 viga (1-2 ortograafiaviga ja 1 interpunktsiooniviga, on tehtud 1-2 parandust).</p>
<p style="text-align: center;">10 palli</p> <p>Teksti sisu edasi andmisel on vahelejätanud mõni momente (on olemas autoritekstist kõrvalepõikeid).</p>	<p style="text-align: center;">3 palli</p> <p>On olemas autoritekstist kõrvalepõikeid, mis moonutavad selle sisu ja loogikat. On olemas ebatäpsustusi sündmuste järjekorras ja teksti osade eristamisel.</p>	<p style="text-align: center;">3 palli</p> <p>Lause koostamisel on puudujääke. Sõnavara on kitsas; on olemas sõnalisi ebatäpsustusi. Võimaldatakse 4-5 sõnalist ebatäpsustust.</p>	<p style="text-align: center;">6 palli</p> <p>On 4-6 ortograafia ja interpunktsiooniviga (3-5 ortograafia viga ja 1-2 interpunktsiooniviga ning 1-2 parandust).</p>
<p style="text-align: center;">5 palli</p> <p>Autoriteksti sisu edasi andmisel on olulisi moonutusi (on vahelejätanud tähtsaid sündmusi).</p>	<p style="text-align: center;">2 palli</p> <p>On olemas autoritekstist olulisi kõrvalepõikeid, sündmuste järjekord on vale, puudub</p>	<p style="text-align: center;">2 palli</p> <p>Lausete järjekord ebakorrektnene, sõnade kasutamine ei vasta nende tähendustele. Võimaldatakse 6-8</p>	<p style="text-align: center;">3 palli</p> <p>On 7-10 ortograafia ja interpunktsiooniviga (6-8 ortograafia viga ja 3-4</p>

	osadevaheline sidusus. Tekstiosad on eristatud ebaõigesti.	sõnalist ja faktilist ebatäpsustust.	inrpunktsiooniviga).
1 pall Autorieksti sisu edasi andmisel on olulisi moonutusi (on vahelejätanud tähtsaid sündmusi, puudub teksti põhiosa). Teksti sisu ei ole seletatud.	1 pall Puudub tekstisidusus; jutustamine ei ole loogiline. Tkstiosad ei ole eristatud.	1 pall Lausete järjekord ebakorrektn, sõnavara on piiratud. On palju sõnalis ja faktilisi ebatäpsustusi (üle 8).	1 pall Sõnade kirjutamisel on üle 10 viga, laused on vormistatud ebaõigesti.
0 palli	Ümberjutustuse tekst ei ole ladus.		

Hindamine

Ümberjutustuse hindamisel juhindutakse järgmisest skaalast:

Pallid	Protsendid	Hinne
36-40 palli	90%-100%	5
30-35 palli	75%-89%	4
20-29 palli	50%-74%	3
8-19 palli	20%-49%	2
0-7 palli	0%-19%	1

Kõnevead

Leksiko-stiilivead	Morfoloogia-stiilivead	Süntaksi-stiilivead
1) Sama sõnade kordamine. Näiteks: <i>У нас есть кошка. Нашу кошку зовут Мурка. Мурка мышей не ловит, мышей у нас нет. Наша Мурка очень ласковая, все время ласкается.</i> 2) Sõnade kasutamine ebatäpses või vales tähenduses. Näiteks: <i>Надоел рыбий суп (õige: рыбный). Охотник одел (õige: надел) шапку и вышел.</i>	1) Laste sõnalooming. Näiteks: <i>На стройке работают бетонщики, штукатурицики (õige: штукатуры), монтажники.</i> 2) Sõnade madala- või murdevormide moodustamine. Näiteks: <i>они хотят и он хочет</i> kirjandusvormi «они хотят» и «он хочет» asemel. 3) Morfeemide (tavaliselt sufiksides) vahelejätmine	1) Käände vale kasutamine. Näiteks: <i>Все радовались красотой природы (õige: радовались (чему?) красоте).</i> 2) Vale tegusõna ühildumine nimisõnaga või asesõnaga, omadussõna nimisõnaga jne. Näiteks: <i>Вся семья радостно встретили Новый год (õige: семья... встретила).</i> 3) Vale sõnade järjekord lauses, sisu moonutamine. 4) Mõte- või grammatilise

<p>3) Kasutatud sõnade ühendamise rikkumine. Näiteks: Ветер постепенно <i>принимал силу</i> (õige: набирал силу).</p> <p>4) Sõna ekspressiivsuse varjundi vale kasutamine. Näiteks: Он почувствовал, что <i>утопают</i> в болоте (õige: тонет в болоте, его засасывает болото).</p> <p>5) Madalakeele- või murdesõnade kasutamine. Näiteks: Петя шел <i>взад</i> (õige: сзади). <i>Обратно</i> пошел дождь (õige: опять пошел дождь).</p>	<p>Näiteks: несколько раз <i>выглядал</i> в окно (õige: выглядывал –sufiksi –ыва- ruudumine); пришел <i>к ему</i> (õige: пришел к нему).</p> <p>4) Ainult ainsuses kasutatavate nimisõnade mitmuse moodustamine. Näiteks: Съел <i>два супа</i> (õige: две тарелки супу).</p>	<p>seose rikkumine asesõnade ja sõnade, mida nad nimetavad vahel. Näiteks:: Когда Коля прощался с отцом, <i>он</i> (kes: kas isa või Kolja?) не плакал.</p> <p>5) Aluse asesõnaline reduplikatsioon. Näiteks: <i>Петя</i> – он был самый сильный из ребят.</p> <p>6) Vale tegusõnade ajavormide ja aspektide kasutamine. Näiteks: Надвигалась темная туча, и полил дождь.</p> <p>7) Oskamatus leida lause piiri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õigustamatu laiendatud lausete jagamine lihtlauseteks. • Oskamatus jagada teksti lauseteks.
---	--	---

Hinde alandamisele mõjuvate vigade ja puudujääkide klassifikatsioon

Vead	Puudujäägid
<p>Ümberjutustuse kirjutamisel on autoritekstist kõrvalepõikeid, mis muutvad teksti sisu. Puudub ümberjutustuse põhiosa, tähtsad sündmused pole esitatud.</p>	<p>Ümberjutustamise kirjutamisel autoriteksti sündmuste loogika on rikutud vähel määral.</p>
<p>Tekstis ei ole õpitud kirjavahemärke (lause lõpus, suurtähe puudumine lause alguses). Sõnade vale tähenduse kasutamine.</p>	<p>Puuduvad lõigad.</p> <p>Kirjavahemärke puudumine sõna lõpus (kui järgmine algab suurtähega).</p>
<p>Sõnade kirjutamisreeglite rikkumine, sh tähe vahelejätmine, vahetamine või lisatähe kirjutamine sõnades. Õpitud raskemate (ebareeglipäraste) sõnade vale kirjutamine. Õpitud sõnades ortograafiavigade tegemine.</p>	<p>Ühes sõnas või vormis korduvad vead (mille kirjutamine on seotud ühe õpitud reeglitega). (</p>

Kõnevigade tingmärgid

Tingmärk	Seletus
V	- sõna, lause vahelejätmine.
	- järgnevuse rikkumine.
Г	- lause piiri rikkumine .(Ёжик фыркнул. И убежал под диван.)
С	- sõna kasutamine ebatäpses või vales tähenduses.
П	- ühe sõna kordamine (oskamatus valida sünonüüme)
1 3 4 2 (Кувшин стоял на столе с молоком.)	- sõnade järjekorra rikkumist märgistatakse numbritega.
Ф	- faktilised vead. (К лесным защитникам относятся <i>разные гусеницы, муравьи.</i>)

Kirjand

Kirjandid I kooliastmes kasutatakse õppetöena, seepärast mitterahuldavat hinnangut ei pea panna, klassipäevikusse kanda. Tehtud töö analüüsimise kokkuvõtteks antakse suulist hinnangut, mis kajastab töö positiivseid ja negatiivseid jooni ning vigade ja puudutuste kõrvaldamise viise.

Kirjandite liigid 2.klassis

1) allikate järgi:

- Kirjandid õpilaste kogemuse alusel (vaatlemise alusel) – kirjandid õilastega nähtust ja kuuldust:
  - tugisõnade toel,
  - teksti laiendamisega,
  - jutujätk,
  - grammatilise ülesandega,
  - nähtust;
- analoogia põhjal (analoogiline jutustus) – sisuks on õpilaste seas tuntud juhtum;
- raamatu põhjal või õpetaja jutustuse põhjal ning elementaarne loetud taamatu arvustus;
- pildi või pildisarja toel – õpilaste kujutlusvõime alusel:
  - pildi süžee ümberjutustamine,
  - looduse kirjeldamine,
  - grammatilise ülesandega.

2) iseseisvuse taseme alusel, kirjutamiseks ettevalmistamise meetodite alusel:

Kollektiivsed kirjanid ühele teemale, mis vajavad suurel määral terve klassi osalemist.

Kirjandite kirjutamine:

- küsimuste ja võtmesõnade toel (ilma võtmesõnadeta),
- valmisplaani ja võtmesõnade toel; πo
- kollektiivselt koostatud lihtsama plaani ja võtmesõnade toel.

3) struktuuri alusel:

- jutustav kirjand,
- kirjeldav kirjand (eseme, looma, aastaaja, pildi kirjeldamine),
- kirjand etteantud struktuuriga.

4) kirjutamise koha alusel:

- klassikirjand.

Kirjandi teksti maht: : 30-45 sõna (6-9 lauset).

Kirjandi hindamise skaala

Sisu	Teksti ülesehitus (teksti sidusus, osade järjestus, läikade eristamine)	Lausete koostamine, sõnade järjekord; teksti sõnavara (sõnade kasutamine õiges tähenduses)	Ortograafia ja interpunktsioon
20 palli Kirjandi sisu vastab teemale; teema on täiesti avatud.	5 palli Tekst on ladus, kujutab endast lõpetatud kõneteost. Eistus on loogiline. Tekstiosad on eristatud õigesti.	5 palli Laused on moodustatud õigesti, sõnad on kasutatud õigesti. Faktilisi vigu pole. Sõnavara on rikkas, kõnevormistus on õige (on võimalik: 1-2 sõnalist ebatäpsustust)	10 palli Tekstis ei ole ortograafia- ja interpunktsiooni vigu. (on võimalik: 1-2 ebatäpsustust või parandust)
15 palli Kirjandi sisu vastab teemale; teema on piisavalt avatud.	4 palli Tekst kujutab endast lõpetatud kõneteost, kuid on olemas ebatäpsustusi teksti osade eristamises ja teksti siduses Eistus on loogiline. Teksti struktuur on õige.	4 palli Lausete moodustamisel ja sõnade kasutamisel ei ole suuri puudujääke. On mõni sõnalisi ja faktilisi ebatäpsustusi (kuid mitte rohkem kui 3).	8 palli Tekstis on 1-3 viga (1- 2 ortograafiaviga, 1 interpunktsiooniviga, 1-2 parandust).

10 palli Kirjandi sisu vastab teemale; teema ei ole piisavalt avatud .	3 балла Tekst kujutab endast lõpetatud kõneteost. Tekstiosad ei ole piisavalt seotud, mõni puudujääke on tekstisiduses. Esitus ei ole piisavalt loogiline.	3 балла Lausete koostamisel on mõni puudujääke. Sõnavara on kitsas; tekstis on sõnalisi ebatäpsustusi (on võimalik: 5-6 sõnalist puudujääki).	6 баллов Tekstis on 4-6 viga (3-5 ortograafiaviga, 1 - 2 interpunktsiooniviga, 1-2 parandust.
5 palli Kirjandi sisu vastab teemale osaliselt.	2 palli Tekst kujutab endast lõpetatud kõneteost. On suuri tekstisiduse ja sõnastamise puudujääke. Esitus ei ole piisavalt loogiline. Tekstiosad on eristatud valesti.	2 palli Lausete moodustamisel ei ole loogilist järekorda, sõnade kasutamine vales tähenduses (on võimalik: 7-8 sõnalist ja faktilist ebatäpsust).	3 palli Tekstis on 7-10 viga (6-8 ortograafiaviga, 3-4 interpunktsiooniviga).
1 pall Teema on avatud primitiivselt.	1 pall Tekst ei ole seotud, esitus on ebaloogiline. Tekstiosad pole eristatud.	1 pall Lausete moodustamisel ei ole loogilist järekorda. Sõnavara on väga kitsas. Tekstis on palju sõnalisi ja faktilisi vigu (üle 8).	1 pall Tekstis on üle 10 ortograafiavea, laused on moodustatud valesti.
0 palli	Kirjand ei vasta teemale, ei kujuta endast seotud teksti.		

Hindamine

Kirjandite hindamisel juhitudakse järgmisest skaalast:

Pallid	Protsendid	Hinne
36-40 palli	90%-100%	5
30-35 palli	75%-89%	4
20-29 palli	50%-74%	3
8-19 palli	20%-49%	2
0-7 palli	0%-19%	1

Kõnevead

Leksiko-stiilivead	morfoloogia-stiilivead	Süntaksi-stiilivead
<p>1) Samasõnade kordamine. Näiteks: <i>У нас есть кошка. Нашу кошку зовут Мурка. Мурка мышей не ловит, мышей у нас нет. Наша Мурка очень ласковая, все время ласкается.</i></p> <p>2) Sõnade kasutamine ebatäpses või vales tähenduses. Näiteks: Надоел <i>рыбий суп</i> (õige: <i>рыбный</i>). Охотник <i>одел</i> (надо: <i>надел</i>) шапку и вышел.</p> <p>3) Kasutatud sõnade ühendamise rikkumine. Näiteks: Ветер постепенно <i>принимал силу</i> (õige: <i>набирал силу</i>).</p> <p>4) Sõna ekspressiivsuse varjundi vale kasutamine. Näiteks: Он почувствовал, что <i>утопает</i> в болоте (он <i>раем</i>: тонет в болоте, его засасывает болото).</p> <p>5) Madalakeele- või murdesõnade kasutamine. Näiteks: Петя шел <i>взади</i> (нужно: <i>сзади</i>). <i>Обратно</i> пошел дождь (õige: <i>опять</i> пошел дождь).</p>	<p>1) Laste sõnalooming. Näiteks: На стройке работают бетонщики, <i>штукатурицики</i> (õige: <i>штукатуры</i>), монтажники.</p> <p>2) Sõnade madala- või murdevormide moodustamine. Näiteks: <i>они хочут и он хотит</i> kirjandusvormi «они хотят» и «он хочет» asemel.</p> <p>3) Morfeemide (tavaliselt sufikside) vahelejätmine Näiteks: несколько раз <i>выглядал</i> в окно (õige: <i>выглядывал</i> –sufiksi –<i>ыва-</i> ruudumine); <i>пришел к ему</i> (õige: <i>пришел к нему</i>).</p> <p>4) Ainult ainsuses kasutatavate nimisõnade mitmuse moodustamine. Näiteks: Съел <i>два супа</i> (õige: <i>две тарелки супу</i>).</p>	<p>8) Käände vale kasutamine. Näiteks: Все радовались <i>красотой</i> природы (õige: <i>радовались (чему?) красоте</i>).</p> <p>9) Vale tegusõna ühildumine nimisõnaga või asesõnaga, omadussõna nimisõnaga jne. Näiteks: Вся семья радостно <i>встретили</i> Новый год (õige: <i>семья... встретила</i>).</p> <p>10) Vale sõnade järjekord lauses, sisu moonutamine.</p> <p>11) Mõte- või grammatilise seose rikkumine asesõnade ja sõnade, mida nad nimetavad vahel. Näiteks: Когда Коля прощался с отцом, <i>он</i> (kes: <i>kas isa või Коля?</i>) не плакал.</p> <p>12) Aluse asesõnaline reduplikatsioon. Näiteks: <i>Петя – он</i> был самый сильный из ребят.</p> <p>13) Vale tegusõnade ajavormide ja aspektide kasutamine. Näiteks: <i>Надвигалась</i> темная туча, и полил дождь.</p> <p>14) Oskamatus leida lause piiri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õigustamatu laiendatud lausete jagamine lihtlauseteks. • Oskamatus jagada teksti lauseteks.

Hinde alandamisele mõjuvate vigade ja puudujääkide klassifikatsioon

Vead	Puudujäägid
Teksti sidusus ja teksti struktuur rikutud.	Sündmuste loogika on rikutud vähel määral.
	Puuduvad lõigud.
Tekstis ei ole õpitud kirjavahemärke (lause lõpus, suurtähe puudumine lause alguses). Sõnade vale tähenduse kasutamine.	Kirjavahemärke puudumine sõna lõpus (kui järgmine algab suurtähega).
Sõnade kirjutamisreeglite rikkumine, sh tähe vahelejätmine, vahetamine või lisatähe kirjutamine sõnades. Õpitud raskemate (ebareeglipäraste) sõnade vale kirjutamine. Õpitud sõnades ortograafiavigade tegemine.	Ühes sõnas või vormis korduvad vead (mille kirjutamine on seotud ühe õpitud reeglitega). (

Kõnevigade tingmärgid

Tingmärk	Seletus
V	- sõna, lause vahelejätmine.
	- järgnevuse rikkumine.
Г	- lause piiri rikkumine .(Ёжик фыркнул. И убежал под диван.)
С	- sõna kasutamine ebatäpses või vales tähenduses.
П	- ühe sõna kordamine (oskamatus valida sünonüüme)
1 3 4 2 (Кувшин стоял на столе с молоком.)	- sõnade järjekorra rikkumist märgistatakse numbritega.
Ф	- faktilised vead. (К лесным защитникам относятся <i>разные гусеницы, муравьи.</i>)

Rääkimine

Luule- ja lühikese proosateksti peast lugemine

Hinne «5»- teab hästi ja loeb luule-, proosateksti peast, loeb ilmekalt

Hinne «4»- teab teksti peast, kuid lugemisel vahetab sõnu, parandab vigu ise.

Hinne «3»- loeb peast, kuid tekst ei ole piisavalt omandatud.

Hinne «2»- lugemisel rikub järgnevust, esitab teksti osaliselt.

Ümberjutustus

Hinne «5» - jutustab ümber loetud teost või teose osa iseseisvalt, järjekindlalt (tekstilähedaselt või plaani toel); vastab küsimusele õigesti, seletab küsimusele vastust vastavate katkendite lugemisega.

Hinne «4» - teeb 1-2viga, ebatäpsustust, parandab neid ise.

Hinne «3» - jutustab teksti ümber õpetaja küsimuste abil, ei oska edastada järjekindlalt loetud teksti sisu; teeb kõnevigu.

Hinne «2» - ei oska edastada loetud teksti sisu.

Suulised ülesanded

Keeleteadmiste hindamisel võetakse aluseks:

- vastuse õigsuse terviklikkuse arvestamine;
- lingvistiliste faktide ja nähtuste mõistmise aste;
- kõne vormistamise korrektsus.

Hinne «5»:

- õpilane edastab grammatilist materjali täielikult, sõnastab keelemõisteid õigesti (teab mõisteid ja reegleid);
- seletab oma arvamusi, toob näiteid ja seletab neid (väljendab materjali mõistmist);
- edastab materjali järjekindlalt;
- jälgib kirjakeele norme.

Hinne «4»

- õpilase vastus vastab eelnimetatud (hinne „5”) nõudmistele, kuid õpilane teeb järjestuse ja keelevormistamise üksikuid eksimusi.

Hinne «3» - õpilane teab ja mõistab õpitud teemat, kuid:

- esitab materjali osaliselt, teeb eksimusi mõistete määramisel ja reeglite sõnastamisel;
- ei oska seletada oma arvamusi ja tuua näiteid;
- ei esita materjali järjekindlalt, teeb keelevormistamise vigu.

Hinne «2»

- õpilane ei tea õpitud materjali suuremat osa, ei tea mõisteid, reegleid, esitab materjali segamini.

Hinne «1»

- õpilane ei tea, ei mõista materjali.

Rääkimine. Kuulamine. Lugemine. Kirjutamine.

Hinne «5»:

- õpilane väljendab oma arvamust, jutukaaslasega nõusolekut kaalukalt, korrektselt;
- edastab loetud, nähtud vastavalt püstitatud eesmärgile;
- esitab oma kõnet korrektselt, ilmekalt vastavalt püstitatud kommunikatiivsele eesmärgile, kasutab keelevahendeid adekvaatselt.

Hinne «4»:

- põhjendab oma arvamust, kuid ei ole piisavalt kaalukalt;
- edastab loetud, kuuldud, kuid ei arvesta püstitatud eesmärke piisaval määral.

Hinne «3» :

- õpilane põhjendab oma arvamust, nõusolekut pealiskaudselt;
- mõistab loetud, kuuldud ja edastab seda, kuid arvestab püstitatud eesmärke osaliselt;
- esitab oma kõnet, kuid ei ole piisavalt loogiliselt ja kaalukalt; teeb keelevigu.

Hinne «2»:

- õpilasel on väga raske oma arvamust põhjendada;
- mõistab loetud ja kuuldud, väljendab oma arvamust ühesõnaga, ei arvesta püstitatud eesmärki;
- esitab oma kõnet ebakaalukalt, ebaloogiliselt, teeb jämedaid kõnevigu.

Hinne «1»:

- õpilane ei põhjenda oma arvamust;
- ei mõista loetud, kuuldud;
- ei oska vormistada oma kõnet.

Füüsiline õppekeskkond 2. klassis

1. Tegevusi viiakse läbi klassis, kus saab mööblit ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud, mis vajavad vaba ruumi) ning rühmatöök ja vestlusteks;
2. Vene keele õpetamisel kool võimaldab kasutada õpikuid, töövihikuid 2.klassile vastavalt põhikooli õppekavale ja õppekavas sätestatule.

Õppekirjandus

Klass	Kirjastus «KOOLIBRI»
2.klass	<p>1. õpikute komplekt</p> <p>1) Nadežda Parol, Jelena Sivenkova. Vene keel. Õpik 2. klassile. Tallinn, 2015.</p> <p>2) Nadežda Parol, Jelena Sivenkova. Vene keel. Töövihik 2. klassile. 1. osa. Tallinn, 2015.</p> <p>3) Nadežda Parol, Jelena Sivenkova. Vene keel. Töövihik 2. klassile. 2.osa Tallinn, 2015.</p> <p>4) Nadežda Parol, Jelena Sivenkova. Vene keel. Kontrolltööd 2. klassile . Tallinn, 2016</p> <p>5) Galina Dobroljubskaja, Ljudmila Fjodorova. Svetljatšok. Lugemisõpik 2. klassile. 1.osa. Tallinn, 2015.</p> <p>6) Galina Dobroljubskaja, Ljudmila Fjodorova. Svetljatšok. Lugemisõpik 2. klassile. 2.osa. Tallinn, 2016.</p> <p>2. lugemisõpikute komplekt</p> <p>1) A. Matsina, N. Parol, V. goretski. Lugemisraamat 2.klassile. 1.osa. Tallinn, 2006</p> <p>2) A. Matsina, N. Parol, V. goretski. Lugemisraamat 2.klassile. 2.osa. Tallinn, 2006.</p>
	Kirjastus «AVITA»
2 klass	<p>1. õpikute komplekt</p> <p>1) J. Verbitskaja, L. Kuptsova. Vene keel. Õpik 2.klassile. 1.osa. Tallinn, 2008.</p> <p>2) J. Verbitskaja, L. Kuptsova. Vene keel. Õpik 2.klassile. 2.osa. Tallinn, 2008.</p>

<p>3) J. Timoffejeva. Vene keele töövihik. 1.osa. Tallinn, 2012.</p> <p>4) J. Timoffejeva. Vene keele töövihik. 2.osa. Tallinn, 2012.</p> <p>5) J. Timoffejeva, S. Kovõtška. Vene keel. „Prover sebja” . Kontrolltööde kogumik 2. klassile. Tallinn, 2012.</p> <p>6) J. Timoffejeva, J. Druzdik. Lugemine. Õpik 2. klassile. 1.osa. Tallinn, 2008.</p> <p>7) J. Timoffejeva, J. Druzdik. Lugemine. Õpik 2. klassile. 2.osa. Tallinn, 2008.</p> <p style="text-align: center;">2. õpikute komplekt</p> <p>1) J. Timoffejeva, S. Kovõtška. Vene keel. Õpik 2. klassile. 1.osa. Tallinn, 2015.</p> <p>2) J. Timoffejeva, K Ross. Vene keel. Õpik 2. klassile. 2.osa. Tallinn, 2015.</p> <p>3) J. Timoffejeva, S. Kovõtška. Vene keele tööraamat 2. klassile. 1.osa. Tallinn, 2015.</p> <p>4) J. Timoffejeva, K. Ross . Vene keele tööraamat 2. klassile. 2.osa. Tallinn, 2015.</p> <p>5) J. Timoffejeva, S. Kovõtška. Vene keel. „Prover sebja” . Kontrolltööde kogumik 2. klassile. Tallinn, 2015.</p>

Klassis kasutatakse vene keele seletus-, ortograafiliseid sõnaraamatuid ning sünonüümide, antonüümide, vanasõnade ja kõnekäändude sõnaraamatuid algkoolile.

Vene keele tundides kasutatakse IKT-vahendeid:

- DVD- mängija, teler;
- interaktiivne tahvel;
- personaalsed arvutid;
- projektorid, ekraan;
- personaalsed tahvelarvutid.
-

Tundides on loodud õppekeskkond, õppematerjalid ja vahendid, mis baseeruvad tänapäeval info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel, sh e-sõnaraamatud.

Tunnid viiakse läbi arvutiklassis (vajadusel), kooliraamatukogus ja väljpool kooli.

Vene keel. 3. klass (210 tundi)

1. Üldpädevuste kujundamine õppeaine „Vene Keel“ alusel Rõhuasetused

Pädevused	Kujundavad oskused Pädevused I kooliastmes	Õppesisu. Õppetegevuse korraldamise vormid ja meetodid
<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suhtlusväärtus. • Ilu- ja harmooniaväärtus. • Ajaloolise kodumaaväärtus– oma rahvusliku kuuluvuse tundmine, lugupidav suhtumine oma rahvusesse; vastutustunne oma keele arendamise eest; huvi oma ajaloolise kodumaa, selle keele, kultuuri ja rahva elu vastu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kõlbeliste, esteetilis-, emotsionaalsete, kultuuri- ja vaimuväärtuste kujundamine. • Isiksuse, kes saab ennast realiseerida muukeelses sotsiaalkultuurilises keskkonnas. <p><i>Eri rõhk on:</i> - funktsionaalsel kirjaoskusel, - kriitil</p> <p>I kooliastme lõpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt. 2) Peab lugu kodukohast, sünnimaast ja Eesti riigist, tunneb eesti sümboleid. 3) Austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid. 4) Käitub loodust hoidvalt.. 5) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust. 	<p>Üldandmed vene keelest</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keele roll inimese elus. • Keel kui põhi suhtlusvahend <p>Leksikoloogia ja fraseoloogia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leksika ehk keele sõnavara. • Sõna kui keele ühik. Leksikaalne tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. Sõna otsene ja ülekantud tähendus. • Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid • Vanasõnad, kõnekäänud. • Sõnaraamatud: Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik. <p>Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samatüvelised sõnad. • Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid. <p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, kuulutus, õnnesoov, kutse, juhend. • Vanasõnade ja kõnekäändude keelest ja kodumaast lugemine, analüüsimine ja pähe õppimine. • Erinevate rahvaste muinasjutude lugemine, väliskirjanikute teoste lugemine, lavastamine ja illustreerimine. <p>Tunnid-dramatiseeringud. Muuseumitunnid. Kooli keelte olümpiaadides, kirjandusviktoriinides osalemine.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Kodanikutunde väärtus – enda tundmine eesti ühiskonna osana; Eestimaa kultuuri ja eesti keele õppimine, huvi Eesti riiki elu ja rahvase vastu. Eestimaa multikultuurilise ühiskonna väärtus – enda tundmine eesti multikultuurilise ühiskonna osana, mille oluliseks ja edukäiguks on vaja rahu, koostöö, tolerantsus, lugupidav suhtumine kultuuride ja keelte mitmekesisusesse. 		<p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eestimaast ja Eestis elavate rahvuste traditsioonidest lihtsamate jutustavate ja kirjeldavate tekstide lugemine ja koostamine, tutvus riigi sümbolitega. • Eesti kõlblus- ja vaimuväärtusi edastavate muinasjutude, legendide, lugemine. • Vanasõnade ja kõnekäändude keelest ja kodumaast lugemine, analüüsimine ja pähe õppimine. <p>Lõimitud tunnid. Tunnid bilingvaalse õppimise elementidega. Muuseumitunnid. Ekskursioonid.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Headuse väärtus. 		<p>Tekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude headusest lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Vene-, eesti- ja välismauautorite teoste lugemine arvestades järgmiseid teemasid <p><u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Headusest, mis võidab kurjuse (ka õiglusest). • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. • Otsi sõpra ja hoia teda. • Õppida on alati kasulik. • Aususest ja õiglusest. • Tõsiseks ja naljaga pooleks. <p>Tunnid-konkurssid. Tunnid-viktoriinid.</p> <p>Joonistamine, meisterdamine, eri tüüpi kirjandite kirjutamine, luuletuste, mõistatuste, lühendite, ristsõnade koostamine jne.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Looduse väärtus. 		<p>Tekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude, rahvaennete aastaaegadest lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Proosa- ja luuleteoste lugemine järgmisi teemasid arvestades: <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u> • Aastaajad. • Loodusimedest fantastikani. <p>Lõimitud tunnid. Tund-teenus. Muuseumitunnid. Raamatukogutunnid. Ekskursioonid.</p> <p>Oma hoidliku suhtumine loodusesse saab väljendada joonistuses, käsitöös, elementaarsetes jutustavates kirjandites, luuletuste, mõistatuste, lühendite, ristsõnade jne koostamises.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Perekonna väärtus. 		<p>Tekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude perekonnast lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Proosa- ja luuleteoste lugemine järgmisi teemasid arvestades: <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u> • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. <p>Tunnid-lavastused. Tunnid-konkurssid. Tunnid-viktoriinid.</p> <p>Joonistamine, meisterdamine, erinevate kirjandite kirjutamine, luuletuste, mõistatuste, lühendite, ristsõnade koostamine jne.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Töö ja loomingu väärtus 		<p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanasõnade ja kõnekäändude laiskust ja töökusest lugemine,

		<p>analüüsimine ja päheõppimine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proosa- ja luuleteoste lugemine järgmisi teemasid arvestades: <u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u> • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. • Õppida on alati kasulik. • Aususest ja õiglusest. • Tõsiseks ja naljaga pooleks. <p>Vastastikune õppimine (ka töö paarides partnerite vahetamisega) ja koostöö väikestes rühmades. Perspektiiv-ennetava arengu tehnoloogia – omavaheline koostöö, püüdlus edule, kommenteeritud juhendamine. TRIZ – loomingu tehnoloogia.</p> <p>Joonistamine, meisterdamine, erinevate kirjandite kirjutamine, luuletuste, mõistatuste, lühendite, ristsünade jne koostamine.</p>
<p>Tõe väärtus – teadusliku tunnetuse väärtuse kui inimkonna kultuuri osa mõistmine, erinevate nähtuste mõistmine, seaduspärasuste kui sotsiaalsete nähtuste põhi arusaamine; teadmiste prioriteetsus, tõe seadmine, tunnetus kui väärtus.</p>		<p>Oskusi kujundatakse õppeaasta jooksul õppeaine temade alusel.</p> <p>Kooli- ja linnaprojektides, konkurssides, olümpiaadides, õpilaste konverentsidel osalemine.</p>
<p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus Lapse sotsiaalne areng toimub tänu konkreetsetele tegevustele, mis soodustavad tema iseseisvuse väljendamist teiste lastega koostööd tegemisel.</p>	<p>Õpilaste maailmapildi laiendamine; Õpilase ettekujutuste inimete omavahelistest suhetest laiendamine</p> <p>I kooliastme lõpetaja: 1) Peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;</p>	<p>Tekst-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjanduslike teoste sõprusest, sõpradest, perekonnast, koolist, vastastikusest abist, käitumiskultuurist, nõrkade ja haigete kaismisest, respektidest vanade vastu lugemine ja arutlemine. <p><u>Kirjandusliku lugemise temaatika:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Minu perekond. • Mina ja minu pereliikmed. • Otsi sõpra ja hoia teda. • Õppida on alati kasulik.

	<p>2) Teab ja jälgid ühiskonnas tegutsevaid reegleid; saab aru, et inimesed ja nende arvamused on erinevad; käitub arvestades teisi inimesi.</p> <p>3) oskab õppida üksi ning koos teistega, mõistab koostöö tähtsust, püüab lahendada konflikte rahumeelselt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Headusest, mis võidab kurjuse. • Tõsiseks ja naljaga pooleks. <p>Mänguline õppimine. Kooperatiivne õppimine. Interaktiivne õppimine.</p>
<p>Enesemääratluspädevus</p>	<p>Adekvaatse enesehinnangu ja vastutustunde kujundamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpilaste eale vastavate igapäevaelu ja meedias kajastavate probleemide arutamine; • seisukoha probleemsetes küsimustes kujundamine; • probleemide lahendamise viiside leidmine nii vene keele tundides kui ka loovtöödel (õpetaja abil); • enesetunnetus <p>I kooliastme lõpetaja:</p> <p>1) Oskab mõista ja hinnata ennast;</p> <p>2) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest.</p>	<p>Oskusi kujundatakse õppeaasta jooksul õppeaine teemade alusel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjanduslike tekstide lugemine ja analüüsimine (<i>Tegelaste tegude käsitlemises õpilane teeb õigeid valikuid, seletab neid</i>) • Loovülesannete ja loovtööde taitmine. <p>Kõneloovust arendatakse sõnadega mängude abil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - riimsõnade leidmine, - salmide ja mõistatuste koostamine õpetaja juhendamisel, - assotsiatiivsed mängud, - sõnamängud. <p>(<i>Töö sõnaga rikastab sõnavara, kujundab sõna ilu ja täpsuse arusaamist</i>)</p> <p>Õpilane kasutab loovalt keelevahendeid eri liiki tekstide koostamisel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - muinasjutud, - jutud, - jutud, mis alustavad ühe tähega, - salmid, - lühendid jne. <p>(<i>Kõne muutub ilmekaks, laps hakkab tundma oma suuremaid võimalusi vestlemisel, küsimustele vastamisel</i>).</p> <p>Loomingulise eneseväljenduse oskust kujundatakse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rollilugemisel, - lavastusel, - diafilmide tegemisel, - tekstide illustreerimisel, - improviseerimisel. <p>TRIZ tehnoloogia. Loomingulise aktiivsuse kujundamise tehnoloogia. (<i>Loovülesannete täitmisel</i>)</p>

		<p><i>rühmatöös laps väljendab oma loominguulist potentsiaali, individuaalsust ning enesehinnangut).</i></p>
<p>Õpipädevus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lugemis- ja kuulamisoskuste arendamine; • eri liiki tekstide arusaamise õpetamine, nende analüüsimine (teema määramine, osadeks jagamine, pealkirjastamine); • erinevatest allikatest teave hankimise oskuse arendamine õpetaja juhendamisel; • eri liiki tekstide koostamise õpetamine koostöös klassi ja õpetajaga; • oma arvamuse kujundamise ja väljendamise õpetamine; • teabe- ja tarvetekstide loomise ja arusaamise õpetamine: juhendite mõistmine, kuulutuste kuulamine ja lugemine, tabelite täitmine, diagrammide koostamine, kaardi lugemine, pileti teksti lugemine, kutsete, õnnitluste, kirja, teadaannete kirjutamine; • fakti ja arvamuse eristamisoskuse arendamine; • oma õppimise planeerimisoskuse ja plaani järgimisoskuse arendamine: <ul style="list-style-type: none"> a) määrata ja sõnastada tunnieesmärgi õpetaja abil, b) sõnastada tegevust e järjekorda, c) õppida töötama õpetaja poolt pakutud plaani järgi; d) lugeda ja täita iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid; • oma teadmiste ja oskuste, nõrgemate ja tugevate külgede analüüsimisoskuse arendamine; koostöös õpetajaga väljatöötada hindamiskriteeriume ja 	<p>Oskusi kujundatakse õppeaasta jooksul õppeaine teemade alusel.</p> <p>Üldandmed vene keelest. Sõnaraamat on teatmekirjanduse liik. Töö sõnaraamatuga.</p> <p>Leksikoloogia ja fraseoloogia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sõna kui keele ühik. Lesikaalne tähendus; • Sõnaraamatud: Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik. <p>Tekst.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad, kõnekäänud, jutt, kuulutus, õnnesoov, luuletus, näidend, kutse, juhend. Tekstide otsing internetist. • Vanasõnade ja kõnekäändude tööst ja õppimisest lugemine, analüüsimine ja päheõppimine. • Eri liikitekstide loomine; • Eri liiki tekstide lugemine arvestades järgmiseid teemasid <u>Kirjandusliku lugemise temaatika</u> • Õppida on alati kasulik. <p>Produktiivse lugemise tehnoloogia ja probleem-dialoogilise tehnoloogia.</p> <p>Isiksusele orienteeritud tehnoloogiad: eritasandilise õppimise tehnoloogia, kollektiivse vastastikuse õppimise tehnoloogia, koostöö tehnoloogia.</p> <p>Vene keele tundides on vaja arutleda kodutöö tegemise plaani, kujundada oskust õppida iseseisvalt. Oskus töötada plaani järgi kujundatakse ka kommenteeritud ülesannete täitmisel, kui õpilane sõnastab oma</p>

	<p>määrata oma ja teiste töö edukust vastavalt väljatüütatud kriteeriumidele. Edasise õppimise vajaduse mõistmine.</p> <p>I kooliasteme lõpetaja:</p> <p>1) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel.</p> <p>2) Oskab lida tekstist teavet ja edastada seda nii suuliselt kui ka kirjalikult.</p>	<p>tegevuste järjekorda ja jätab nied meelde. Skeemide ja meelespeade kasutamine tagab abi õppimises, diferentseerib õppeprotsessi.</p>
<p>Suhtluspädevus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjaliku ja suulise suhtlemisoskuste kujundamine: <ul style="list-style-type: none"> a) oma mõtete väljendamine suuliselt ja kirjalikult, arvestades suhtlussituatsiooni ; b) kõnevahendite adekvaatne kasutamine erinevate suhtlussituatsioonide lahendamiseks; oskus osaleda dialoogis, esitada monoloogi; c) oskus esitada küsimusi; d) teadmiste kujundamine foneetika, ortoepia, graafika, morfeemika, leksikoloogia, grammatika ja keele normi valdkonnas; nende kasutamise õppimine kõnetegevuses ja lingvistilise analüüsi käigus. e) õige kirja õppimine eri liiki tekstide alusel; • õige valiku tegemise oskuse kujundamine arvestades suhtluspartnerit: <ul style="list-style-type: none"> d) klassikaaslastega kokkuleppimiseoskuse arendamine (koos õpetajaga) käitumis, suhtlus-, hinnangu- ja enesehinnangunormidest ning neid järgida; e) paarides, rühmas töötamise oskuse arendamine; täita 	<p>Kõike neid pädevusi kujundatakse kirjanduslike tekstidega tööalusel. Lugemisülesanded, küsimustele vastamine, loetud arutlemine, rollilugemine, tegelaste ja nende tegude võrdlemine soodustavad viisakakäitumisreeglite järgimist ja kõlbeliste normide kujundamist. On kasulik täita ülesandeid rühmas ja paarides. Seega arendatakse koostöö oskusi.</p> <p>Produktiivse lugemise ning paaris- ja rühmatöö korraldamise tehnoloogiad.</p>

	<p>erinevaid rolle (liider, täitja; kokkuleppida ja leida koostöös sobivat lahendust.</p> <ul style="list-style-type: none"> • oma arvamuse kujundamise ja väljendamise oskuse arendamine; • teiste inimeste kuulamise ja kuulmise, nende positsiooni mõistmise, oma arvamuse korrigeerimise oskuse arendamine. <p>I kooliastme lõpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) oskab kuulata jutukaaslast, esitada küsimusi ja vastata küsimustele; esitada oma seisukohti, ergutada jutukaaslast, paluda, mõista ja arvestada teiste arvamust; 2) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada. 	
<p>Matemaatika-, loodudteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matemaatikaoskuse omandamine. • Oskuse vaadelda sihipäraselt, leida ja kirjeldada erinevusi ja sarnasusi; oskuse võrrelda esemeid ja nähtusi, rühmitada neid ühe-kahe tunnuste alusel; lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot. • Keele vahendite korrektne kasutamine. • Teabe teisendamine ühest vormist teise (otsene ja klaster, skeem, tabel, võrdlev diagramm, plaan). • Töö vormistamise oskuse arendamine: täpsus ja korralikus ülesannete täitmisel. <p>I koolistme lõpetaja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Oskab kasutada matemaatilisi termineid, 	<p>Matemaatikavilumusi kujundatakse nii kirjandulike (jutud, poeemid) kui ka teabetekstidega töö käigus kuulutused, kutsed, õnnitlused). Matemaatika pädevus on vaja vanasünade, kõnekäändude, kiirkõnade tajumisel, mõistatuste ära arvamisel, ristsõnade, reebuste lahendamisel. Arendavad mängud sõnadega tundides, huviringides, kooliolümpiaadidel ja kodus kujundavad matemaatilist pädevust. Lapsed õpivad esitama õppeülesannete tulemusierinevates vormides: skeemina, klasterina, tabelina, diagrammina, lihtsama plaanina.</p> <p>Üldandmed vene keelest. Sõnaraamat kui teatmeteose liik. Tutvus sõnaraamatute liikidega. Orienteerumine sõnaraamatutes.</p> <p>Graafika. Foneetika. Ortoeepia.</p>

	<p>sümboleid, märke erinevate ortograafiaülesannete täitmisel.</p> <p>2) Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda.</p>	<p>-Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. - Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tähtede <i>e, ё, ю, я</i> funktsioonid. • Rõhk. <p>Leksikoloogia ja fraseoloogia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leksika ehk keele sõnavara. • Sõna kui keeleühik. • Leksikaalne tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. • Sünonüümid. Antonüümid. • Sõnaraamatud: Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik. <p>Morfoloogia.</p> <p>Nimisõna. -Nimisõnade ainsus ja mitmus, ainult ainsuses/mitmuses kasutatavad nimisõnad. - nimisõnade käänamine. - vene keele käänded.</p> <p>Omadussõna Omadussõna arv, kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga arvus ja käänes.</p> <p>Tegusõna</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Olevikus ja tulevikus tegusõnade ainsus ja mitmus, tegusõnade pööramine.</u> • <u>Minevikus tegusõnade ainsus ja mitmus, tegusõna sugu.</u> <p>Süntaks. -Lause kui süntaksi üksus.</p> <p>Lause -Lause kui süntaksi põhiüksus ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused.</p> <p>Tekst</p>
--	--	--

		<p>-Tekst kui kommunikatsiooniüksus. - Teksti plaan. Lõik. -Orienteerumine õpikus (vastakleheküljel, sisukorras, tingmärkides).</p> <p>Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon. - Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis (rõhutat täishäälikud, paarilised kaashäälikud, hääldamatud kaashäälikud, paarilised kaashäälikud).</p>
<p>Digipädevus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oskus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; • Teabe otsing ja leidmine digivahendite abil (õpetaja juhendamisel). • osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel (õpetaja abil); • kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid õpetaja juhendamisel); • esmased oskused suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; • esmased oskused olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; • digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus järgimine; • Virtuaalkeskonna Miksike ja teiste internetressurside kasutamisoskuste arendamine 	<p>Üldandmed vene keelest Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. Orienteerimine e-sõnaraamatutes.</p> <p>Graafika. Foneetika. Ortoepia. -Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutat täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata -Tähtede <i>e, ё, ю, я</i> funktsioonid -Rõhk.</p> <p>Leksika ja fraseoloogia. -Sõna kui keele ühik. Leksikaalne tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. - Leksika ehk keele sõnavara. - Sünonüümid. Antonüümid - Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik.</p> <p>Morfologia. Nimisõna - Nimisõnade ainsus ja mitmus. Ainul ainsuses/mitmuses kasutatavad nimisõnad.</p>

	<p>kirjanduslikute teoste otsimiseks ja lugemiseks, õppefilmide vaatamiseks; lihtsamate arvutiprogrammide nii koolis kui ka kodus kasutatavate tehniliste vahendite kasutamisoskuste arendamine (arvuti, projektor, teler, DVD-mängija).</p> <p>I kooliastme lõpetaja:</p> <p>1) Oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning nii koolis kui ka kodus kasutatavaid tehnilisi seadmeid.</p>	<p>- Nimisõnade käänamine. - Vene keele käänded.</p> <p>Omadussõna. - Omadussõna sugu, arv. Omadussõna ühildumine nimisõnaga käändes ja arvus.</p> <p>Tegusõna. • <u>Olevikus ja tulevikus tegusõnade pööramine.</u> Minevikus tegusõnade <u>ainsus ja mitmus, tegusõna sugu.</u></p> <p>Süntaks. Lause. Lause kui süntaksi üksus. Lause Lause kui süntaksi põhiüksus. ja minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused.</p> <p>Tekst. - Lihtsamate testide täitmine arvutil. - Tekstide, õppefilmide otsing internetist. - Õppekeskkonna Miksike kasutamine. - Lihtsamate õppeprogrammide kasutamine. - Õppekeskkonnas Miksike kirjanduse viktoriinide küsimustele vastamine.</p> <p>Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon. - Miksike ja teiste keskkondade keskkonna trenazooride kasutamine ortograafia oskuste arendamisel.</p>
<p>Ettevõtlikkuspädevus</p>	<p>• Projektses tegevuses osalemise oskuse arendamine. Oskuste arendamine:</p> <ol style="list-style-type: none"> näha probleeme; esitada hüpoteesi; esitada küsimusi; määrata teemat, püstitada ja täita eesmärgid; täiendada ja kasutada keele teadmisi 	<p>Oskusi kujundatakse õpetaja juhendamisel õppeaasta jooksul ainetemate alusel.</p> <p>Probleem-arendavad tunnid. Tunnid-uuringud.</p> <p>Lapsel on palju kergem ja huvitavam õppida teemat iseseisvalt kui kasutada valmisreegleid. Vaatlemine ja uurimine on kasulikud</p>

	<p>erinevatest aliikatest;</p> <p>g) korraldada koostööd;</p> <p>h) teha analüüsi ja sünteesi;</p> <p>i) leida seoseid</p> <p>j) esitada arutlusi;</p> <p>k) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid eakohaseid ülesandeid lahendades.;</p> <p>l) teha kokkuvõtteid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktiivsuse ja algatusvõime arendamine <p>I kooliastme lõpetaja:</p> <p>Oskab võrrelda esemeid ja nähtusi, leida sarnasusi ja erinevusi, rühmitada nähtusi kindla tuunuste alusel; lugeda lihtsat plaani, tabelit, diagrammi.</p> <p>Arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades.</p>	<p>tunnetustegevuse aktiveerijad. Uuringud on iseloomult loomingulised, õpetavad õpilasi olema isesevad, kujundavad oskusi materjali valida ja gruppeerida, teha järeldusi. Vaatlemise ja uurimise tulemusi lapsed õpivad esitama erinevaid vorme kasutades: skeem, klaster, tabel, diagramm, lihtne plaan, esitlus. Ettevalmistus nende lugemiseks toimub õpikute, töövihikute, näitlikute tabelite, esitluste abil.</p>
--	--	---

Õppeaine „Vene keel” lõiming teiste ainevaldkondadega 3. klasis

Õppeaine „Vene keel” lõimingu kirjeldus on esitatud üldosas „Õppeaine lõiming teiste ainevaldkondadega”.

Ainevaldkonnad									Õppesisu
Võõrkeeled: 1. Eesti keel 2. Inglise keel		Matemaatika	Loodusteaduse ained: Loodusõpetus	Sotsiaalsed ained: Inimeseõpetus	Kunsti-esteetilised ained 1. Muusika 2. Kunst		Tehnoloogia tsükli ained: Tööõpetus	Kehaline kasvatus	Vene keel 3. klass
+	+			+				+	1. Üldandmed vene keeles • Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend.
		+							• Sõnastik kui teatmekirjanduse liik.
+	+	+						+	2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia. • Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata.
		+	+	+	+	+	+	+	• Rõhk. Sõnarõhu rasked juhud.
				+					• Intonatsioon ja loogiline rõhu.
+	+	+	+	+	+	+	+	+	3. Leksikoloogia ja fraseoloogia • Leksika ehk keele sõnavara.
		+	+	+	+	+	+	+	• Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. Sõna otsene ja ülekantud tähendus.
		+	+	+	+	+	+	+	• Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid.
			+	+	+	+	+	+	• Fraseologismid. Vanasõnad, kõnekäänud.
		+	+	+	+	+	+	+	• Sõnaraamatud: Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik.
+	+		+	+	+	+	+	+	4. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus. • Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur, eesliide, suffiks, muutelõpp. Samatüvelised sõnad. Sõnatüvi. Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid.
+	+							+	5. Morfoloogia Sõnaliigid, üldiseloostus.
			+	+	+	+	+	+	• Nimisõna Nimisõna üldiseloostus. Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. Nimisõnade sugu.

		+							Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnad, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis.
		+							Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem.
									Nimisõnade põhilised süntaktilised funktsioonid lauses ja sõnaühendis.
		+	+	+	+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Omadussõna Omadussõna üldisloomustus. Omadussõna sugu, arv ning kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes.
									Esmased teadmised omadussõna täis- ja lühivormide kohta.
									Omadussõnade põhilised süntaktilised funktsioonid lauses ja sõnaühendis.
				+				+	<ul style="list-style-type: none"> • Asesõna Asesõna üldisloomustus. Asesõna sõnaliikide süsteemis. Isikulised asesõnad kui sidususvahendid lauses ja tekstis.
			+	+	+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Tegusõna Tegusõna üldisloomustus. Tegevusnimi (infinitiiv) ja tegusõna isikulised vormid.
		+		+					Tegusõna ajavormid. Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus. Tegusõnade pööramine minevikus.
									Tegusõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.
+	+	+	+	+	+	+	+	+	6. Süntaks Sõnaühend ja lause kui süntaktiline ühik.
				+	+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Sõnaühend Sõnaühendi põhisõna ja laiend.
		+		+	+	+	+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Lause Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus Lause põhitunnused.
									Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi.
									Liht- ja laiendatud laused.
									Lause kõrvalliikmed: täiend, sihitis, määrus.
									Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid.
									Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid.
+	+	+	+	+	+	+	+	+	7. Tekst <ul style="list-style-type: none"> • Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus.
		+							<ul style="list-style-type: none"> • Pealkiri, põhiidee, teksti plaan. Lõik.

+	+		+	+	+	+	+	+	Kirjanduslik lugemine • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend.
				+					• Tekstide otsimine internetist.
+	+		+	+	+	+	+	+	Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid:
+	+			+	+	+	+	+	Kirjandusliku lugemise temaatika (3. klassis): • Minu perekond. Mina ja mu pereliikmed
+	+			+	+	+	+	+	• Otsi sõpra ja hoia teda
+	+	+		+	+	+	+	+	• Õppida on alati kasulik.
+	+		+	+	+	+	+	+	• Aastaajad.
			+		+	+	+	+	• Loodusimedest fantastikani..
				+	+	+	+	+	• Headusest, mis võidab kurjuse. • Aususest ja õiglusest.
				+	+	+	+	+	• Tõsiselt ja naljaga pooleks.
+	+	+	+	+	+	+	+	+	8. Õigekiri: Ortograafia ja interpunktsioon • Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis.
									• ъ ja ъ kasutamine.
									• Täishäälikute õigekiri tähtede ж, ч, ш, щ ja ц järel.
									• ne õigekiri tegusõnadega.
									• Eessõnade õigekiri.
									• Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.

3. Labivate temade käsitus 3. klassis

Läbivate temade kirjeldus on esitatud kooli ainekava üldosas „Läbivad temad“

Läbivad temad								Õppesisu
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Keskkond ja jätkusuutlik areng	Kodanikujalgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogia ja innovatsioon	Tervis ja turvalisus	Väärtused ja kõlblus	Vene keel 3. klass
+			+	+			+	1. Üldandmed vene keelest <ul style="list-style-type: none"> • Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend. • Sõnastik kui teatmekirjanduse liik
+								2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia. <ul style="list-style-type: none"> • Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata. • Rõhk. Sõnarõhu rasked juhud. • Intonatsioon ja loogiline rõhk.
+	+	+	+		+	+	+	3. Leksikoloogia ja fraseoloogia. <ul style="list-style-type: none"> • Leksika ehk keele sõnavara. • Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. Sõna otsene ja ülekantud tähendus. • Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. • Fraseologismid. Vanasõnad, kõnekäänud. • Sõnaraanmatud:
+				+				4. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus. Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp. Samatüvelised sõnad. Sõnatüvi. Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid.
+								5. Morfoloogia. Sõnaliigid, üldiseloostus. Nimisõna. Nimisõna üldiseloostus. Üld- ja pärisnimed. Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnad, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis Nimisõnade käänamine. Vene keele käänete süsteem. Nimisõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.

								<p>Omadussõna Omadussõna üldiseloostus. Omadussõna sugu, arv ning kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes.</p> <p>Esmased teadmised omadussõna täis- ja lühivormide kohta.</p> <p>Omadussõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asesõna Asesõna üldiseloostus. Asesõna sõnaliikide süsteemis. Isikulised asesõnad kui sidususvahendid lauses ja tekstis. • Tegusõna Tegusõna üldiseloostus. Tegevusnimi (infinitiiv) ja tegusõna isikulised vormid Tegusõna ajavormid. Tegusõnade pööramine olevikus ja tulevikus. Tegusõnade pööramine minevikus. Tegusõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses.
+	+	+	+	+		+	+	<p>6. Süntaks Sõnaühend kui süntaktiline ühik.</p> <p>Sõnaühend Sõnaühendi põhisõna ja laiend.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lause Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. Liht- ja laiendatud laused. Lause kõrvalliikmed: täiend, sihitis, määrus Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. Lauseliigid tundevarvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid.
+	+	+	+	+	+	+	+	<p>7. Tekst</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus. • Pealkiri, põhiidee, teksti plaan. Lõik. <p>Kirjanduslik lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend. • Tekstide otsimine internetist. <p>Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid:</p>
		+				+	+	<p>Kirjandusliku lugemise temaatika (3. klassis):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minu perekond. Mina ja mu pereliikmed.
		+				+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Otsi sõpra ja hoia teda.
+		+				+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Õppida on alati kasulik.
	+					+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Aastaajad.
	+					+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Loodusimedest fantastikani.
	+	+					+	<ul style="list-style-type: none"> • Headusest, mis võidab kurjuse. Aususest ja õiglusest.
						+	+	<ul style="list-style-type: none"> • Tõsiselt ja naljaga pooleks..
+				+	+			<p>8. Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. • Tähtede ъ ja ъ kasutamine. • Täishäälikute õigekiri tähtede ж, ч, ш, щ ja ц järel. • ne õigekiri tegusõnadega. • Eessõnade õigekiri. • Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus.

4. Õppe- ja kasvatusesmärgid, õppesisu ja õpitulemused 3. klassis

Vene keel (210 tundi)

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Aine õppimise käigus õpilane:

- 1) väärtustab vene keelt kui rahvuskultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit erinevates tegevusvaldkondades;
- 2) tadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning oma identiteedi osana;
- 3) omandab põhiteadmised keelest ja saavutab õigekirjaoskuse, vene kirjakeele norme järgides;
- 4) arendab õpetaja abil keeleoskust kui eneseväljendus- ja suhtlusvahendit, arvestades väljakujunenud keelenorme, suhtlusolukorda ja -eesmärki;
- 5) õpib õpetaja juhendamisel asjakohaselt kasutama erinevaid suhtluskanaleid ning leidma ja kasutama sihipäraselt medias ja internetis pakutavat teavet;
- 6) loeb ja kuulab mõtestatult vastavaid eale eri tüüpi tekste ning koostab elementaarseid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste suuliselt märksõnade, piltide, küsimuste ja plaani järgi;
- 7) õpib (õpetaja juhendamisel) mõtelda kriitiliselt, väljendama oma arvamust, põhjendama seda, toetudes suulistele ja kirjalikele tekstidele;
- 8) kasutab sõnastikke, (sh e-sõnastikke) teatmeteoseid õpikus ja interneti, et täiendada oma vene keele teadmisi.

Õpitulemused

3.klassi lõpetaja:

- 1) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid;
- 2) kirjeldab olukorda, eset, olendit;
- 3) jutustab endast, oma huvidest ning oma lähiümbruses toimunust;
- 4) loeb vastavaid eale tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning vastavuses vene kirjakeele hääldusnormidega;
- 5) jutustab teksti ümber (ka lühidalt) lihtsa plaani, süžeeplottide, märksõnade, küsimuste järgi;
- 6) määrab teksti ja audioteksti teema ja põhiidee;
- 7) loeb ja täidab ülesandeid vastavalt juhendile iseseisvalt; kasutab elementaarseid teadmisi foneetika, graafika, ortoepia, morfeemika, morfoloogia, süntaksi, ortograafia ja interpunktsiooni valdkondadest eri liiki õppeülesannete täitmisel;
- 8) kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;
- 9) eristab kuulmise põhjal häälikut, silpi, foneetilist sõna ja lauset;
- 10) kirjutab õpitud ortogramme ja punktogramme õigesti;
- 11) koostab ja kirjutab lihtsamaid kirjeldavaid ja jutustavaid arutluse elementidega tekste;
- 12) koostab ja kirjutab elementaarseid tekste arutlemise elementidega;

- 13) koostab tekste kirjalikus vormis (kuulutused, kutse, õnnesoov) ,näidise järgi või õpetaja juhendamisel;
- 14) saab aru eri liiki testidest, tabelist, diagrammist ja skeemist, juhendist, kaardist;
- 15) suudab leida asjakohast teavet erinevatest allikatest ja kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;
- 16) kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb neid paaris/rühmas.

Kuulamine

3. klassi lõpetaja:

- 1) oskab määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist, eristab täis- ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi ning kaashäälikuid;
- 2) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe;
- 3) määrab lause grammatilise põhja ning sõnade seose lauses;
- 4) määrab sõnaliigid;
- 5) liigitab lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklauseid) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlauseid) põhjal, eristab lausetüüpe intonatsiooni järgi;
- 6) eristab kõnevorme (dialoog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt);
- 7) eristab stiililt ja žanrilt erinevaid suulisi tekste;
- 8) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte, jätab meelde teksti sisu ning täidab õpetaja korraldusel tekstipõhiseid ülesandeid.

Rääkimine

3. klassi lõpetaja:

- 1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades, järgides vene ortoeepia reegleid;
- 2) teab peast vene tähestikku;
- 3) seletab sõna tähendust iseseisvalt ja sõnastike abil, oskab leida vastavat sünonüümi/antonüümi;
- 4) koostab ja hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid;
- 5) arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta;
- 6) koostab lihtsaid jutustavaid, kirjeldavaid ja ka arutlevaid tekste küsimuste, märksõnade ning lihtsa plaani abil;
- 7) kommenteerib õppeülesannete täitmist, kasutades arutlusalgoritmi; arutleb õppeülesannete täitmist rühmas/paaris;
- 8) jutustab ümber eri stiilis ja žanris tekste;
- 9) loeb peast luule- ja proosatekste.

Lugemine

3. klassi lõpetaja:

- 1) loeb tekste häälega silphaaval ja ladusalt;
- 2) täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid;
- 3) loeb iseseisvalt eri žanris tekste ning saab neist aru;
- 4) kasutab sihipäraselt raamatu tiitellehte ja viiteaparatuuri;
- 5) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- 6) teab nimetada lastekirjanikke.

Kirjutamine

3. klassi lõpetaja:

- 1) kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt;
- 2) vormistab grammatikaülesanded õigesti;
- 3) kirjutab etteütlemise järgi sõnu, lauseid ja lühemaid tekste õigesti;
- 4) kirjutab ümberjutustusi plaani ja märksõnade järgi;
- 5) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste ning vormistab need korrektselt;
- 6) oskab oma kirjalikke töid parandada.

Õppesisu 3. klassis

Vene keel (210 tundi)

1. Üldandmed vene keelest (4 tundi)

- Keele roll inimeste elus. Keel kui põhisuhtlusvahend. Suuline kõne ja kirjalik kõne, sisekõne, (kuulamine, rääkimine, lugemine, kirjutamine kui kõnetegevuse liigid. (1 tund)
- Kõnevormid: monoloog, dialoog. Kõnestiilid: argikeel ja kirjakeel. (1 tund)
- Argikeel, dialoog. Suhtlemiskultuur. (1 tund)
- Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. sõnastike tüübid. (1 tund)

Põhimõisted: keel, kõne, suuline kõne, kirjalik kõne, sisekõne, kõnevormid (monoloog, dialoog), jutukaaslased, vaidlemine, diskussioon, argikeel, kirjakeel, suhtlemine, kõnekultuur, suhlemiseesmärk, suulise ja kirjaliku kõne reeglid, repliik, sõnastike tüübid: vene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, morfeemide- ja sõnamoodustussõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnaraamat, ortograafiasõnastik, etümoloogiasõnastik, e-sõnastikud.

Õpilane:

- mõistab keele tähtsust inimeste vahelise kontaktileidmise vahendina, inimeste vahel suhtlusvahendina;
- eristab kõnevorme: dialoog, monoloog;
- omandab kahekõne pidamise vilumusi; osaleb kahekõnes arutlemisel; hindab jutukaaslaste kõnet; koostab kahekõnega teksti;
- eristab dialoogi vaidlusest;
- leiab vajalikku teavet õpikust, teatmikutest, sõnastutest, internetist); kasutab eakohaseid sõnaraamatuid;
- loeb ja saab aru pabeil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest;
- on ettekujutusi keeleliste sõnaraamatute tüüpidest: ene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, vene keele homonüümide sõnastik, fraseoloogiasõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnaraamat, ortograafiasõnastik, e-sõnastikud;
- jälgib kirjalikus ja suulises kõnes õpitud kirjakeele (ortograafia, interpunktsiooni, leksika, ortoepilisi, morfoloogia) norme;
- on ettekujutusi kõnestiilidest, määrab tekstide stiilid, koostab etteantud stiilis tekste.

Õpilane teab:

- valdkonna põhimõisteid;
- keele rolli inimese elus;
- et kõne on suuline, kirjalik, sisene; suulise ja kirjaliku kõne like;
- kõnevorme (dialog, monoloog);
- kõnestiile (argikeel, kirjakeel), kus antud stiili ja milliseid keelevahendeid kasutatakse;
- et kahekõne on argikeele vorm;
- dialoogi pidamise põhinõudeid;
- dialoogiteksti tunnusi, dialoogi moodustamise reegleid;
- suulise ja kirjalikukõne reegleid;
- käitumsreegleid diskussioonis, vaidluses osalemisel;
- sõnaraamatute tüüpe: vene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, fraseoloogiasõnastik, morfeemide ja sõnamoodustussõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnaraamat, etümoloogiasõnastik, grammatikasõnastik, ortograafiasõnastik;

Õpilane oskab:

- tajuma suulist ja kirjalikku kõnet, mõista sõnade sisu;
- kuulata ja saada kahekõnest aru;
- orienteerida kõe- ja suhtussituatsioonides (kellega räägin, kellele räägin, millises olukorras);

- püstitada kommunikatiivseid eesmärke (teavitada, teada saada, küsida, ergutada, nõustuda, keelduda, paluda, õnnitleda), tunda kõne eesmärki (milleks räägin);
- tunda normidele vastavat suhinimeste kõnet;
- vormistada dialoogi õigesti (kirjas);
- lugeda ja täida ülesandeid iseseisvalt;
- vormistada õppeülesandeid õigesti;
- kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda neid rühmas/paaris;
- parandada oma kirjalikke töid;
- loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt.

2. Graafika. Foneetika. Ortoeepia. (6 tundi)

- Tähed ja häälikud. Häälikute mõtte eristav funktsioon. Rõhk. Sõna häälikuanalüüs. (1 tund)
- Tähtede *e, ë, ю, я* häälikutähendus (1 tund)
- Sõna ja silp (0,5 tundi)
- Vene keele täishäälikute süsteem: paaris ja paaritud, palataliseeritud ja palataliseerimata. Palatalisatsiooni märgistamise viisid kirjas: *e, ë, ю, я, u, в*. (1 tund)
- Vene keele täishäälikute süsteem: paaris ja paaritud, helitud ja helimata, palataliseeritud ja palataliseerimata. Sisihäälikud, nende iselooming. Tähe ja hääliku suhe (0,5 tundi).
- Vene keele kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud. Hääliku ja tähe suhe. Sõnarõhu rasked juhud. Intonatsioon ja loogiline rõhk (0,5 tundi);
- Vene keele täishäälikute süsteem: paaris ja paaritud, helitud ja helimata. Hääliku ja tähe suhe. (0,5 tundi)
- Tähestik. Sõnastikud ja nende kasutamine. (1 tund)

Põhimõisted: häälik, täht, tähestik; täishäälik – rõhuline ja rõhutu; kaashäälik – palataliseeritud, palataliseerimata, heline ja helitu, paariline ja paaritu; alati palataliseerimata kaashäälik, alati palataliseeritud kaashäälik; sisihäälikud, joteeritud täishäälikud (märgistavad kaks häälikut), sõna, silp, sõnarõhk, intonatsioon, foneetiline transkriptsioon, foneetiline analüüs, ortoeepia sõnastik.

Õpilane teab:

- ja mõistab hääliku ja tähe suhet ortograafiateadmise põhina; korrektselt kõlava kõne esteetilist tähtsust.
- mille poolest erinevad häälikud ja tähed;
- kaas- ja täishäälikute tunnuse; mille poolest erinevad kaas- ja täishäälikud;
- ja mõistab häälikute mõtte- ja sõnavormistava rolli;
- ja nimetab täis- ja kaashäälikuid; palataliseeritud ja palataliseerimata, helilised ja helitud kaashäälikud; palataliseeritu ja palataliseerimata, paarilised ja paaritud, ; alati palataliseerimata/palataliseeritud; sisihäälikud;
- täis- ja kaashäälikute-tähtede arvu vene keeles;

- palatalisatsiooni märgistamise viise kirjas;
- ja nimetab täishäälikuid, mis märgistavad kaashääliku palataliseerimist;
- ja nimetab täishäälikuid, mis märgistavad 1 või 2 häälikut;
- tähtede E, Ё, Ю, Я funktsiooni;
- ja nimetab tähti, mis ei märgista häälikuid;
- tähtede Ъ ja Ь funktsioonid;
- vene tähestikku, tähtede nimetusi, tähtede arvu;
- vene foneetilise transkriptsioonireegleid; правила
- häälikuanalüüsi korda.

Õpilane oskab:

- hääldada õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades, vene ortoepiareegleid järgides;
- eristada kuulmise põhjal häälikut, silpi, sõna;
- määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist, eristab täis- ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi ning kaashäälikuid;
- eristada joteeritud täishäälikute häälikukoostist;
- määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe;
- märgistada häälikuid tähtede abil;
- eristada, võrrelda häälikuid ja tähti;
- märgistada kaashäälikute palatalisatsiooni tähtede И, Е, Ё, Ю, Я, Ъ abil;
- kirjutada sõnade, mille kirjutamine on hääldusega sarnane/erinev transkriptsiooni, vene foneetilise transkribeerimisreegleid;
- kirjutada transkriptsiooni alusel sõnu vene ortograafiareegleid järgides;
- teha häälianalüüsi, suhestada sõna häälikute ja tähtede arvu; määrata hääldamise vastavust/mittevastavust kirjutamisele;
- panna sõnu tähestikjärjestusse;
- kasutada tähestikku praktiliselt erinevates olukordades (raamatukogus, nimekirjade koostamine, kataloog);
- vormistada õppeülesandeid õigesti;
- kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda neid rühmas/paaris;
- parandada oma kirjalikke töid;
- lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt;
- leida vajalikku teavet erinevatest allikatest, kasutada eale vastavaid ortoepia sõnaraamatuid.

3. Leksikoloogia ja fraseoloogia (6 tundi)

- Leksika ehk keele sõnavara. Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad. Tutvus seletus- ja etümoloogia sõnaraamatutega. (1 tund)
- Sõna otsene ja ülekantud tähendus. Homonüümid. Vene keele seletussõnastik. (1 tund)
- Sünonüümid. Vene keele sünonüümide sõnastik.. (1 tund)

- Antonüümid. Vene keele antonüümide sõnastik. (1 tund)
- Fraseologismid. Vene keele fraseologismide sõnastik. (1 tund)
- Vanasõnad, kõnekäänud. Vene keele vanasõnade ja kõnekäändude sõnastik. (1 tund)

Põhimõisted: leksika, sõna leksikaalne tähendus, seletamine, ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad, sõna otsene ja ülekantud tähendus, sünonüümid, antonüümid, homonüümidfraseologismid, vanasõnad, kõnekäänud, seletussõnastik, fraseoloogiasõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, etümoloogiasõnastik, vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnastikud, online sõnastik.

Õpilane teab:

- põhimõisteid: leksika, leksikaalne tähendus, seletamine, ühe- ja mitmetähenduslikud sõnad, sõna otsene ja ülekantud tähendus, homonüümid, sünonüümid, antonüümid, fraseologismid, vanasõna, kõnekäänud.
- õpitud fraseologisme, vanasõnu, kõnekääne.

Õpilane oskab :

- võrrelda sõna ja seele tähendust;
- seletada sõnade, fraseologismide, vanasõnade ja kõnekäändude (ainekava raames) leksikaalset tähendust iseseisvalt ja sõnaraamatu abil;
- määrata ja seletada sõna ühetähenduslikkust (ainekava raames);
- eristada sõna otsest ja ülekantud tähendust;
- eristada homonüüme (lihtsad juhud: соль 1 - соль 2, овсянка 1 – овсянка 2, ключ 1 – ключ 2 - ключ 3, коса 1 – коса 2 – коса 3, кран 1 – кран 2, очки 1 – очки 2, иглолка 1 – иглолка 2 jne);
- eristada mõisteid „sõna otsene tähendus” „sõna õlekantud tähendus” ja „homonüümid”;
- valida sünonüüme, antonüüme teiste sõnade reast;
- rühmitada sünonüüme tähenduse alusel;
- eristada termineid *sünonüüm* ja *antonüüm*; valida ühe sõna sünonüüme ja antonüüme;
- rühmitada vanasõnu ja kõnekäände teemade alusel;
- valida vanasõnu teksti juurde;
- leida tekstist sünonüümeme, antonüüme, homonüüme, otsese- ja ülekantud tähendusega sõnu, ühe- ja mitmetähenduslikuid sõnu, fraseologisme, vanasõnu ja kõnekäände; määrata antud sõnade tähendust konteksti abil;
- valida sõnu, arvestades nende kommunikatiivset eesmärki;
- tuua sünonüümide, homonüümide, antonüümide, ühe- ja mitmetähenduslikute, otsese- ja ülekantud tähendusega sõnade, fraseologismide, vanasõnade ja kõnekäändude näiteidnäiteid; valida sünonüüme ja antonüüme sõnadele ja fraseologismile iseseisvalt;
- kasutada õpitud sünonüüme, antonüüme, homonüüme, ühe- ja mitmetähenduslikute, otsese- ja ülekantud tähendusega sõnu, fraseologisme, vanasõnu ja kõnekäände õigesti;

- koostada väiksemaid tematilisi sõnastikke;
- kasutada mitmetähenduslike sõnu, sünonüüme, antonüüme, homonüüme lausete moodustamisel;
- koostada teksti ja kirjutada kirjandit vanasõna, kõnekäane teemal; määrata teksti teemet ja põhiideed;
- töötada eri tüüpi sõnaraamatutega: vene keele seletussõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik, fraseoloogiasõnastik (õpetaja juhendamisel), vanasõnade ja kõnekäändude seletussõnaraamat, etimoloogiasõnastik, ortograafiasõnastik; mõista oma sõnavara laiendamise vajadust;
- lugeda ja täida ülesandeid iseseisvalt;
- vormistada õppeülesandeid õigesti;
- kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda neid rühmas/paaris;
- parandada oma kirjalikke töid;
- lugeda tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt.

4. Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus (15 tund)

- Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur. Samatüvelised sõnad. Kaashäälikute vaheldus sõna juures. Rasked sõnad. (3 tundi)
- Sõnamuutemorfeemid. Morfeemide liigid: juur. Samatüvelised sõnad. Kaashäälikute vaheldus sõna juures. Rasked sõnad. (3 tundi).
- Sõnamuutemorfeemid. Morfeemide liigid: muutelõpp. Sõna tüvi. (2 tundi)
- Sõnamoodustusmorfeemid. Morfeemide liigid: eesliide, sufiks. Sõnamoodustusviisid. Sõnamoodustussõnastik. (1 tund); Täis- ja kaashäälikud eesliidetes: *до-, no-, нод- (нодо-), про-, от- (ото-), о-, за-, на-, над-; об- (обо-), над-, под-; с- (со-), в- (во-), вы-, пере- jne.* Eessõnad: *в, во, с, о, об, от, за, на, над, но, под, про.* Eessõnad ja eesliide. (3 tundi)
- Sõnamoodustusmorfeemid. Morfeemide liigid: sufiks. Sufiksides tähendus. Sõnaliikide muutmine sufiksides *к-, -б-, -ость- (-еть-), -н- jne* abil; Sõnad mitmete sufiksides (4 tundi);
- Sõna morfeemanalüüs (2 tundi).

Põhimõisted: samatüvelised sõnad, sõnavorm, täishäälikute vaheldumine; morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks; sufiksides ja eesliidetes tähendus; uute sõnade moodustamine, sõna morfeemanalüüs, sõnaskeem, sõnamoodustussõnastik.

Õpilane teab:

- valdkonna põhimõisteid: tüvi, samatüvelised sõnad, muutelõpp, sõnavorm, muutelõpp, sõnapõhi, eesliide, sufiks, sõnavorm, sõnapõhi, eesliide, sõna kostis;
- teab morfeeme; juur, muutelõpp, eesliide, sufiks, sõnatüvi;
- sõnatüve, eesliite, sufiksi, muutelõpu leidmise viise;
- samatüveliste sõnade tunnuseid;

- mõistab ja nimetab, mis sõnast on moodustatud sõna;
- kaashäälikute $\kappa//\chi$, $\chi//\psi$, $\Gamma//\mathcal{J}/\mathcal{Z}$, $\mathcal{D}/\mathcal{J}/\mathcal{J}\mathcal{D}$ jne vaheldumine sõnajuures;
- muutuva sõnaosa, mis seostab sõnu lauses ja sõnaühendis;
- suudab seletada, mis ona sõnavorm ja samatüvelised sõnad;
- mõistab muutelõpu ja eessõnade rolli sõnaühendis ja lauses;
- milliseid sõnaliike on vaja uute sõnade moodustamiseks; kuidas moodustuvad sõnad;
- eesliidete ja sufiksides mõtetähendus;
- nimisõnade ($-\kappa-$, $-\text{uk}-$, $-\text{чuk}-$ jne), omadussõnade ($-\text{H}-$, $-\text{ck}-$, $-\text{ov}-$ jne), tegusõnade ($-\text{a}-$, $-\text{o}-$, $-\text{e}-$, $-\text{я}-$, $-\text{u}-$, $-\text{л}-$) põhilisi sufikseid; erinevate tähendusega sufikseid (augmentatiivne, pejoratiivne, hellitusliide jne); sufikseid, mis mimeteavad inimest ja tema tegevusala, naissugu, linna, riigielanikku; sufikseid, mis nimetavad loomapoegi;
- õpitud muutumatu eesliiteid;
- kuidas eristada eesliidet ja eessõna;
- mõistab ortograafiaülesande lahendamise viisi;
- täishääliku „nõrga” positsiooni sõnajuures, eesliites, sufiksis, muutelõpus määramise algoritmi ja selle kontrollimise viise;
- mida tähendab mõiste „morfeemanalüüs” ja selle tegemise viisi;
- vene keele sõnamoodustussõnaraamatuid.

Õpilane oskab:

- eristama ja mõrgistama sõnaosi ning leida seoseid sõna koostise, leksikaalse tähenduse ja sõna õigekirja vahel;
- leida sõnatüve sugulas- ja mittesugulassõnadest; leida ja moodustada sugulassõnu;
- leida ja valida sõnu vahelduvate kaashäälikutega sõnatüves, märgistada tüvesid vahelduvate kaashäälikutega sõnades;
- ühilduda sõnu lauses ja sõnaühendites, muutuda nende lõppe;
- muuta lause mõtet sõnade lõpu muutmise abil;
- eristada sõnamoodustusviise;
- eristada reast sõnu, mis on moodustatud prefiksaal, sufiksaal, prefiksaal-sufiksaal viisiga;
- moodustada uusi sõnu eesliidete ja sufiksides abil;
- nimetada õpitud eesliiteid ja tuua näiteid antud eesliidetega;
- võrrelda, leida sarnasusi ja erinevusi eesliidete ja eessõnade vahel;
- tunda eesliiteid ja eistada neid eessõnadest;
- kirjutada sõnu õpitud eesliidete ja eessõnedega õigesti; eristada sõnade hääldamist ja kirjutamkist, seletada ortogramme;
- nijmetada õpitud sufiksides rühmi ja tuua näiteid õpitud sufiksiga;
- kirjutada sõnu õpitud sufiksidesga õigesti, sh $-\text{ok}$, $-\text{ek}$, $-\text{uk}$, $-\text{ek}$ sisihäälikute järel ning ortogramme seletades;
- suhestada skeemi sõnaga;
- teha sõnakoostise analüüsi, teha erinevate sõnade morfeemanalüüsi;
- lugeda ja täida ülesandeid iseseisvalt;
- vormistada õppeülesandeid õigesti;

- kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda neid rühmas/paaris;
- parandada oma kirjalikke töid;
- lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt.
- leida vajalikku teavet erinevatest allikatest ja kasutada eakohaseid sõnakoostise seletavaid sõnaraamatuid.

5. Morfoloogia (65 tundi)

- Sõnaliigid, üldiseloostus (1 tund).

Põhimõisted: morfoloogia, sõnaliigid, sidesõna ja eessõna sõnaliikide süsteemis; üldiseloostus.

Õpilane teab:

- teemaga seotud põhimõisteid;
- sõnaliike: nimisõna, omadussõna, asesõna, tegusõna;
- nimisõna, omadussõna, asesõna, tegusõna üldtähendus;
- mis küsimustele vastab nimisõna, omadussõna, asesõna, tegusõna;
- kuidas määrata sõnaliike;
- eessõna, sidesõna;
- eessõna, sidesõna rolli lauses.

Õpilane oskab:

- nimetada erinevaid sõnaliike;
- tuua erinevate sõnaliikide näiteid;
- lugeda ja täita ülesandeid iseseisvalt vastavalt juhendile;
- mõista sõna üldtähendust;
- mõista sõnade kuuluvust sõnaliikidele;
- täita ülesandeid, millises tuleb valikuliselt lugeda nimisõnu, asesõnu, omadussõnu, tegusõnu, eessõnu ja sidesõnu;
- leida üleliigset sõna nimisõnade, omadussõnade, tegusõnade reast;
- rühmitada sõnu üldtähenduse ja küsimuse alusel;
- leida tekstist erinevaid sõnaliike;
- valida 2-3 sünonüümi, antonüümi pakutud sõnaliikidele iseseisvalt ja sõnaraamatuid kasutades;
- lugeda ja täida ülesandeid iseseisvalt;
- vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti;
- kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda neid rühmas/paaris;
- parandada oma kirjalikke töid;
- lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt.

- leida vajalikku teavet erinevatest allikatest ja kasutada eakohaseid sõnakoostise seletavaid sõnaraamatuid.

Nimisõna (25 tundi)

- Nimisõna üldiseloostus. Üld- ja pärisnimed. (1 tund)
- Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad. (1 tund)
- Nimisõnade sugu. (2 tundi)
- Nimisõnade ainsus ja mitmus. Nimisõnad, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis. (2 tundi)
- Nimisõnade käänamine. (2 tundi)
- Vene keele käänete süsteem. (5 tundi)
- Nimisõnade käändelõpud ainsuses ja mitmuses. (10 tundi)
- Nimisõna põhilised süntakstilised funktsioonid lauses ja sõnaühendis. (1 tund)
- Nimisõnade morfoloogiline analüüs. (1 tund)

Põhimõisted: nimisõna, sõnaliik, nimisõna grammatilised tunnused, nimisõna püsivad ja muutuvad tunnused, üld- ja pärisnimed, elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad, muutumata nimisõnad, nimisõnade sugu (nais, mees, kesk), nimisõnade käänamine (именительный, родительный, дательный, винительный, творительный, предложный), nimisõnade ainsus, mitmus, tugisõnad, nominatiiv, järgkäänded, käänama, käändelõpud, rõhuline ja rõhutu sõnalõpp, süntaktiline roll lauses (lause pealiige – alus, kõrvalliige – täiend, määrus), nimisõna morfoloogiline analüüs.

Õpilane teab:

- põhimõisteid „Nimisõna” teemal;
- nimisõnade grammatilisi tunnusi: eseme (kes/ mis see on?), Üld- ja pärisnimed, Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad, nimisõnade sugu (nais-, mees-, kesk-), ainsus, mitmus, käändkond;
- nimisõna püsivaid: Üld- ja pärisnimed, Elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnad; sugu, kääne) ja muutuvaid: (arv, kääne) tunnusi;
- mida tähendavad üld- ja pärisnimed;
- pärisnimede kirjutamisreegleid;
- elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnu;
- nimisõnade sugu (nais-, mees-, kesk-);
- nimisõnade soolõpud;
- kuidas määrata nimisõnade sugu, mis esinevad nominatiivis, järgkäändes;
- miks on vaja osata määrata nimisõnade sugu;
- et nimisõnad esinevad ainsuses ja mitmuses, sõnalõpp on ainsuse või mitmuse näitaja;
- mõistab erinevust nimisõnade ja nimisõnade, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis vahel;
- nimisõnu, mis ei esine ainsuses või mitmuses;

- nimisõnade käänamise tunnusi; 1, 2, ja 3 käände lõpusüsteemi;
- mõistab, et nimisõna nimetav on nominatiiv;
- nimisõna nominatiivis ja järgkäändes ning ainsuse ja mitmuse vormis käände määramise algoritmi;
- tähe B sisihäälikute järel ja sõnalõpus kasutusreegleid (nimisõnades, mis esinevad 3 käändes);
- mõistab, kuidas käänatakse nimisõna;
- käänete nimetused ja küsimusi, eessõnade käändega kasutamist;
- tunneb erinevusi käänete vahel;
- nimisõna, mis esineb ainsuses ja mitmuses 1, 2, 3 käändes käändelõppe;
- täishäälikute *e-u*, *a-o* valiku viise käändelõpus;
- süntaktilist rolli lauses nominatiivis (lause pealiige – alus, kõrvalliige – täiend, määrus);
- mõistab erinevusi pea- ja kõrvalliige vahel;
- nimisõna morfoloogiaanalüüsi tegemise korda skeemi toel;
- nimisõnade kasutusnorme kirjas ja suuliselt.

Õpilane oskab:

- nimetada nimisõnade grammatilisi tunnusi;
- leida nimisõnu erinevates käändes teiste sõnaliikide hulgast ning tekstist;
- täita ülesandeid, millises tuleb valikuselt lugeda nimisõnu;
- leida üleliigset sõna teiste nimisõnade reast;
- tuua elusolendeid ning elutuid esemeid ja nähtusi märkivad nimisõnade näiteid;
- kirjutada pärisimesid õigesti;
- rühmitada nimisõnu soo, arvu, käände ja teiste grammatiliste tunnuste alusel;
- määrata nimisõna sugu küsimuste ja asesõnade abil, ühilduda nimisõna teiste sõnadega;
- kirjutada B sisihäälikute järel ja sõnalõpus;
- eristada nimisõnu, mis esinevad ainsuses, mitmuses, moodustada mitmuse vormi ainsusest ja vastupidi;
- määrata nimisõnu arvu; nimetada nimisõnu, mis esinevad ainult ainsuse või mitmuse vormis;
- määrata käändetüüpi nominatiivis soo ja muutelõpu alusel;
- määrata nimisõnade, mis esinevad mitmuse vormis või järgkäändes käändetüüpi nominatiivi toel;
- kirjutada 3 käändes nimisõnu B sisihäälikute järel ja sõnalõpus;
- leida vigu nimisõnade käänevormides;
- suhestada käänet ja käändeküsimusi, eessõnu;
- tegutseda järjekindlalt käände määramisel;
- esitada kõsimusi nimisõnale õigesti, maarata nimisõna käänet küsimuse ja eesõna alusel;
- käänata pakutud nimisõna;
- käänata nimisõnu ja märgistada käändelõppe;
- tegutseda järjekindlalt, et nimisõna määrata rõhutu lõpu;
- jätta meelde neid sõnalõppe, mille kirjutamisel saab teha vigu;
- määrata rõhutu sõnalõpu igas konkreetsetes sõnas;

- kirjutada ainsuses ja mitmuses 1, 2, 3 käändes nimisõnade rõhutuid lõppe õigesti; kontrollida sõnalõppu kirjautamist algoritmi järgi;
- kirjutada nimisõnade raskemaid variante (mitmuses ja omastavas käänes) õigesti (*апельсинов, бананов, помидоров, носков, чулок, килограммов, граммов*);
- määrata nimisõna rolli lauses;
- teha nimisõna morfoloogilist analüüsi skeemi toel;
- kasutada erinevaid nimisõnu kirjas ja suuliselt õigesti;
- valida 2-3 sünonüümi, antonüümi pakutud nimisõnadele iseseisvalt ja sõnaraamatu abil; leida tekstist otseses või ülekantud tähendusega nimisõnu;
- lugeda ja täida ülesandeid iseseisvalt;
- vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti;
- kommenteerida õppeülesannete täitmist ja arutleda neid rühmas/paaris;
- lugeda tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt.
- leida vajalikku teavet erinevatest allikatest ja kasutada eakohaseid sõnakoostise seletavaid sõnaraamatuid;
- parandada oma kirjalikke töid.

Omadussõna (15 tundi)

- Omadussõna üldiseloostus. Omadussõnad – sünonüümid, antonüümid. Omadussõna põhilised süntaktilised funktsioonid sõnaühendis ja lauses. (1 tund)
- Omadussõna sugu. Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis. (2 tundi)
- Omadussõna arv. Omadussõna ühildumine nimisõnaga arvus. (2 tundi)
- Omadussõna kääne. Omadussõna ühildumine nimisõnaga käändes. (2 tundi)
- Omadussõna ühildumine nimisõnaga soovormis, arvus ja käändes. Omadussõna morfoloogiline analüüs. (1 tund)
- Nais-, mees-, ja kesksoo omadussõna käändelõpud ainsuse vormis. (2 tundi)
- Naissoost omadussõna käändelõpud ainsuse vormis (2 tundi)
- omadussõna käändelõpud mitmuse vormis. (2 tundi)
- Esmased teadmised omadussõna täis- ja lühivormide kohta. (1 tund)
- Omadussõna. Omadussõna morfoloogiline analüüs. (1 tund)

Põhimõisted: omadussõna, sõnaliik, omadussõnad – sünonüümid/antonüümid;, nimisõna süntaktiline roll lauses (kõrvalliige – määrus), sõltuv sõna sõnaühendis, muutuvad tunnused (kääne, arv, sugu), ühildumine, sugu (nais, mees, kesksugu), arv – ainsus/ mitmus, kääne, rühuline ja rühutu sõnalõpp, omadussõna täis- ja lühivorm, possessiivne omadussõna, omadussõna morfoloogiline analüüs.

Õpilane teab:

- põhimõisteid „Omadussõna” teemal;
- omadussünadest kui sõnaliigest: omadussõnade leksikaalsest üldtähendusest, nende soost, arvust, lauses nimisõnast sõltuvusest;
- omadussõnade morfoloogilisi tunnusi: eseme (arv, sugu, kääne);
- omadussõnade rolli meie kõnes;
- omadussõnade ja nimisõnadest sõltuvust;
- mis kükimustele vastavad nais-, mees-, keskssoost omadussõnad;
- nais-, mees-, keskssoost omadussõnade sõnalõppe;
- mis küsimustele vastavad omadussõnad ainsuses ja mitmuses;
- mis on omadussõnade lõpud ainsuses ja mitmuse vormis;
- kuidas määrata omadussõna sugu, arvu, käänat;
- nais-, mees- ja keskssoo lõpud omadussõnade ainsuse ja mitmuse vormis;
- omadussõna rõhutu lõpu kirjutamise algoritm;
- mõistab, et meessoost omadussõna nimetavas käändes on nominatiiv;
- omadussõna morfoloogiaanalüüsi tegemise korda skeemi toel;
- omadussõnade kasutusnorme kõnes.
- tunneb mõisteid *omasdussõnad antonüümid ja sünonüümid*.

Õpilane oskab:

- tuua omadussõnade näiteid;
- leida üleliigset sõna teiste nimisõnade reast;
- leida tekstist, lausest omadussõnu erinevas käändes teiste sõnaliikide hulgast;
- leida lausest nimisõna ja temasse kuuluva omadussõna;
- esitada küsimusi omadussõnale; seostada nimisõnu omadussõnadega;
- määrata, mis nimisõnale kuulub omadussõna;
- muuta omadussõnade arvu ja sugu;
- kirjutada omadussõnade soolõppe õigesti;
- määrata omadussõnade sugu (ainsuses), arvu, käänat, toetades nimisõnadega seosele ning nende grammatiliste tunnuste teadmistele; suudab seletada tegevuste järjekorda omadussõna soo, arvu ja käände määramisel;
- käänata nais-, mees- ja keskssoost omadussõnu ja omadussõnaga seotuid nimisõnu ainsuses ja mitmuses;
- märgistada omadussõnade lõppe;
- korrata tegevuste järjekorda omadussõna täisvormi rõhutu lõpu kirjutamiseks;
- seletada omadussõna rõhutu lõpu õigekirja kontrolli reegleid;
- rakendada omadussõna rõhutu käändelõpu kirjutamise reegleid;
- kirjutada nais-, mees- ja keskssoost omadussõna täisvormi rõhutu käändelõpu ainsuses ja mitmuses õigesti õppetabelite toel ja õppetabelita;
- ühilduma omadus- ja nimisõnu soos, arvus ja käändes;

- teha omadussõna morfoloogilist analüüsi skeemi toel;
- eristada omadussõna täis- ja lühivormi;
- seletada omadussõna täis- ja lühivormi erinevise;
- esitada küsimusi nimisõnalt omadussõnade lühivormidele;
- leida tekstist ja kasutada omadussõnade lühivorme;
- valida 2-3 sünonüümi pakutud omadussõnale;
- leida tekstist omadussõna ja omadussõna rolli lauses;
- valida sõnu, arvestades suhtluseesmärki;
- kasutada omadussõnu sihipäraselt kõne ilmekuse loomiseks.

Asesõna (5 tundi)

- Asesõna üldisloomustus. Asesõna sõnaliikide süsteemis. (1 tund)
- Isikulised asesõnad. (1 tund)
- Isiklikuste asesõnade käänamine (esmased teadmised) 3. käände isiklikuste asesõnade kasutusnormid. (2 tundi)
- Isikulised asesõnad kui sidususvahendid lauses ja tekstis. (1 tund)

Põhimõisted: asesõna, sõnaliik, isikulised asesõnad (1.kääne: я, мы; 2. kääne ты, вы; 3. kääne: он, она, оно, они; arv (ansus: я, ты, он, она, оно, mitmus: мы, вы, они; sugu (mees- он, nais – она, kesk- оно; kääne, nominatiiv, järgkääne, süntaktiline roll lauses (lausepealiige – alus; kõrvalliige – täiend, sihitis, määrus), isikuste asesõnade morfoloogiline analüüs.

Õpilane teab:

- Põhimõisteid teemal „Asesõna”;
- asesõnast kui sõnaliigist;
- mõistab asesõna rolli lauses ja tekstis;
- 1.,2.,3. käände asesõnu ainsuses ja mitmuses;
- 1., 2., 3. käände asesõnade eripärasusi;
- kuidas määrata isikulise asesõna käänat;
- nimetab isiklikuste asesõnade käändeid: я, мы, ты, вы, он, она, оно, они;
- asesõnade eessõnadega kirjutamise reegleid;
- kõnes asesõnade kasutusreegleid;
- isiklikuste asesõnade morfoloogilise analüüsi korda skeemi toel.

Õpilane oskab:

- eristada asesõnu suulises ja kirjalikus kõnes;

- laida isiklikke asesõnu teiste sõnaliikide hulgast ning tekstist moodustada nominatiivi; määrata asesõnade süntaktilist rolli tekstis; kasutada isiklikke asesõnu suulises ja kirjalikus kõnes;
- loetleda 1., 2., ja 3. käände asesõnu ainsuses ja mitmuses;
- määrata asesõnade käännet, arvu, sugu (3. käändes ainsuses), eristada asesõnu käände, arvu, soo alusel;
- käänata siklikke asesõnu ainsuses ja mitmuses;
- loetleda ja tunda isiklikuste asesõnade käändeid;
- määrata isiklikuste asesõnade nominatiivi käände vormi alusel;
- kirjutada isiklikuste asesõnade käändevormi õigesti; parandada grammatilisi puudusi tabelitoel;
- kirjutada isiklikke asesõnu eesõnadega õigesti, laida vigu isiklikke asesõnu eesõnadega kirjutamisel;
- teha isiklikuste asesõnade morfoloogilist analüüsi skeemi toel.

Tegusõna (18 tundi)

- Tegusõna. Tegusõna üldiseloostus. Tegusõnad-sünonüümid/ antonüümid. Tegusõna põhilised süntaktilised funktsioonid lauses.. (2 tundi)
- Tegevusnimi (infinitiv). (1 tund)
- Tegusõna ajavormid. (2 tundi)
- Tegusõna ajavormid. (1 tund)
- Tegusõnade ainsus ja mitmus.. (2 tundi)
- Tegusõnade pööramine olevikus. Tegusõna isikulised vormid. Tegusõnade käänamine. (3 tundi)
- Tegusõnad minevikus. Tegusõnade pööramine minevikus. (3 tundi)
- Tegusõnad tulevikus. Tegusõna isikulised vormid. Tegusõnade pööramine tulevikus. Tegusõna morfoloogiline analüüs. (4 tundi)
- 2. käännes tegusõnade lõppe õigekiri. (2 tundi).

Põhimõisted: tegusõna, sõnaliik, tegusõnad – sünonüümid/ antonüümid, tegusõnade otsene ja ülekantud tähendus; lauseliige (pealiige – öeldis), roll lauses – öeldis, lihtlaused (lause pealiikmed), laiendatud laused (lause pea- ja kõrvalliikmed); tegevusnimi (infinitiv), küsimused (что делать? что сделать?), sufiksud –ть-, -ти-, -чь-); tegusõnade ainsus ja mitmus; grammatilised tunnused, muutuvad grammatilised tunnused (arv, aeg, kääne, sugu); ainsuse vorm (ühe tegeja tegevused), mitmuse vorm (mitme tegijate tegevused), tegusõna ajavormid, tegusõna olevikus, minevikus (mineviku sufiks –л-); tegusõna isikulised vormid (minevikus ainsuses), nais-, mees-, kesksost tegusõna, tegusõna lõpud minevikus ainsuses (meessugu – lõppu ei ole, naissugu. – lõpp –а, kesksugu – lõpp –о), tegusõna tulevikus, tegusõna *быду*, tegusõna tulevik, 1., 2., 3. kääne, tegusõna isikulised vormid, tegusõna ühildumine asesõnaga, tegusõna käänamine, tegusõna pööramine, isikulised lõpud, käänata, pöörata, ortogramm, abisõna HE, tegusõna morfoloogiline analüüs.

Õpilane teab:

- põhimõisted teemal „Tegusõna”;
- määrab ja mõistab tegusõna rolli lauses;
- tunneb mõisteid : sünonüümid, antonüümid, ülekantud tähendus;
- infinitiivi tunnusi;
- infinitiivi määramise algoritmi;
- et infinitiivis *ч* järel kirjutatakse *ь*;
- tähtamatest tegusõnade tunnustest; *о*
- tegusõnade koos nimisõnadega käänamist;
- tegusõnade olevikus, tulevikus ja minevikus küsimusi;
- tegusõnade pööramist minevikus (ainsuses);
- 2. käände tegusõnade lõpud on -ЕШЬ, -ИШЬ, sõnalõpus on Ъ;
- abisõna *не* tegusõnadega kirjutamise reegleid (eitav tähendust);
- tegusõna morfoloogilisi tunnusi ja tegusõna morfoloogilise analüüsi korda skeemi toel.

Õpilane oskab:

- esitada tegusõnale küsimusi, leiab tegusõnu teiste sõnaliikide hulgast lausest, tekstist;
- tuua tegusõnade näited;
- kasutada tegusõnu suulises ja kirjalikus kõnes õigesti;
- kasutada tegusõnu vastavalt suhtlussituatsioonile;
- graafiliselt märgistada öeldist lauses;
- valida tegusõna sünonüümi/ antonüümi;
- kasutada tegusõnu otseses ja ülekantud tähenduses;
- nimetada tegusõnade grammatilisi tunnusi;
- esitada küsimusi ainsuses ja mitmuses tegusõnadele, määrata küsimuste abil tegusõna arvu;
- teab olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnade olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnadele;
- esitada küsimusi olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnadele;
- eristada tegusõna ajavormi ja kasutada neid õigesti kirjas ja suuliselt ;
- esitab küsimusi ainsuses ja mitmuses tegusõnadele, määrab küsimuste abil tegusõna arvu;
- kasutada tegusõnu õiges ajavormis suuliselt ja kirjas;
- leida tekstist tegusõnu olevikus, tulevikus ja minevikus;
- seletada olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnade erinevusi;
- moodustada olevikus, tulevikus ja minevikus tegusõnu;
- käänata tegusõnu;
- rühmitada tegusõnu küsimuste, arvu, ja aja alusel;
- leida infinitiivi teiste sõnade hulgast ja tekstist, esitada küsimust infinitiivile, märgistada infinitiivi sufikseid;
- kirjutada tegusõnu sufiksiga -*чь*- õigesti;

- moodustada infinitiivist vajalikku vormi tegusõna (olevikus, tulevikus, minevikus; ainsuses, mitmuses) ning kasutada tegusõna infinitiivis; märgistada eesliidet, lõppu ja sufiksi;
- kasutada konkreetset tegusõna infinitiivis;
- määrata tegusõna käännet ja arvu tegusõnaga koos kasutava asesõna abil;
- käänata tegusõnu, märgistada lõppe isikulises vormis;
- kasutada tulevikus ja olevikus tegusõnade vajalikku vormi lauses;
- moodustada tegusõna liht- ja liitvormi tulevikus;
- kirjutada ainsuse 2. käände tegusõnade lõppe õigesti;
- määrata mineviku vormis tegusõnu küsimuste ja sufiksi –л- alusel, märgistada tegusõnade lõppe ja sufiksi –л- õigesti;
- pöörata tegusõnu minevikus;
- kirjutada minevikus tegusõnade lõppe õigesti vastavalt soole ja arvule;
- kirjutada «не» tegusõnadega õigesti, märgata vigu «не» kirjutamisel;
- teha tegusõna morfoloogilist analüüsi skeemi toel;

Eessõna (1 час)

- Üldiseloostus. Eessõnade lahkukirjutamine.

Põhimõisted: eessõna, sõnaliik.

Õpilane teab:

- et eessõna on sõnaliik;
- kuidas eristada eessõna ja eesliidet;
- eessõnade rolli lauses.

Õpilane oskab:

- nimetada eesõnu;
- leida eesõnu tekstist, eristada neid eesliidetest; eristada eessõnaga seotud nimisõna;
- võrrelda eesõnu ja eesliiteid, leida sarnasusi ja erinevusi;
- valida eesõnu lause mõte edatamiseks;
- kirjutada sõnu õpitud eessõnadega õigesti, parandada vigu, seletada ortogramme;
- kommenteerida õppeülesannete täitmist, arutleb neid paaris/rühmas;
- vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti;
- lugeda ja aru saada paberil ja elektroonkandjatel olevatest tabelitest, skeemidest, tingmärkidest, diagrammidest.
- parandada oma kirjalikke töid;
- kirjutada ja vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile ja vormistada seda korrektselt.

6. Süntaks ja tekst (23 tundi)

Sõnaühend (1 tund)

- Sõnaühend ja lause kui süntaksi põhiühik. Sõnaühendi põhisõna ja laiend. (1 tund)

Lause (10 tundi)

- Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. (1 tund)
- Liht- ja laiendatud laused.(1 tund)
- Lause kõrvalliikmed:täiend. (1 tund)
- Lause kõrvalliikmed:sihitis (2 tundi)
- Lause kõrvalliikmed:määrus (2 tundi)
- Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. (0,5 tundi)
- Lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid. (0,5 tund)
- Lihtlause süntaktiline analüüs (1 tund)
- Korduvad lauseliikmed (1 tund)

Põhimõisted: sõna, sõnaühend, sõnaühendi põhisõna ja laiend, lihtlause, lause pealiikmed. lause grammatiline põhi, alus, öeldis, lause kõrvallikkmed: sihitis, määrus, täiend; lauseliigid suhtluseesmärgi järgi – väit-, küsi-, hüüdlauseid; liht- ja laiendatud laused, loetelu intonatsioon, korduvad lauseliikmed, lause graafiline skeem, lause süntaktiline analüüs, lause iseloomustus.

Õpilane:

- eristab foneetilist sõna ja lauset;
- mõistab suuliksi ja kirjalikke küsimusi; vastab küsimustele, kasutades liht- ja laiendatud lauseid.

Õpilane teab:

- süntaktilisi mõisteid: sõnaühend, sõnaühend, sõnaühendi põhisõna ja laiend, lihtlause, lause pealiikmed. lause grammatiline põhi, alus, öeldis, lause kõrvallikkmed: sihitis, määrus, täiend; lauseliigid suhtluseesmärgi järgi – väit-, küsi-, käsklauseid, mittehüüd- ja hüüdlauseid; ; liht- ja laiendatud laused, laiendada, korduvad lauseliikmed, lause iseloomustus.
- sõnaühendi tähtsamad tunnused;
- kuidas graafiliselt märgistatakse põhisõna ja sõnade seos sõnaühendis;
- mõistab erinevusi sõnaühendi, sõna ja lause vahel;

- lauseliikidest suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid; Lauseliikidest tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid, liht- ja laiendatud lausetest;
- tunneb mittehüüd- ja hüüdlauseid eripärasusi;
- tunneb kirjavahemärkide funktsiooni;
- sõnaühendi ja lause rolli;
- pea- (alus, öeldis) ja kõrvallikmete (täiend, sihitis, määrus) nimetusi;
- et alus on nimisõna ja asesõna, öeldis on tegusõna, täiend on omadussõna, sihitis on nimisõna ja asesõna, määrus on nimisõna, mida nad tähendavad, (eseme, nimetavad esemet, eseme tunnus, tegevus) ja mis küsimustele vastavad;
- määruse liike (koha-, aja-, viisimäärus) ning mis küsimustele nad vastavad (kohamäärus- kus? kuhu? kust?; ajamäärus – millal?; viisimäärus - kuidas? mis viisil?);
- täiendi, sihitise, määruse funktsiooni lauses;
- tegevuste järjekorda pealiikmete eristamiseks lauses ja sõnaühendites;
- korduvate liikmete tunnusi;
- kuidas märgistatakse loetelu suuliselt ja kirjas;
- lihtlause, pea ja kõrvalliikmete, korduvate lauseliikmete graafiline märgistamine;
- lihtlause süntaktiline analüüs skeemi toel.

Õpilane oskab:

- eristada lauset sõnade gruppist;
- iseloomustab sõna, lauset, teksti õpitud meterjali piires;
- eristada sõnaühendit lausest, määrata põhisõna ja laiendit; esitada küsimust laiendile, näidata graafiliselt sõnade seost lauses;
- määrata lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid, lauseliigid tundevärvingu järgi: mittehüüd- ja hüüdlauseid;
- määrata liht- ja laiendatud laused;
- leida väit-, käsk- ja küsilauseid, mittehüüd- ja hüüdlauseid, liht- ja laiendatud lauseid;
- määrata kirjavahemärkide rolli lauselõpus;
- panna kirjavahemärke lauselõpus vastavalt lause suhtluseesmärgile;
- koostada ja häälendada õigesti väit-, käsk- ja küsilauseid;
- koostada lauseid pakutud sõnadest, piltide, skeemide ja õpikus antud ülesannete alusel ning kirjutada neid õigesti;
- laiendada ja täpsustada pealiikmetega edastatud teavet;
- leida lausest korduvaid liikmeid suuliselt ja kirjas;
- lugeda korduvate liikmetega lauseid õigesti, loetelu intonatsiooni järgides;
- asetada üldistavaid sõnu korduvate lauseliikmetega;
- määrata lause pealiikmeid ja tunda sõnade seoseid lauses, näidata graafiliselt sõnade seoseid lauses;
- moodustada ja kirjutada üht lauset mitmetest korduvate liikmetega lausetest;
- moodustada ja kirjutada lauset korduvate aluste, öeldiste, määruste, sihitistega;

- seletada korduvate liikmetega lausete õigekirja, panna koma korduvate lauseliikmete vahel, märgata vigu korduvate lauseliimetega lauses;
- eristada laiendatud ja korduvate lauseliikmetega lauseid;
- seostada sõnu lauses, koostada ja kasutada laiendatud lauseid kirjandi kirjutamisel, tööl deformeeritud tekstiga;
- teha lihtlause süntaktilist analüüsi skeemi toel;
- teeb lihtlause süntaktilist analüüsi skeemi toel või õpetaja abil;
- lugeda ja täita juhendeid iseseisvalt;
- täita ülesandeid, millises tuleb valikuliselt lugeda sõnu, lauseid;
- vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti;
- kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile;
- kommenteerida õppeülesannete täitmist, arutleda neid rühmas/paaris;
- lugeda ja aru saada paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- parandada oma kirjalikke töid;

Tekst (12 tundi)

- Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus. Teksti pealkiri, põhiidee plaan. Lõik. Teksti ülesehitus. (1 tund)
- Teksti tüüp: kirjeldus (inimeste, loomade, taimede, esemete kirjeldus). Teema, pealkiri, pihhiidee, teksti plaan. Lõik. Kirjeldusteksti ülesehitus. (1 tund)
- Teksti tüüp: kirjeldus. Kunsti- ja teadusstiil kui raamatuliku stiili liik. Erineva stiili kirjeldustekstide võrdlemine. (1 tund)
- Teksti tüüp: jutustav. Teema, pealkiri, pihhiidee, teksti plaan. Lõik. Jutustava teksti ülesehitus. (1 tund)
- Teksti tüüp: arutlus. Pealkiri, pihhiidee, teksti plaan. Lõik. Arutlusteksti ülesehitus. (1 tund)
- Testide tüübid. Tekstide eristamine (jutustus, kirjeldus, arutlus). (3 tundi)
- Tekstide mitmekesisus: teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend. Tekstide otsimine internetist. (4 tundi)

Põhimõisted: tekst, plaan, idee, ühendavad sõnad, keelevahendid (võrdlemine, metafoor, epiteet); teksti osad: algus, põhiosa, lõpp; teksti tüübid: jutustus, kirjeldus, arutlus; tekstide tüübid: jutustust kirjeldus, arutlus; raamatuliku stiili liigid: kunsti – ja teadusstiil; väide, tõestus, kokkuvõte; ümberütlus, kirjand; teksti liigid: teadaanne, kutse, õnnesoov, juhend, pöördumine, võtmesõnad, teksti plaan (tava, nimetav, küsimusplaan).

Õpilane teab:

- põhimõisteid teemal „Tekst“;
- teksti tunnusi (teema, pihhiidee, osade järgnrvus, pealkiri); teksti ülesehitust (algus, põhiosa, lõpp), lihtsa plaani koostamise võtteid; teksti parandamise võtteid;
- teksti tüüpe (jutustus, kirjeldus, arutlus);

- mis küsimusele vastab jutustustekst (mida teeb?), kirjeldustekst (missugune?), arutlustekst (miks?);
- teab jutus-, kirjeldus-, arutlusteksti struktuuri; nendes tekstides kasutavaid seose- ja keelevahendeid;
- raamatuliku stiili liike (kunsti – ja teadusstiil); kus kunsti – ja teadusstiilid kasutatakse, kunsti – ja teadusstiili süntaktilised ja leksikaalsed omapärasused;
- tekstide mitmekesisus (teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend) ja nende struktuuri;
- kuidas luua teksti meelespea toel.

Õpilane oskab:

- tunda teksti tunnuseid (teema, põhimõte, osade järgnevus, pealkiri); teksti ülesehitust (sissejuhatus, põhiosa, kokkuvõte), lihtsa plaani koostamise võtteid, teksti paranduse võtteid;
- mõista erinevusi lausete gruppi ja teksti vahel; eristab teksti eraldi lausetest ja sõnadest; seletab erinevusi teksti, lause ja sõa vahel praktilisel tasemel;
- mõistab ja määrab audioteksti teemat (millest?) ja põhimõtet (mille jaoks?) kuulmise põhjal; jätab teksti sisu meelde ja täidab põhilisi tekstiülesandeid õpetaja käsklusel;
- lugeda tekstiteadlikult, määrata teksti teemat, suhestada teksti ja pealkirja, valida pealkirja;
- nimetada teksti osi;
- jagada teksti osadeks, eristades algust, põhiosa, lõppu); määrata osade järgnevuse tekstis; kostada teksti plaani (tava ja küsimusplaani);
- tüütada deformeeritud tekstiga;
- kirjutab ümber trüki- ja käsikirjalist teksti kalligraafiliselt õigesti;
- eristada jutus-, kirjeldus-, arutlustekste; määrata teksti liiki keelevahendite toel;
- teab tekstide tüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus);
- teab, mis küsimusele vastab jutustustekst (mida teeb?), kirjeldustekst (missugune?);, arutlustekst (miks?);
- teab jutus-, kirjeldus-, arutlusteksti struktuuri; nendes tekstides kasutavaid seose- ja keelevahendeid;
- ümberjutustada eri stiilis ja žanris tekste ning neist aru saada;
- eristada kunststiilis ja teadusstiilis kirjutatud teksti; määrata teksti stiili;
- täita ülesandeid, millistes tuleb valikuselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, katkendeid;
- jutustada jutustus- või kirjeldusteksti ümber lühidalt või põhjalikult lihtsa plaani, märksõnade, küsimuste toel;
- kirjutada ümberjutustust lihtsa plaani, küsimuste, võtmesõnade toel;
- koostada jutus-, kirjeldus-, arutlustekste küsimuste, lihtsa plaani, märksõnade toel; valida materjali, panna materjali õigesti järjekorda (teksti struktuur ja kompositsioon sõltuvad põhiideest), valida vajalikke keelevahendeid (metafoore, epiteete, kasutada sobivaid tegusõnu, omadussõnu, nimisõnu), täiustada teksti, valida pealkirju vastavalt teemale ja kõne stiilile;
- vormistada jutustus- ja kirjeldustekste korrektselt, alustades lõiku suurtähega;
- hoida vestlust ülal oma elu sündmustest, loetud, nähtud teemal;
- kirjeldada esemet, nähtust, olukorda;

- koostada teadannet, õnnesoovi, kutset, juhendit;
- leida vajalikku teavet erinevatest allikatest; kasutada eakohaseid sõnaraamatuid;
- lugeda ja täita juhendeid iseseisvalt;
- täita ülesandeid, millises tuleb valikuselt lugeda sõnu, lauseid;
- vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti;
- kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile;
- kommenteerida õppeülesannete täitmist, arutleda neid rühmas/paaris;
- lugeda ja aru saada paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- leida ja parandada olulise teabe mahajäätmisega seotuid vigu.

7. Õigekiri: ortograafia ja interpunktsioon (21 tund)

- Ortogrammi mõiste (1 tund)
- Poolitamisreeglid. (0,5 tundi)
- Täishäälikute õigekiri sisihäälikute järel. ЧК, ЧН, НЧ, НЦ, ЦЧ, ЦН õigekiri. (0,5 tundi)
- Väike ja suurtähe kasutamine. Suurtäht inimeste nimede, perekonnanimede, isanimede, loomanimede, muinasjutu tegelaste nimede, kohanimede, raamatute, perioodikaväljaannete nimetuste kirjutamisel. (1 tund)
- Täishäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. (2,5 tundi)
- Tähtede И ja Ё järel õigekiri. (1 tund)
- Kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis (2,5 tundi)
- Kaas- ja täishäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. (1 tund)
- Tähtede ъ ja ѓ kasutamine. (2 tundi)
- 3. käände nimisõnades ѓ kasutamine sisihäälikute järel. (1 tund);
- Tähtede О ja Е õigekiri 1. ja 2. käände nimisõnades sisihäälikute ja Ц järel vahendikäanes. (1 tund)
- He tegusõnadega õigekiri (1 tund).
- Suurtäht lause alguses. Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus. (1 tund)
- Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul. (4 tundi)

Põhimõisted: ortogramm, õigekiri, ortogramm juurmorfeemis, tugev ja nõrk positsioon, veaohlikud sõnad, kontroll ja kontrollitav sõna, rõhutatud täishäälikud, paarilised helilised ja helitud kaashäälikud, kaksikkonsonandid; ortogramm eeliites, sufiksis, muutelõpus, kirjavahemärgid (punkt, küsi, hüüdmärk, mõttekriips), üksikud ja paarilised kirjavahemärgid, lause korduvad liigid, kahakõne, repliik.

Õpilane teab:

- põhimõisteid teemal „Õigekiri”;
- sõnade poolitamisreegleid;
- täishäälikute И, А, У tähtede Ж, Ц, Ч õigekirja;
- täishäälikute õigekirja Ц järel;

- ortogrammi „nõrga” positsiooni määramise algoritmi ning selle kontrollimise viise;
- sõnu kaksikkonsonantidega juurmorfeemis;
- Tähtede ь ja ы kasutamist;
- tähe Ъ sishäälikute järel kirjutamist (nimisõnades ja tegusõnades) ;
- tähe Ъ kasutamist sisihäälikute järel 3. käände nimisõnades;
- не õigekirja tegusõnadega;
- lause vormistamist kirjas;
- kirjavahemärke väit-, küsi-, mittehüüd- ja hüüdause lõpus;
- kirjavahemärke korduvate lauseliikmete puhul.

Õpilane oskab:

- rühmitada sõnu õpitud ortogrammi alusel;
- jagada sõnu silpideks poolitamise jaoks;
- kirjutada suurtähe pärisnimedes;
- kirjutada täishäälikuid И,А,У tähtede Ж, Ш, Ч, Ц järel; tunneb жи-ши, ча-ща, чу-щу kirjutamisreegleid;
- kirjutada sõnu ühenditega ЧК, ЧН, НЧ, НЦ, ЦН;
- kirjutada täishäälikuid Ц järel;
- märgata juurmorfeemi sarnase kirjutamist sugulassõnades;
- kasutada termineid “tugev” ja „nõrk” positsioon, kontroll ja kontrollitav sõna õigekirja oskuse kujundamisel: rõhutute täishäälikute, paariliste kaashäälikute, helitu täishäälikute kirjutamisel sõna juurmorfeemis;
- leida sõnast õpitud ortogrammi (rõhutud täishäälikud, paarilised hääldamatu konsonandid); valida algoritmi selle kontrollimiseks; valida kontrollisõna; seletada kaas- ja täishääliku kirjutamist sõna juurmorfeemis);
- kirjutada rõhutuid kaashäälikuid õigesti; leida vigu täishäälikute sõna juurmorfeemis kirjutamisel;
- kirjutada paarilisi kaashäälikuid sõna lõpus ja keskel õigesti; leida vigu paariliste kaashäälikute kirjutamisel;
- kirjutada sõnu hääldamatu konsonantidega sõna juurmorfeemis õigesti; leida vigu hääldamatu konsonantide kirjutamisel;
- kirjutada sõnu kaksikkonsonantidega juurmorfeemis õigesti;
- eristada sõnu tähtedega Ъ ja Ь, kirjutada neid õigesti;
- kirjutada sõnu Ъ tähega sisihäälikute järel ja 3. käände nimisõnades õigesti;
- leida sõna ortograafiasõnaraamatust; kirjutada õpitud sõnu õigesti;
- kirjutada НЕ tegusõnadega;
- panna koma korduvate lauseliikmete vahel;
- seletada korduvate liikmetega lausete õigekirja, märgata vigu korduvate lauseliikmetega lauses;
- kirjutada sõnu , lauseid ja lühikesi tekste õpitud ortogrammidega etteütlemise järgi korrektselt ja korralikult (55 – 65 sõna);
- kirjutada kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;

- leida vajalikku teavet erinevatest allikatest; kasutada eakohaseid sõnaraamatuid;
- lugeda ja täita juhendeid iseseisvalt;
- täita ülesandeid, millises tuleb valikuselt lugeda sõnu, lauseid;
- vormistada grammatilisi ülesandeid õigesti;
- kirjutada vajalikku teavet vihikusse, päevikusse, tahvlile;
- kommenteerida õppeülesannete täitmist, arutleda neid rühmas/paaris;
- lugeda ja aru saada paberil ja elektroonkandjatel olevatest skeemidest, tingmärkidest;
- parandada oma kirjalikke töid.

8. Tekst. Kirjanduslik lugemine (70 tundi)

Tekstide mitmekesisus; mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, eepos, muinasjutt, böliina, tõsilugu, jutustus, luuletus, näidend, populaarteadusartikkel ja nende iseärasused. Tekstide otsing inrentetist.

Algteadmised ilukirjandusteose ülesehitamisest, teksti põhimõtetest, tegelastest ja nende iseärasustest.

Ilukirjanduse keel. Keele kujukad ja ilmekad vahendid teoses.

Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid:

Kirjandusliku lugemise temaatika 3. klassis:

- Minu perekond
- Mina ja mu pereliikmed.
- Otsi sõpra ja hoia teda.
- Õppida on alati kasulik.
- Aastaajad.
- Loodusimedest fantastikani.
- Headusest, mis võidab kurjuse.
- Aususest ja õiglusest.
- Tõsiselt ja naljaga pooleks.

Töö raamatuga

- Ettekujutused raamatu elementidest: kaas, köide, kaitseleht, tiitelleht, eessõna, sisukord, annotatsioon, viited ja illustratsioonid;
- Kataloog. Raamatute otsimine raamatukogust kataloogi abil;

- Ettekujutus tänapäevatest ajakirjandusest. Eesti ja vene ajakirjad ja ajalehed lastele ja (trükitud ja elektroonsed).
- Vene ajakirjanduse ajaloost. Lasteajakirjad «Чиж» ja «Ёж».

Tähtsamad andmed lastekirjanduse klassikutest seoses õpitud teostega.

Vene, eesti, väliskirjanduse eri zanris valitud teosed (autorid: A. Puškin, S. Jessenin, A. Tolstoi, L. Tolstoi, A. Tšehhov, M. Prišvin, I. Sokolov-Mikitov, K. Paustovski, D. Mamin-Sibirjak, N. Nossov, V. Dragunski, Kir Bulõtšov, A.H. Tammsaare, F. Tuglas, O. Luts, G. H. Andersen, S. Lagerljof, M. Tven ja teised).

Praktiline tutvus järgmiste mõistedega

- Raamatu teatmeosa ja elemendid: kaas, köide, tiitelleht, eessõna, sisukord, leht, viide, illustratsioon. Kataloog.
- Eepos, muinasjutt, böliina, tõsilugu, vanasõna, kõnekäänd, jutustus, luuletus, näidend, populaarteadusartikkel.
- Proosa, poeesia. Luule- ja proosateos.
- Tekst, teema, põhiidee, nimetus, teksti osad, teksti plaan, lõik, võtmesõnad, jutustus-, kirjeldustekst; täis-, mittetäistekst (klaster, võrdlev diagramm jne).
- Kõnestiilid: kõnekeelne, kunsti-, raamatulik stiil (kunstistiil, teadustiil).
- Kõnevormid: dialoog ja monoloog. Diskussioon, arutelu, probleem.
- Kirjanduse kujutusvahendid: epiteet, metafoor, isikustamine, võrdlemine).
- Rollilugemine, intonatsioon (mittehüüd- ja hüüd-), dramatiseering.
- Omaette lugemine.
- Ümberjutustamine (lühil, detailne)
- Autor, kirjanik, luuletaja, helilooja, kunstnik, illustreerija, helilooja, elulugu. .
- Autor, autor-jutustaja. Kirjandusteose tegelane, tegelane-jutustaja. Tegelase iseloom: eluviis, tegud, portree, kõne, autori iseloomustus, kunstidetail. Peisaaži roll tegelaste iseloomustamiseks.
- Suuline rahvalooming (folkloor). Folkloori žanrid: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, böliina.
- Rahvamuinasjutt, rahvamuinasjutu tunnused ja iseärasused. Rahvamuinasjutu žanrid: ime-, olu-, loomadest muinasjutt.
- Muinasjutulised märgid: muinasjutu alg, lõpp, kolmekordsed kordused. Motiiv, süžee, teema, idee, põhimõte; tegelased (positiivsed, negatiivsed), abilised, neutraalsed tegelased, tegelaste iseloomustus. Muinasjutu fraseoloogia (epiteet, vastandamine, põsiühendid, sõnade kordamine jne).
- Imemuinasjutt. Imemuinasjutu tunnused: imelised sündmused, tegelased, esemed).
- Sangarimuinasjutt kui suulise rahvaloomingu liik. Sangarimuinasjutu tunnused. Headuse ja kurjuse teemad. Sangarimuinasjutu tegelased – vägilased. Vägilase kirjanduslik kujund. Maali reproduktsioon.
- Eepos, ülesehitus, tegelased, nende iseloom, eepose keel.

- Autorimuinasjutt (kunstimuinasjutt), luulemuinasjutt, kunsti jutustus-muinasjutt. Tõde ja väljamõeldis.
- Pikem jutustus, pikema jutustuse ja jutu erinevused. Teoseplaan: jutustuse peatükk, osa. Pealkiri, peatükkide nimetused.
- Kirjandusžanr – ulme/fantastika ja selle eripärasused, fantastikakirjanik, tegelased, fantastilised tegelased.
- Jutt, jutu tunnused, tegelased, põhiidee. Olustik (peisaaž, interjoor). Kirjeldus. Tegelaste teod, nende põhjendused. Tegelaste tegudele hinnangu andmine. Tegelaste iseloom. Huumor. Kunstijutude keel, kunsti- ja teadusjutude erinavused.
- Luuletus (autori mõtted, meeleolu, intonatsioon, keele eripärasused). Rida, salm. Pausid (grammatilised, rütmilised; lühikesed, keskmised, pikemad), tempo (normaalne, kiire, aeglane), loogiline rõhk (nõrk ja tugev), rütm ja salm. Kirjeldamiste luuletuses. Huumor luuletuses.
- Näidend. Draamateose tunnused. Draamakirjanik, tegelased, roll.
- Vaim (õpetlik luuletus) ja selle eripärasused (süžee, tegelased, lavalisus, õpetlik sisu/moraal, ironia). Lööklauseid.

3. klassi lõpetaja:

- kasutab sihikäeselt raamatu tiitellehte ja viiteaparatuuri;
- loeb ja saab aru teabetekstist ning hangib teavet tekstist;
- teab nimetada lastekirjanikke ning oskab leida teavet autorist iseseisvalt;
- loeb tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning arvestades vene kirjakeele hääldusnorme; oskab teha tekstimärgistust (leida autori, tegelaste sõnu ning sõnu, mis määravad tegelaste repliikide intonatsiooni);
- eristab kõneorme (dialoog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt, böliina, mõistatus, vanasõna, kõnekäänd, fantaskika, näidend ja teised);
- loeb ja kuulab mõtestatult eri tüüpi tekste;;
- eristab stiililt ja žanrilt erinevaid suulisi tekste;
- määrab teksti žanri, selle eripärasust;
- orienteerub mahulistes tekstides;
- määrab audioteksti ja trükiteksti teema ja peamise mõtte;
- mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid;
- koostab suulisi ja kirjalikke küsimusi loetud teksti põhjal;
- eristab teose pea- ja kõrvaltegelasi;
- iseloomustab tegelast tema tegude alusel ning annab hinnanguid teose tegelastele ja sündmustele;
- diskuteerib loetud üle, sõnastab oma tundeid, elamusi, avaldab oma arvamust; sõnastab argumenteeritud arvamusi loetud teksti kohta;
- määrab autori suhtumist sündmustesse;
- jätab meelde loetud teksti sisu ning täidab õpetaja korraldusel tekstipõhiseid ülesandeid;

- täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid;
- tunneb kirjanduse väljenduslikke vahendeid: epiteet, metafoor, isikustamine; võrdlemine; kasutab neid oma tekstide loomiseks;
- taasrtab deformeeritud tekste (jagab teksti lauseteks, lõikedeks; koostabseotud teksti pakutud lõikadest, lausetest, täidab lünke);
- loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist;
- koostab tekste (klaster, ringdiagrammid jne);
- loeb iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid ning täidab neid;
- kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt; oskab parandada oma kirjalikke töid;
- kommenteerib õppeülesannete täitmist, arutleb neid rühmas/paaris;
- koostab lihtsa plaani loetud teksti kohta;
- jutustab teksti ümber detailselt või lühidalt lihtsa plaani järgi, küsimustele vastates ja märksõnadele toetudes;
- arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta, teab ja järgib kahekõne pidamise reegleid, oskab võrrelda kõnet, mis vastab/ eivasta suhtlusnormidele.
- iseloomustab tegelast plaani toel, leiab tekstist iseloomustavat materjali;
- koostab juttu etteantud alguse, lõpu, märgsõnade (sõnaühendite) toel;
- koostab ning kirjutab lihtsaid jutustavaid (endast, oma huvidest, hobidest, lähiümbruses toimuvast) ja kirjeldavaid (eseme, nähtuse, olukorra kirjeldamine) tekste, ning arutlustekste raamatu kohta (lühike arvustus, arutus teksti valiku kohta); valib vastavat leksikaalset materjali; leiab ja parandab tähtsama majäätmisega seotuid vigu; redigeerib lihtsamaid tekste;
- suudab leida asjakohast teavet erinevatest allikatest ja kasutab eakohaseid sõnaraamatuid (ka e-sõnaraamatid);
- loeb peast luule- ja proosatekste, kasutades vastavat intonatsiooni, tooni, tempot, rõhku.

5. Hindamine 3. klassis

Õpitulemused on kindlaks määratud kooliastmeti kahel tasemel: üldised õpitulemused ja õppevaldkondade õpitulemused.

Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Hindamisel on võimalik arvestada ka õpilase individuaalseid iseärasusi. Sel juhul hinne väljendab õpilase individuaalset edasijõudmist õppekavas ettenähtud oskuste ja vilumuste omandamisel.

Õpitulemuste hindamisel lähtutakse PRÕK ja teistes õigusaktides esitatud põhimõtetest.

Hoiakutele (nt huvitatus, tähtsuse mõistmine, väärtustamine, vajaduste arvestamine, kokkulepitud reeglite järgimine) antakse hinnanguid.

Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus täpsustakse kooli õppekavas.

Vene keele õppimise tulemusi kokku võtva hindamise vormiks võib olla kompleksne töö.

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
- 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist,
- 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

Loovtööde hindamisel võib virgutada õpilast lisahindega tema töö esteetilise aspekti eest.

Kolmanda klassi õpilastele hinnangute andmisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtlikku hindamist. Kokkuvõtlikuks hindamiseks kasutatakse numbrilisi hinnanguid.

Kujundav hindamine 3 .klassis

Vene keele tundides kasutatakse kujundavat hindamist.

Kujundav hindamine on esitatud erinevates vormides:

1) Õpetaja hindamistegevus.

- Kujundava hindamise dokumentatsiooni pidamine:
- jälgimislehed,
- individuaalsed edasijõudmislehed,
- diagnoosikaardid;
- õpilase portfoolio ja teised.

3) Õpilaste enesehindamine õpetajaga pakutud skaalade ja põhimõtete põhjal (enesekontroll ja enesehinnang).

- eri tüüpe kodutööde enesehindamine
- eri tüüpi klassitööde enesehindamine
- paaris/rühmas töö enesehindamine
- õpitud teemadel kontrolltööde tulemuste enesehindamine
- enesehindamine õppeperioodi tulemuste alusel ja teised vormid

3) Õpilaste vastastikune hindamistegevus (vastastikune kontroll, eri liiki klassitööde ja kodutööde vastastikune hindamine).

Vastastikusel hindamisel ja enesehindamisel on võimalik kasutada teadmiste omandamise kontrolli erinevaid vorme:

- 8) sümbolid;
- 9) ülesannete täitmise tulemuste tabel;
- 10) mini ülevaade (tunni lõpus);
- 11) enesehindamise ja enesekontrolli lehed (täidetakse teema/valdkonna õppimise lõpus, veerandi, aasta lõpus ja teised);

Vene keele tundides rakendavad kujundava hindamise variandid on esitatud kooli õppekavas (lisa 4).

5.2. 3. klassi õpilaste õppetulemuste hindamisnormid ja kriteeriumid vene keeles.

Lugemine

Lugemistehnika, loetud teksti sisu arusaamine. Luuletuse ilmekas lugemine.

Hinne "5":

- õpilane saab aru loetud teksti sisust aru, loeb õigesti, sõnade kaupa, lugemistempo – umbes 60 sõna minutis (esimene poolaasta), umbes 75 sõna (teine poolaasta);
- loeb ilmekalt, järgib loogilist rõhku ja pause;
- jagab teksti osadeks iseseisvalt, saab aru tähtsamast;
- edastab loetud sisu, koostab lauseid grammatiliselt õigesti;
- saab aru sõnade tähendusest kontekstis;
- leiab tekstist tegelaste iseloomustuseks ja looduse kirjelduseks sõnu ja väljendeid iseseisvalt;
- teab luuletuse teksti hästi ja loeb seda peast ilmekalt.

Hinne "4":

- õpilane saab aru loetud teksti sisust aru, loeb õigesti sõnade kaupa (raskemaid sõnu – silpide kaupa); lugemistempo – 55 - 60 sõna minutis (esimene poolaasta), 70 - 75 sõna (teine poolaasta);
- lugemisel teeb 1-2 viga (sõnade kordamine, sõnade vahetamine jne), õiget intonatsiooni sõna lõpus jälgides;
- teeb 1-2 viga loetud edastamisel, teksti osadeks jagamisel, episoodide leidmisel;
- saab aru teksti sisust õigesti, on üksikuid kõnebatäpsusi, teab peast luuletust, lugemisel teeb üksikuid vigu, parandab neid ise.

Hinne "3":

- loeb mõni sõnu silphaaval, lugemistempo – 50-54 sõna minutis (esimene poolaasta), 65-69 sõna (teine poolaasta);
- teeb 3-5 viga;
- edastab loetud teksti sisu järjekindlalt, eristab põhimõtet;
- jagab teksti osadels õpetaja abil;
- teab luuletust peast kuid selle lugemisel on ebatäpsustusi.

Hinne "2":

- õpilane loeb monotoonselt silphaaval, lugemistempo vähem kui 50 sõna (esimene poolaasta) ja vähem kui 65 sõna (teine poolaasta);
- teeb umbes 6 viga, ei saa loetud teksti sisust aru, ei oska määrata põhiideed, jagada teksti osadeks lisaküsimuste abil;
- ei vasta õpetaja küsimustele;
- edastab loetud teksti osaliselt;
- loeb teksti peast osalikselt;

Hinne "1":

- ei oska lugeda ladusalt, ei saa loetud teksti sisust aru;
- ei saa lugeda teksti peast, ei oska töötada tekstiga.

Eelnevalt ettevalmistatud teksti lugemine

Eelnevalt ettevalmistatud teksti lugemistempo on 20-30 sõna rohkem võrreldes tundmatu teksti lugemisega.

Hinne "5":

- õpilane loeb ladusalt eri žanris tekste;
- tajub teksti sisu;
- oskab määrata teksti tüüpi, žanri, leida tõendeid;
- oskab jagada teksti struktuuriliselt tähtsadeks osadeks.

Hinne "4":

- loeb ladusalt, kuid vähem ilmekalt;
- saab aru tähtsamat teksti sisust;
- oskab määrata teksti tüüpi, žanri, kuid pole alati leiab tõendeid;
- tunneb raskusi teksti jagamisel struktuuriliselt tähtsadeks osadeks.

Hinne "3":

- loeb konarlikult, ilmetult;
- saab üldjoontes tekstist aru;
- ei oska määrata teksti tüüpi ja žanri;
- pole alati jagab teksti struktuuriliselt tähtsadeks osadeks;

Hinne "2":

- loeb aeglaselt, ei jägi intonatsioonilisi norme;
- saab tekstist aru halvasti;
- ei saa määrata teksti tüüpi ja žanri;
- ei oska jagada teksti struktuuriliselt tähtsadeks osadeks;

Hinne "1":

- loeb suurte raskustega;
- ei saa loetust aru;
- ei tunne teksti stiili, mõisteid „kõnetüüp” ja „kõnestiil”;
- ei pööra tähelepanu teksti struktuurile.

Luuletuse ilmekas lugemine

Luuletuse ilmekase lugemise hindamisel võetakse aluseks:

1. Sõnade loogiline rõhutamine.
2. Pauside tegemine.
3. Tempo õige valik.
4. Vajaliku intonatsiooni jälgimine.
5. Vigadeta lugemine.

Hinne «5» - kõik nõuded on täidetud.

Hinne «4»- 1-2 nõuet on jäänud täitmata.

Hinne«3» - 3 nõuetes on tehtud vigu;

Hinne «2» - rohkem kui 3 nõuetes on tehtud vigu.

Rollilugemine

Nõuded rollilugemisele:

1. Oma sõnade õigeaegne lugemine.
2. Sobiva intonatsiooni valimine.
3. Vigadeta lugemine.
4. Ilmekas lugemine.

Hinne «5»- kõik nõuded on täidetud.

Hinne «4»- 1 nõue on jäänud täitmata.

Hinne «3»- 2 nõuetes on tehtud vigu.

Hinne «2»- 3 nõuetes on tehtud vigu.

Kirjutamine

Kirjutamise maht vene keele tundides 3. klassis

Tunnis

- 1 – poolaasta – 45 – 50 sõna
2 – poolaasta – 55 – 60 sõna

Kontrolletteütus

- 35 – 55 sõna
60 – 65 sõna

Kuulmisetteütus

Orienteeriv sõnade arv lausetes

September	4-5 sõna
Oktoober	5 sõna
November	5-6 sõna
Detsember	6 sõna
Jaanuar	6-7 sõna
Veebruar	7 sõna
Märts	7 sõna
Aprill	7-8 sõna
Mai	7-8 sõna

Kontrolltööde liigid: etteütus (sõnaraamatu-, tekstitöö), grammatiline ülesanne, kontroll ärakirjutamine, test).

Etteütlus.

Etteütlus on vahend õpilaste õigekirja ja interpunktsioonioskuste ja vilumuuste kontrollimiseks.

Hinne „5”- töös ei ole interpunktsiooni- ja ortograafiavigu. 1 puudus peetakse võimalikuks: kirjavahemärgi puudumine sõna lõpus, kui järgmine lause algab suurtähega. Töö on kirjutatud korralikult, vastavalt kalligraafia nõudmistele.

Hinne „4”- töös mitte rohkem kui 2 viga ja 1 parandus. Töö on korralik, kuid on olemas kalligraafilised puudused.

Hinne „3”- töös on 3-5 ortograafia viga. Töö on tehtud hooletu.

Hinne „2”- töös on üle 5 ortograafiavea, töö on korratu.

Hinne „1”- töös on üle 8 ortograafiavea.

Etteütlemise veaks arvestatakse:

- ortograafiareeglite rikkumine sõnade kirjutamisel;
- tähtede vahelejätmine ja vahetamine sõnades;
- sõnade vahetus;
- kirjavahemärkide puudumine (antud klassi kava piires);
- sõnade vale kirjutamine

Tööde hindamisel ei arvestata veaks:

- vead veel õppimata interpunktsiooni- ja ortograafiareeglite osas;
- ühekorraline punkti vahelejätmine lause lõpus, kui järgmise lause esimene sõna on kirjutatud suurtähega;
- ühekorraline sõna vahetus (kui mõtet ei moonuta);
- ühes sõnas korduvad tähed (näiteks «шкоола»);
- lõpuni kirjutamata sõna;
- kaks korda kirjutatud sõna.

Üheks veaks arvestatakse:

- kaks parandust;
- kaks punktsiooniviga;
- ühes sõnas korduvad vead.

Mittejäameks veaks arvestatakse:

- ühes sõnas korduvad tähed;
- lõpuni kirjutamata sõna;
- sõna poolitamine (sõna esimene osa on kirjutatud ühel real aga teine osa puudub);
- kaks korda lauses kirjutatud sõna.

Grammatilised ja testiülesanded

Grammatiline analüüs on õpilastega õpitud grammatiliste reeglite arusaamise, lausete ja sõnade lihtsama analüüsi tegemise oskuse kontroll.

Hinne „5” – kui õpilane sooritas õigesti 9/10 ülesannet.

Hinne „4” – kui õpilane sooritas õigesti 3/4 ülesannet.

Hinne „3” – kui õpilane sooritas õigesti 1/2 ülesannet.

Hinne „2” – kui õpilane ei sooritanud õigesti enamikku grammatilisi ülesandeid.

Hinne „1” – kui õpilane ei sooritanud ainukestki ülesannet.

Testiülesanded – dünaamiline kontrollimise vorm, mille eesmärgiks on välja selgitada, kuidas õpilane oskab kasutada oma teadmisi ebastandardsetes õppeolukordades.

Testiülesannete hindamisel juhitudakse järgmisest protsendiskaalast:

90 - 100% - hinne „5”

75 - 89% - hinne „4”

50 - 74% - hinne „3”

25 - 49% - hinne „2”

0 - 24% - hinne „1”

Kontrollkirjutamine

Kontrollkirjutamine - ortograafiliste ja interpunktsioonireeglite omandamise, oskuste ja vilumuste kujundamise kontroll. Kontrollitakse ka trükiteksti ümberkirjutamise oskust, ortogrammide, lausepiiri leidmise, teksti osadeks jagamise, tekstiosa ära kirjutamise oskusi jne.

Tekstide maht ära kirjutamiseks 3. klassis:

I poolaasta – 55 - 60 sõna

II poolaasta – 65 – 70 sõna

Hinne „5”

- kui töö on veatu, parandused puuduvad;
- Töö on kirjutatud korralikult, vastavalt kalligraafia nõudmistele.

Hinne „4”

- Töös on 1 viga ja 1 parandus.

Hinne „3”

- Töös on 2 viga ja 1 parandus.

Hinne „2”

- Töös on 3 viga ja 1-2 parandust.

Hinne „1”

- Vigu on rohkem hinnangu „puudulik” panemiseks.

Ära kirjutamise vahele jäänud ortogrammidega vastavad etteütlu hindamise normidele.

Sõnavara- ja terminoloogiaetteütlu

Sõnavara ja terminoloogia etteütlu on seotud õpitud ortogrammidega, ebareeglipäraselt kirjutatavate sõnade kirjutamisega, neid tuleb meelde jätta.

Sõnavaraetteütlu maht kolmandas klassis on 12 – 15 sõna.

Hinne „5”:

- Töös ei ole vigu ja parandusi;
- Töö on kirjutatud korralikult; vastavalt kalligraafiareeglitele.

Hinne „4”:

- Töös on 1 viga ja 1 parandus;

Hinne „3”:

- Töös on 2 viga ja 1 parandus.

Hinne „2” :

- Töös on 3 viga ja 1-2 parandust.

Hinne „1” :

Vigu on rohkem hinnangu „puudulik” panemiseks.

Ümberjutustused

Ümberjutustused I kooliastmes kasutatakse õppetöödena (kontrollümberjutustused viiakse läbi alates II kooliastmest), seepärast mitterahuldavat hinnangut ei pea panna ning klassipäevikusse kanda. Tehtud töö analüüsimise kokkuvõteks antakse suulist hinnangut, mis kajastab töö positiivseid ja negatiivseid jooni ning vigade ja puudutuste kõrvaldamise viise.

Ümberjutustamise abil kontrollitakse: kirjakõne kujundamist, teksti arusaamise ja edasiandmise (ilma tähtsate momentide vahelejätamiseta) oskuse arendamist, kirjaliku ümberjutustuse vormistamise oskust (emakeele reegleid jälgides). Ümberjutustusele antakse mitte vähem kui 1 tund.

Kolmandas klassis õpilased kirjutavad ümberjutustusi:

- valmisplaani ja märksõnade toel (ilma märksõnadeta);
- lihtsa kollektiivselt koostatud plaani ja märksõnade toel (ilma märksõnadeta);
- deformeeritud plaani ja märksõnade toel (ilma märksõnadeta);
- iseseisvalt koostatud plaani ja märksõnade toel (ilma märksõnadeta);

Ümberjutustuste liigid 3. klassis

1) mahu järgi:

- tekstilähedane (põhjalik).
- lühiümberjutustus.

2) sisu järgi:

- täistekst,
- lisäülesandega
- valikümberjutustus.

3) struktuuri järgi:

- jutustus;

- kirjeldus;
  - arutlus
- 4) vormi järgi:**
- nägemis-/ tahvlilt ärakirjutamise
  - kuulmisüंबरjutustus/ etteütlemise järgi

Tekstide maht üंबरjutustusteks: 60-80 sõna.

I veerand – 60 – 65 sõna

II veerand – 65 – 70 sõna

III veerand – 70 – 75 sõna

IV veerand – 75 – 80 sõna

Üंबरjutustuse hindamisskaala

Sisu (kuidas on edastatud autoriteksti sisu – täielikult, ilma moonutusteta, tähtsate sündmuste, põhiosa vahelejätamiseta)	Teksti ülesehitus (loogilisuus, osade järjekord, lõikude eristamine)	Lausete ülesehitus, sõnade järjekorra jälgimine, teksti sõnavara (sõnade õiges tähenduses kasutamine)	Interpunktsioon ja ortograafia
20 palli Teksti sisu on edastatud terviklikult, ilma moonutusteta.	5 palli Autoriteks on edastatud järjekindlalt, täpselt. Tekstiosad on eristatud õigesti.	5 palli Laused on koostatud õigesti, sõnad on kasutatud vastavalt nende tähendusele. Ei ole faktilisi vigu. Sõnavara on rikkas, kirjalik kõne on õige (on võimalik 1 kõneebatapsus).	10 palli Interpunktsiooni- ja ortograafiavigu ei ole. On võimalik 1 ebatapsus või 1-2 parandust.
15 palli Teksti sisu on edastatud õigesti (ilma tähtsate osade vahelejätamiseta). On olemas teksti	4 palli Atori tekst on edastatud täpselt, kuid on olemas ebatapsustusi sündmuste järjekorras	4 palli Lause koostamisel ja sõnade kasutamisel pole suuri puudujääke. On olemas kõne- ja	8 palli On 1-3 viga (1-2 ortograafiaviga ja 1 interpunktsiooniviga, on tehtud 1-2 parandust).

ebaolulisi moonutusi (mitte rohkem kui 2).	ja teksti osade eristamisel. Teksti struktuur on õige.	faktilisi ebatäpsustusi (mitte rohkem kui 2-3).	
10 palli Teksti sisu edasi andmisel on vahelejätanud mõni momente (on olemas autoritekstist kõrvalepõikeid).	3 palli On olemas autoritekstist kõrvalepõikeid, mis moonutavad selle sisu ja loogikat. On olemas ebatäpsustusi sündmuste järjekorras ja teksti osade eristamisel.	3 palli Lause koostamisel on puudujääke. Sõnavara on kitsas; on olemas sõnalisi ebatäpsustusi. Võimaldatakse 4-5 sõnalist ebatäpsustust.	6 palli On 4-6 ortograafia ja interpunktsiooniviga (3-5 ortograafia viga ja 1-2 interpunktsiooniviga ning 1-2 parandust).
5 palli Autorieksti sisu edasi andmisel on olulisi moonutusi (on vahelejätanud tähtsaid sündmusi).	2 palli On olemas autoritekstist olulisi kõrvalepõikeid, sündmuste järjekord on vale, puudub osadevaheline sidusus. Tekstiosad on eristatud ebaõigesti.	2 palli Lausete järjekord ebakorrektnene, sõnade kasutamine ei vasta nende tähendustele. Võimaldatakse 6-8 sõnalist ja faktilist ebatäpsustust.	3 palli On 7-10 ortograafia ja interpunktsiooniviga (6-8 ortograafia viga ja 3-4 interpunktsiooniviga).
1 pall Autorieksti sisu edasi andmisel on olulisi moonutusi (on vahelejätanud tähtsaid sündmusi, puudub teksti põhiosa). Teksti sisu ei ole seletatud.	1 pall Puudub tekstisidusus; jutustamine ei ole loogiline. Tekstiosad ei ole eristatud.	1 pall Lausete järjekord ebakorrektnene, sõnavara on piiratud. On palju sõnalisi ja faktilisi ebatäpsustusi (üle 8).	1 pall Sõnade kirjutamisel on üle 10 viga, laused on vormistatud ebaõigesti.
0 palli	Ümberjutustuse tekst ei ole ladus.		

Hindamine

Ümberjutustuse hindamisel juhindutakse järgmisest skaalast:

Pallid	Protsendid	Hinne
36-40 palli	90%-100%	5
30-35 palli	75%-89%	4
20-29 palli	50%-74%	3
8-19 palli	20%-49%	2
0-7 palli	0%-19%	1

Kõnevead

Leksiko-stiilivead	Morfoloogia-stiilivead	Süntaksi-stiilivead
<p>6) Sama sõnade kordamine. Näiteks: <i>У нас есть кошка. Нашу кошку зовут Мурка. Мурка мышей не ловит, мышей у нас нет. Наша Мурка очень ласковая, все время ласкается.</i></p> <p>7) Sõnade kasutamine ebatäpses või vales tähenduses. Näiteks: Надоел <i>рыбий</i> суп (õige: рыбный). Охотник <i>одел</i> (õige: надел) шапку и вышел.</p> <p>8) Kasutatud sõnade ühendamise rikkumine. Näiteks: Ветер постепенно <i>принимал силу</i> (õige: набирал силу).</p> <p>9) Sõna ekspressiivsuse varjundi vale kasutamine. Näiteks: Он почувствовал, что <i>утопает</i> в болоте (õige: тонет в болоте, его засасывает болото).</p> <p>10) Madalakeele- või murdesõnade kasutamine. Näiteks: Петя шел <i>взади</i> (õige: сзади). <i>Обратно</i> пошел дождь (õige: опять пошел дождь).</p>	<p>5) Laste sõnalooming. Näiteks: На стройке работают бетонщики, <i>штукатурицики</i> (õige: штукатуры), монтажники.</p> <p>6) Sõnade madala- või murdevormide moodustamine. Näiteks: <i>они хочут и он хотит</i> kirjandusvormi «они хотят» ja «он хочет» asemel.</p> <p>7) Morfeemide (tavaliselt sufikside) vahelejätmine. Näiteks: несколько раз <i>выглядал</i> в окно (õige: выглядывал –sufiksi –ыва- ruudumine); пришел <i>к ему</i> (õige: пришел к нему).</p> <p>8) Ainult ainsuses kasutatavate nimisõnade mitmuse moodustamine. Näiteks: Съел <i>два супа</i> (õige: две тарелки супу).</p>	<p>15) Käände vale kasutamine. Näiteks: Все радовались <i>красотой</i> природы (õige: радовались (чему?) красоте).</p> <p>16) Vale tegusõna ühildumine nimisõnaga või asesõnaga, omadussõna nimisõnaga jne. Näiteks: Вся семья радостно <i>встретили</i> Новый год (õige: семья... встретила).</p> <p>17) Vale sõnade järjekord lauses, sisu moonutamine.</p> <p>18) Mõte- või grammatilise seose rikkumine asesõnade ja sõnade, mida nad nimetavad vahel. Näiteks:: Когда Коля прощался с отцом, <i>он</i> (kes: kas isa või Kolja?) не плакал.</p> <p>19) Aluse asesõnaline reduplikatsioon. Näiteks: <i>Петя – он</i> был самый сильный из ребят.</p> <p>20) Vale tegusõnade ajavormide ja aspektide kasutamine. Näiteks: Надвигалась темная туча, и полил дождь.</p> <p>21) Oskamatus leida lause piiri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õigustamatu laiendatud lausete jagamine lihtlauseteks. • Oskamatus jagada teksti lauseteks.

Hinde alandamisele mõjuvate vigade ja puudujääkide klassifikatsioon

Vead	Puudujäägid
Ümberjutustuse kirjutamisel on autoritekstist kõrvalepõikeid, mis muutvad teksti sisu. Puudub ümberjutustuse põhiosa, tähtsad sündmused pole esitatud.	Ümberjutustamise kirjutamisel autoriteksti sündmuste loogika on rikutud vähel määral.
	Puuduvad lõigud.
Tekstis ei ole õpitud kirjavahemärke (lause lõpus, suurtähe puudumine lause alguses). Sõnade vale tähenduse kasutamine.	Kirjavahemärke puudumine sõna lõpus (kui järgmine algab suurtähega).
Sõnade kirjutamisreeglite rikkumine, sh tähe vahelejätmine, vahetamine või lisatähe kirjutamine sõnades. Õpitud raskemate (ebareeglipäraste) sõnade vale kirjutamine. Õpitud sõnades ortograafiavigade tegemine.	Ühes sõnas või vormis korduvad vead (mille kirjutamine on seotud ühe õpitud reegluga).

Kõnevigade tingmärgid

Tingmärk	Seletus
V	- sõna, lause vahelejätmine.
	- järgnevuse rikkumine.
Г	- lause piiri rikkumine .(Ёжик фыркнул. И убежал под диван.)
С	- sõna kasutamine ebatäpses või vales tähenduses.
П	- ühe sõna kordamine (oskamatus valida sünonüüme)
1 3 4 2 (Кувшин стоял на столе с молоком.)	- sõnade järjekorra rikkumist märgistatakse numbritega.
Ф	- faktilised vead. (К лесным защитникам относятся <i>разные гусеницы, муравьи.</i>)

Kirjand

Kirjandid I kooliastmes kasutatakse õppetöödena, seepärast mitterahuldavat hinnangut ei pea panna, klassipäevikusse kanda. Tehtud töö analüüsimise kokkuvõtteks antakse suulist hinnangut, mis kajastab töö positiivseid ja negatiivseid jooni ning vigade ja puudutuste kõrvaldamise viise.

Kirjandite liigid 3.klassis

1) allikate järgi:

- Kirjandid õpilaste kogemuse alusel (vaatlemise alusel) – kirjandid õilastega nähtust ja kuuldust:
  - tugisõnade toel,
  - teksti laiendamisega,
  - jutujätk,
  - grammatilise ülesandega,
  - jutustajaga juhtunust,
  - nähtust,
  - naljakst käitumisest;
- analoogia põhjal (analoogiline jutustus) – sisuks on õpilaste seas tuntud juhtum;
- raamatu, etenduse, filmi põhjal või õpetaja jutustuse põhjal ning elementaarne loetud raamatu arvustus;
- pildi või pildisarja toel – õpilaste kujutlusvõime alusel:
  - pildi süžee ümberjutustamine,
  - looduse kirjeldamine,
  - pilt kui kirjandi episood,
  - grammatilise ülesandega.
- Kirjand, milles kasutatakse materjalid erinevatest allikatest:
  - kirjand, milles on ühendatud õpilase vaatlused ja raamatutest või teistest allikatest hangitud teadmised;
  - kirjand oma kogemuse ja vaatlemise alusel.

2) iseseisvuse taseme alusel, kirjutamiseks ettevalmistamise meetodite alusel:

- kollektiivsed kirjandid ühele teemale, mis vajavad suurel määral terve klassi osalemist.
- individuaalsed iseseisvad kirjandid.

Kirjandite kirjutamine:

- valmisplaani võtmesõnade toel (ilma võtmesõnadeta),
- kollektiivselt koostatud plaani ja võtmesõnade toel (ilma võtmesõnadeta),
- deformeeritud plaani ja võtmesõnade toel (ilma võtmesõnadeta),
- iseseisvalt koostatud plaani ja võtmesõnade toel (ilma võtmesõnadeta).

3) struktuuri alusel:

- jutustav kirjand,
- kirjeldav kirjand (eseme, looma, välimuse, tegevuste, interjoori, koht, aastaaja, pildi kirjeldamine),
- arutluskirjand,
- kiri

4) kirjutamise koha alusel:

- klassikirjand
- kodukirjand.

Kirjandi teksti maht: : 50-60 sõna (10-12 lauset).

Kirjandi hindamise skaala

Sisu	Teksti ülesehitus (teksti sidusus, osade järjestus, läikade eristamine)	Lausete koostamine, sõnade järjekord; teksti sõnavara (sõnade kasutamine õiges tähenduses)	Ortograafia ja interpunktsioon
20 palli Kirjandi sisu vastab teemale; teema on täiesti avatud.	5 palli Tekst on ladus, kujutab endast lõpetatud kõneteost. Eistus on loogiline. Tekstiosad on eristatud õigesti.	5 palli Laused on moodustatud õigesti, sõnad on kasutatud õigesti. Faktilisi vigu pole. Sõnavara on rikkas, kõnevormistus on õige (on võimalik: 1-2 sõnalist ebatäpsustust)	10 palli Tekstis ei ole ortograafia- ja interpunktsiooni vigu. (on võimalik: 1-2 ebatäpsustust või parandust)
15 palli Kirjandi sisu vastab teemale; teema on piisavalt avatud.	4 palli Tekst kujutab endast lõpetatud kõneteost, kuid on olemas ebatäpsustusi teksti osade eristamises ja teksti siduses. Eistus on loogiline. Teksti struktuur on õige.	4 palli Lausete moodustamisel ja sõnade kasutamisel ei ole suuri puudujääke. On mõni sõnalisi ja faktilisi ebatäpsustusi (kuid mitte rohkem kui 3).	8 palli Tekstis on 1-3 viga (1-2 ortograafiaviga, 1 interpunktsiooniviga, 1-2 parandust).
10 palli	3 балла	3 балла	6 баллов

Kirjandi sisu vastab teemale; teema ei ole piisavalt avatud .	Tekst kujutab endast lõpetatud kõneteost. Tekstiosad ei ole piisavalt seotud, mõni puudujääke on tekstisiduses. Esitus ei ole piisavalt loogiline.	Lausete koostamisel on mõni puudujääke. Sõnavara on kitsas; tekstis on sõnalisi ebatäpsustusi (on võimalik: 5-6 sõnalist puudujääki).	Tekstis on 4-6 viga (3-5 ortograafiaviga, 1 - 2 interpunktsiooniviga, 1-2 parandust.
5 palli Kirjandi sisu vastab teemale osaliselt.	2 palli Tekst kujutab endast lõpetatud kõneteost. On suuri tekstisiduse ja sõnastamise puudujääke. Esitus ei ole piisavalt loogiline. Tekstiosad on eristatud valesti.	2 palli Lausete moodustamisel ei ole loogilist järjekorda, sõnade kasutamine vales tähenduses (on võimalik: 7-8 sõnalist ja faktilist ebatäpsust).	3 palli Tekstis on 7-10 viga (6-8 ortograafiaviga, 3-4 interpunktsiooniviga).
1 pall Teema on avatud primitiivselt.	1 pall Tekst ei ole seotud, esitus on ebaloogiline. Tekstiosad pole eristatud.	1 pall Lausete moodustamisel ei ole loogilist järjekorda. Sõnavara on väga kitsas. Tekstis on palju sõnalisi ja faktilisi vigu (üle 8).	1 pall Tekstis on üle 10 ortograafiavea, laused on moodustatud valesti.
0 palli	Kirjand ei vasta teemale, ei kujuta endast seotud teksti.		

Hindamine

Kirjandite hindamisel juhindutakse järgmisest skaalast:

Pallid	Protsendid	Hinne
36-40 palli	90%-100%	5
30-35 palli	75%-89%	4
20-29 palli	50%-74%	3
8-19 palli	20%-49%	2
0-7 palli	0%-19%	1

Kõnevead

Leksiko-stiilivead	morfoloogia-stiilivead	Süntaksi-stiilivead
<p>6) Samasõnade kordamine. Näiteks: У нас есть кошка. Нашу кошку зовут Мурка. Мурка мышей не ловит, мышей у нас нет. Наша Мурка очень ласковая, все время ласкается.</p> <p>7) Sõnade kasutamine ebatäpses või vales tähenduses. Näiteks: Надоел <i>рыбий</i> суп (õige: рыбный). Охотник <i>одел</i> (надо: надел) шапку и вышел.</p> <p>8) Kasutatud sõnade ühendamise rikkumine. Näiteks: Ветер постепенно <i>принимал силу</i> (õige: набирал силу).</p> <p>9) Sõna ekspressiivsuse varjundi vale kasutamine. Näiteks: Он почувствовал, что <i>утопает</i> в болоте (он раем: тонет в болоте, его засасывает болото).</p> <p>10) Madalakeele- või murdesõnade kasutamine. Näiteks: Петя шел <i>взади</i> (нужно: сзади). <i>Обратно</i> пошел дождь (õige: опять пошел дождь).</p>	<p>5) Laste sõnalooming. Näiteks: На стройке работают бетонщики, <i>штукатурицики</i> (õige: штукатуры), монтажники.</p> <p>6) Sõnade madala- või murdevormide moodustamine. Näiteks: <i>они хочут и он хотит</i> kirjandusvormi «они хотят» и «он хочет» asemel.</p> <p>7) Morfeemide (tavaliselt sufikside) vahelejätmine. Näiteks: несколько раз <i>выглядал</i> в окно (õige: выглядывал –sufiksi –ыва- ruudumine); пришел <i>к ему</i> (õige: пришел к нему).</p> <p>8) Ainult ainsuses kasutatavate nimisõnade mitmuse moodustamine. Näiteks: Съел <i>два супа</i> (õige: две тарелки супу).</p>	<p>22) Käände vale kasutamine. Näiteks: Все радовались <i>красотой</i> природы (õige: радовались (чему?) красоте).</p> <p>23) Vale tegusõna ühildumine nimisõnaga või asesõnaga, omadussõna nimisõnaga jne. Näiteks: Вся семья радостно <i>встретили</i> Новый год (õige: семья... встретила).</p> <p>24) Vale sõnade järjekord lauses, sisu moonutamine.</p> <p>25) Mõte- või grammatilise seose rikkumine asesõnade ja sõnade, mida nad nimetavad vahel. Näiteks: Когда Коля прощался с отцом, <i>он</i> (kes: kas isa või Kolja?) не плакал.</p> <p>26) Aluse asesõnaline reduplikatsioon. Näiteks: <i>Петя – он</i> был самый сильный из ребят.</p> <p>27) Vale tegusõnade ajavormide ja aspektide kasutamine. Näiteks: Надвигалась темная туча, и полил дождь.</p> <p>28) Oskamatus leida lause piiri.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õigustamatu laiendatud lausete jagamine lihtlauseteks. • Oskamatus jagada teksti lauseteks.

Hinde alandamisele mõjuvate vigade ja puudujääkide klassifikatsioon

Vead	Puudujäägid
Teksti sidusus ja teksti struktuur rikutud.	Sündmuste loogika on rikutud vähel määral.
	Puuduvad lõigad.
Tekstis ei ole õpitud kirjavahemärke (lause lõpus, suurtähe puudumine lause alguses). Sõnade vale tähenduse kasutamine.	Kirjavahemärke puudumine sõna lõpus (kui järgmine algab suurtähega).
Sõnade kirjutamisreeglite rikkumine, sh tähe vahelejätmine, vahetamine või lisatähe kirjutamine sõnades. Õpitud raskemate (ebareeglipäraste) sõnade vale kirjutamine. Õpitud sõnades ortograafiavigade tegemine.	Ühes sõnas või vormis korduvad vead (mille kirjutamine on seotud ühe õpitud reeglitega). (

Kõnevigade tingmärgid

Tingmärk	Seletus
V	- sõna, lause vahelejätmine.
	- järgnevuse rikkumine.
Г	- lause piiri rikkumine .(Ёжик фыркнул. И убежал под диван.)
С	- sõna kasutamine ebatäpses või vales tähenduses.
П	- ühe sõna kordamine (oskamatus valida sünonüüme)
1 3 4 2 (Кувшин стоял на столе с молоком.)	- sõnade järjekorra rikkumist märgistatakse numbritega.
Ф	- faktilised vead. (К лесным защитникам относятся разные гусеницы, муравьи.)

Rääkimine

Luule- ja lühikese proosateksti peast lugemine

Hinne «5»- teab hästi ja loeb luule-, proosateksti peast, loeb ilmekalt

Hinne «4»- teab teksti peast, kuid lugemisel vahetab sõnu, parandab vigu ise.

Hinne «3»- loeb peast, kuid tekst ei ole piisavalt omandatud.

Hinne «2»- lugemisel rikub järgnevust, esitab teksti osaliselt.

Ümberjutustus

Hinne «5» - jutustab ümber loetud teost või teose osa iseseisvalt, järjekindlalt (tekstilähedaselt või plaani toel); vastab küsimusele õigesti, seletab küsimusele vastust vastavate katkendite lugemisega.

Hinne «4» - teeb 1-2viga, ebatäpsustust, parandab neid ise.

Hinne «3» - jutustab teksti ümber õpetaja küsimuste abil, ei oska edastada järjekindlalt loetud teksti sisu; teeb kõnevigu.

Hinne «2» - ei oska edastada loetud teksti sisu.

Suulised ülesanded

Keeleteadmiste hindamisel võetakse aluseks:

- vastuse õigsuse terviklikkuse arvestamine;
- lingvistiliste faktide ja nähtuste mõistmise aste;
- kõne vormistamise korrektsus.

Hinne «5»:

- õpilane edastab grammatilist materjali täielikult, sõnastab keelemõisteid õigesti (teab mõisteid ja reegleid);
- seletab oma arvamusi, toob näiteid ja seletab neid (väljendab materjali mõistmist);
- edastab materjali järjekindlalt;
- jälgib kirjakeele norme.

Hinne «4»

- õpilase vastus vastab eelnimetatud (hinne „5”) nõudmistele, kuid õpilane teeb järjestuse ja keelevormistamise üksikuid eksimusi.

Hinne «3» - õpilane teab ja mõistab õpitud teemat, kuid:

- esitab materjali osaliselt, teeb eksimusi mõistete määramisel ja reeglite sõnastamisel;

- ei oska seletada oma arvamusi ja tuua näiteid;
- ei esita materjali järjekindlalt, teeb keelevormistamise vigu.

Hinne «2»

- õpilane ei tea õpitud materjali suuremat osa, ei tea mõisteid, reegleid, esitab materjali segamini.

Hinne «1»

- õpilane ei tea, ei mõista materjali.

Rääkimine. Kuulamine. Lugemine. Kirjutamine.

Hinne «5»:

- õpilane väljendab oma arvamust, jutukaaslasega nõusolekut kaalukalt, korrektselt;
- edastab loetud, nähtud vastavalt püstitatud eesmärgile;
- esitab oma kõnet korrektselt, ilmekalt vastavalt püstitatud kommunikatiivsele eesmärgile, kasutab keelevahendeid adekvaatselt.

Hinne «4»:

- põhjendab oma arvamust, kuid ei ole piisavalt kaalukalt;
- edastab loetud, kuuldud, kuid ei arvesta püstitatud eesmäärke piisaval määral.

Hinne «3» :

- õpilane põhjendab oma arvamust, nõusolekut pealiskaudselt;
- mõistab loetud, kuuldud ja edastab seda, kuid arvestab püstitatud eesmäärke osaliselt;
- esitab oma kõnet, kuid ei ole piisavalt loogiliselt ja kaalukalt; teeb keelevigu.

Hinne «2»:

- õpilasel on väga raske oma arvamust põhjendada;
- mõistab loetud ja kuuldud, väljendab oma arvamust ühesõnaga, ei arvesta püstitatud eesmärki;
- esitab oma kõnet ebakaalukalt, ebaloogiliselt, teeb jämedaid kõnevigu.

Hinne «1»:

- õpilane ei põhjenda oma arvamust;
- ei mõista loetud, kuuldud;
- ei oska vormistada oma kõnet.

6. Füüsiline õppekeskkond 3 .klassis

1. Tegevusi viiakse läbi klassis, kus saab mööblit ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud, mis vajavad vaba ruumi) ning rühmatöoks ja vestlusteks;
2. Vene keele õpetamisel kool võimaldab kasutada õpikuid, töövihikuid 3 .klassile vastavalt põhikooli õppekavale ja õppekavas sätestatule.

Õppekirjandus

Klass	Kirjastus «KOOLIBRI»
3. klass	1) N. Parol, J. Sivenkova. Vene keel. Õpik 3. klassile. Tallinn, 2012. 2) N. Parol, J. Sivenkova. Vene keel. Töövihik 3. klassile. 1. osa. Tallinn, 2012. 3) N. Parol, J. Sivenkova. Vene keel. Töövihik 3. klassile. 2. osa. Tallinn, 2012. 4) N. Parol, J. Sivenkova. Vene keel. Kontrolltööd 3. klassile. Tallinn, 2016. 5) A. Matsina, N. Parol, V. Goretski. Vene sõna. Lugemisõpik 3. klassile. 1. osa. Tallinn, 2011. 6) A. Matsina, N. Parol, V. Goretski. Vene sõna. Lugemisõpik 3. klassile. 2. osa. Tallinn, 2011.
	Kirjastus «AVITA»
3.klass	1) J. Timoffejeva, K. Ross. Vene keel. Õpik 3. klassile. 1. osa. Tallinn, 2013. 2) J. Timoffejeva, K. Ross. Vene keel. Õpik 3. klassile. 2. osa. Tallinn, 2013. 3) J. Timoffejeva, K. Ross. Vene keele töövihik 3. klassile. 1. osa. Tallinn, 2013. 4) J. Timoffejeva, K. Ross. Vene keele töövihik 3. klassile. 2. osa. Tallinn, 2013. 5) J. Timoffejeva, K. Ross. Vene keel. „Kontrolli ennast!” Kontrolltööde kogumik 3. klassile. Tallinn, 2013.

3. klassis kasutatakse vene keele seletus-, ortograafiliseid sõnaraamatuid ning sünonüümide, antonüümide, vanasõnade ja kõnekäändude sõnaraamatuod algkoolile.

2.Vene keele tundides kasutatakse IKT-vahendeid:

- DVD- mängija, teler;
- interaktiivne tahvel;

- personaalsed arvutid;
- projektorid, ekraan;
- personaalsed tahvelarvutid.

3.Tundides on loodud õppekeskkond, õppematerjalid ja vahendid, mis baseeruvad tänapäevatel info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel, sh e-sõnaraamatud.

4.Tunnid viiakse läbi arvutiklassis (vajadusel), kooliraamatukogus ja väljpool kooli.

Lisa 1. Õpilaste vene keele õppe-tunnetusliku tegevuse kontroll ja tulemuste hindamine I kooliastmes.

Lisa 2. Veohtlike sõnade õigekiri I kooliastmes

Ortograafiasõnastik (1.-3.klassid)

№	1. klass	2. klass		3. klass		
1.	адрес	автобус	обезьяна	автомобиль	лагерь	сковорода
2.	алфавит	аллея	овощи	аккуратно	легенда	сметана
3.	береза	альбом	огород	аппетит	лестница	смородина
4.	воробей	арбуз	огурец	аромат	лягушка	солдат
5.	ворона	бассейн	одежда	асфальт	мебель	соловей
6.	город	беседа	однажды	багаж	метель	солома
7.	девочка	библиотека	октябрь	барабан	метро	сосед
8.	деревня	вдруг	ольха	багарея	мороженое	спектакль
9.	дорога	велосипед	осина	бегемот	музей	ссора
10.	заяц	ветер	пассажир	болото	неделя	столица
11.	карандаш	вокзал	пожалуйста	ботинки	нельзя	стрекоза
12.	класс	вокруг	помидор	вагон	облако	театр
13.	корова	вчера	понедельник	ванна	овёс	температура
14.	мальчик	декабрь	портрет	весело	одеяло	товарищ
15.	машина	дневник	портфель	вместе	одиннадцать	троллейбус
16.	медведь	директор	ребёнок	волшебник	одуванчик	тысяча
17.	молоко	до свидания	рисунок	ворота	оранжевый	ужин
18.	мороз	жёлудь	родина	воскресенье	орех	умница
19.	пальто	жёлтый	Россия	восток	отец	физкультура
20.	пенал	завтрак	рябина	газета	охота	фонарь
21.	петух	здравствуйте	сапоги	герой	охотник	фонтан
22.	посуда	извините	сегодня	горох	очень	хозяин
23.	работа	календарь	спасибо	грипп	песок	хозяйство
24.	ребята	каникулы	суббота	диалог	пловец	хоккеист
25.	речь	капуста	Таллинн	диван	погода	хоккей
26.	русский	картина	телевизор	животное	покрывало	шорты
27.	рисунок	картофель	телеграмма	завтра	полотенце	эскимо
28.	собака	кастрюля	телефон	запад	потолок	яблоня
29.	сорока	килограмм	теннис	земляника	потом	120 sõna
30.	тетрадь	конфета	топор	зеркало	почтальон	
31.	учебник	концерт	улица	инженер	поэт	
32.	ученик	коньки	урожай	интересно	праздник	
33.	ученица	корзина	учительница	капитан	предмет	
34.	учитель	коридор	фамилия	квартира	приветливо	
35.	Эстония	костёр	февраль	крапива	программа	
36.	язык	кровать	хорошо	коллектив	профессия	
37.	36 sõna	лисица	человек	коллекция	пшеница	
38.		лопата	чемодан	колесо	радио	
39.		магазин	чёрный	команда	ракета	
40.		малина	шоколад	комната	рассказ	
41.		математика	шоссе	компот	растение	
42.		месяц	шофёр	компьютер	ромашка	
43.		молоток	яблоко	корабль	рояль	
44.		морковь	ягода	костюм	сделать	
45.		народ	январь	крокодил	север	
46.		обед	91 sõna	кросс	сирень	

Ortoepiasõnastik (1.-3. klassid)
Räägi õigesti!

1 класс	2 класс	3 класс
алфавИт картОн [т] клЕить надЕть (что на кого?) одЕть (кого?)	бУлочная [шн], доп. [чн] докторА жЁлудь [жо] жЁлтый [жо] звонИт, позвонИшь киломЕтр конЕчно [шн] конфЕта концЕрт [ЦЭ] молОчный [чн], доп.[шн] крАсенький магазИн нешуточнЫй [чн], доп.[шн] портфЕль сантимЕтр свЁкла свекОлка свекОльник свекОльный сегодня скучнЫй [шн] твОрог и творОг тЕннис [тэ] тОрты учителЯ хвОя хороший чёрный что [шт] чтоОбы [шт] шоколад шоссе [сэ] шофЁр, шофЁры щавЕль	антенна [тэ] асфАльт ед.ч. бант, банта мн.ч. банты, бантов благодаря (кому? чему?) бульон [йо] ворОта диалОг досУг инженЕры, инженерОв инструмЕнты интервью [тэ] картотЕка каталОГ класть, но положИть коллЕкция [цы] компьютер [тэ] корАбль красИвее медальОн [йо] модЕль [дэ] мозОль (ж.р.) морОженое, морОженого музЕй, музЕйный [з'] нАчал, начался, началА, нАчали недУг орАнжевый пациЕнт [бэ'] песчАный [ш] пирОжное, пирОжного повИдло (ср.р.) повторИм, повторИт полотЕнце пОнял, поняла потому что [што] почтальОн [йо] пшеница рояль сдЕлать солдАты, нет солдАт спектАкль ед.ч. столяр, столярА мн.ч. столярА, столярЫ сторожА, сторожЕй теАтр температУра тест [тэ] шОрты эскимО

Lisa 3. Lugesistehnika kontrolli normatiivid veerandite kaupa (1.-3. klassid)

Lugesisostused

Õpilane loeb tekste häälega silphaaval ladusalt, selgelt, teadlikult, ilmekalt, õige intonatsiooniga ning vene kirjakeele ortoepiareegleid jälgides.

Lugesistehnika kontrolli normatiivid (sõnade arv minutis)

1.klass

1.poolaasta

Õige, teadlik, ladus silphaaval lugemine, silpide ja sõnade selge hääldamine.

Lugesistempe mitte vähem kui 10 sõna minutis.

2.poolaasta

Teadlik, õige lugemine sõnahaaval. Raskema silbistruktuuriga sõnad loetakse silphaaval.

Lugesistempe – mitte vähem kui 20 sõna minutis.

Hinne	Õppeveerandid			
	I veerand	II veerand	III veerand	IV veerand
«5»		üle 20 sõna	üle 25 sõna	üle 30 sõna
«4»		15–20 sõna	20–25 sõna	25–30 sõna
«3»		10–14 sõna	15–19 sõna	20–24 sõna
«2»		vähem kui 10 sõna	vähem kui 15 sõna	vähem kui 20 sõna

Teine klass

1.poolaasta

Õige, teadlik, ladus sõnahaaval lugemine, loogilise rõhu jälgimine. Raskema silbistruktuuriga sõnad loetakse silphaaval.

Lugesistempe mitte vähem kui 30 sõna minutis.

2.poolaasta

Teadlik, õige lugemine sõnahaaval, loogilise rõhu, pauside, ja intonatsiooni jälgimisega.

Lugesistempe – mitte vähem kui 40 sõna minutis.

Hinne	Õppeveerandid			
	I veerand	II veerand	III veerand	IV veerand

«5»	üle 35 sõna	üle 40 sõna	üle 45 sõna	üle 50 sõna
«4»	30–35 sõna	35–40 sõna	40–45 sõna	45–50 sõna
«3»	25–29 sõna	30–34 sõna	35–39 sõna	40–44 sõna
«2»	vähem kui 25 sõna	vähem kui 30 sõna	vähem 35 sõna	vähem 40 sõna

Kolmas klass

1 poolaasta

Õige, teadlik, ladus sõnahaaval lugemine, pauside ja intonatsiooni jälgimine, mille abil õpilane väljendab loetud teksti mõistmist.

Lugemistempo mitte vähem kui 50 sõna minutis.

2 poolaasta

Õige, teadlik, ladus sõnahaaval lugemine, pauside ja intonatsiooni jälgimine, mille abil õpilane väljendab loetud teksti sisu mõistmist.

Lugemistempo mitte vähem kui 65 sõna minutis.

Hinne	Õppeveerandid			
	I veerand	II veerand	III veerand	IV veerand
«5»	üle 55 sõna	üle 60 sõna	üle 70 sõna	üle 75 sõna
«4»	50–55 sõna	55–60 sõna	65–70 sõna	70–75 sõna
«3»	45–49 sõna	50–54 sõna	60–64 sõna	65–69 sõna
«2»	vähem kui 45 sõna	vähem kui 50 sõna	vähem kui 60 sõna	vähem kui 65 sõna

Приложение 4. Kuĵundava hindamise variandid